

EPIcenter

Glasilo Posoškega razvojnega centra

letnik XI, št. 2-3, 2010

BOVEC, KOBARID, TOLMIN

ISSN 1581-6087

- Kako do objave prispevka v EPIcentru?
- Objavljeni so razpisi Soča 2010
- Skupaj do vzdržnejših cen
- Zemljepisna imena iz etimološkega slovarja
- Zadnja »potepinka« svoje vrste
- Triglavski narodni park – priložnost ali ovira?

Številka vpisa v razvid medijev: 787
ISSN 1581-6087

Izdal in založil:
Posoški razvojni center
Trg svobode 2, 5222 Kobarid

Naslov:
Uredništvo EPICentra
Padlih borcev 1b, 5220 Tolmin

Telefon:
05/38-41-510 (glavna urednica)
05/38-41-502 (pomočnica urednice)
05/38-41-500 (Posoški razvojni center)

Faks:
05/38-41-504

E-pošta:
epicenter@prc.si

Spletne strani:
www.prc.si
(arhiv izdaj od leta 2003 dalje)

Glavna in odgovorna urednica:
Tatjana Šalej Faletič

Pomočnica urednice:
Mateja Kutin

Stalni sodelavci:
Pavel Četrtič, Jerneja Kos, Špela Kranjc,
Špela Mrak, Damjana Teodorović

Oglasno trženje:
05/38-41-502 (Jerneja Kos)
Cenik oglasov in naročilnico najdete na spletnih straneh.

Lektoriranje:
dr. Nataša Komac Gliha, Nevenka Janež,
Špela Kranjc

Fotografija na naslovnici:
Uroš Sovdat

Ilustracija:
Marko Podjavoršek

Oblikovanje in tehnična priprava:
Gaya Bratina-Jereb Cerkno

Tisk:
Atalanta Ema d.o.o.

Naklada:
7.300 izvodov

Vire navajamo po ISO standardu.

Distribucija:
Glasilo se brezplačno distribuira po vseh gospodinjstvih Zgornjega Posočja.

Glasilo sofinancirajo:
Služba Vlade RS za lokalno samoupravo
in regionalno politiko ter Občina Bovec,
Občina Kobarid in Občina Tolmin

Letnik XI, št. 2-3, 2010

Drobni nasveti za lajšanje vsakdanjih tegob

Drage bralke **EPICentra**: žene, matere, babice, tete, prijateljice, sosede, kolegice, študentke ... Ker se nezadržno bližajo naši praznični dnevi, mi kratko malo ne preostane drugega, kot da rečem kaj na to temo. Kljub odločitvi, da si tokrat za praznik ob dnevu žena (in v nadaljevanju tudi za materinski dan) voščim tako, da ne napišem uvodnega razmišljanja, je ta pred vami. Čeprav sem že našla ustrezno »žrtev«, ki bi namesto mene nizala znake tega uvodnega razmišljanja, sem si zadnji hip premislila. Po temeljitem razmisleku sem presodila, da ta joker raje *pokurim* ob kakih drugi priložnosti. Nenazadnje se spodobi, da ob takšnih priložnostih strnemo vrste in rečemo kakšno na naš račun – pa naj mi moški del populacije tokrat oprostijo za drugorazredno obravnavanje.

Odločila sem se, da vam ob prazniku razkrijem nekaj drobnih nasvetov, kako si poenostaviti življenje. Z naraščanjem števila otrok namreč počasi postajam prava strokovnjakinja na tem področju. Oglejmo si nekaj priročnih trikov. Pa naj začnem pri mojem »najljubšem« opravilu: likanju. Zagotovo si, vsaj po mojem prepričanju, Nobelovo nagrado zasluži izumitelj sušilnega stroja. Odkar ga uporabljam, likalnik praktično sameva, razen v zelo izjemnih situacijah – ponavadi tik preden se stlačim v hlače. Vsem, ki jim to ne gre v račun, z rahlim cinizmom pojasnjam, da sem se na *cunje* čustveno navezala in da jih zato le še božam in gladi. *Nauk te zgodbe: Bog ne daj, da bi crknu sušilni stroj.*

Odločno negiram tudi izjavo, da je treba srajce pa vendarle zlikati ... Če jih prej dobro strešeš in lepo obesiš, da se posušijo, potem tudi tega ni več treba početi. Res pa je, da moraš o tem razmišljati bistveno prej – že v trgovini, preden nabaviš kaj novega. Pred

nakupom je dobro preveriti material in način vzdrževanja. Ko samo posumim, da bi material lahko od mene zahteval likanje, se mu brez zadržkov odpovem, pa naj zgleda še tako mikavno. Nauk te zgodbe: *Svila me ne mika, zmečkanke (pa najsi bodo to srajce ali posteljnina) so zakon!*

Majhen trik lahko uporabite tudi, kadar ste zvečer ob televiziji pospravili vse zaloge piškotov, drugi dan pa vas presenetijo nenapovedani gostje. Vsem, ki živite na podeželju, kjer so trgovine vse prej kot priročne, svetujem, da si pripravite »rešilno testo«, ki lahko v naoljeni in zaprti vrečki stoji v hladilniku tudi do mesec dni! Pri nas sicer ponavadi ne uspe dočakati omenjenega termina, saj »čudežno« izgine že prej, tako da osebno tega napotka še nisem uspela preveriti, velja pa si ga zapomniti. Skratka recept, ki sem ga podedovala po mami in poimenovala kar Rešilno testo, narekuje naslednje sestavine:

- 2 jajci,
- 2 navadna jogurta,
- 2 žlici soli,
- 3 dl mleka,
- 1 kg moke (pol gladke in pol ostre),
- 1 pecilni prašek,
- 1 paket suhega kvasa.

Priprava: 0,5 dl mlačnega mleka zmešaj s suhim kvasom in pusti stati 10 min. Nato zmešaj moko s pecilnim praškom in jo presej. Dodaj jajci, jogurta, sol, mleko in zmešaj. Čisto na koncu ne pozabi na mleko s kvasom. Zamesi testo in ga daj v večjo naoljeno plastično vrečko (najbolje v 5 kg za zamrzovanje). Testo zapri z elastiko in ga postavi v večjo posodo v hladilnik, kjer naj pred uporabo stoji vsaj dve uri. Nato v ponev dodaj malo olja in iz testa oblikuj svaljke. Te lahko uporabiš kot prilogo namesto krompirja, riža ali testenin. Za goste pa pridejo bolj v upoštevek za majhno pest velike kro-

glice, ki jih, tik preden jih popečeš, nekoliko sploščiš. Med peko se bodo naši, za dober palec debeli »polpetki« nekoliko napihnili in spremenili v majhne krofe. Te lahko pojemo brez ali pa z dodatki. Tisti bolj sladkosnedni lahko vrhni del potopijo v raztopljeno čokolado, lahko pa krofice premažete s čokoladnim premazom, marmelado ali medom. Zanimiv okus dobimo tudi, če zmešamo marmelado s kislo smetano. Krofcom lahko dodamo še druge dodatke, na primer sir, sirni namaz, šunko, pršut, salamo, sardine ali tuno. *Nauk te zgodbe: Tudi brez vsak dan odprtih trgovin bi se dalo živeti, pa še organizacija bi bila bistveno boljša.*

In naj vam zaupam, kako se lahko znajdete za pusta. Letos, denimo, naj bi bila našemljena v nekaj povsem drugega, kot se je na koncu izkazalo. Po tem ko se je »ta mala« na pustni dan namesto v klovnčka spremenila v dobesedno bolnega otroka in je bilo treba pingvinu na hitro sešiti strgan kostum ter Zorru zalepiti sabljo, sem 20 minut do začetka zvonjenja šolskega zvonca še vedno skakala naokoli v pižami. Ko sem že skoraj opustila vsakršno zamisel o pustni šemi, me je prešinilo: zakaj ne bi šla danes v službo kar v pižami? Tako se mi sploh ni bilo treba posebej pripravljati za vlogo matere, ki ji je ponovno zmanjkalo časa za jutranjo ureditev. Čez pižamo sem le ogrnila haljo, lase skrila pod prozorno čepico za prhanje, obraz namazala z belo vitaminsko masko, vozniško, telefon in denarnico pa namesto v torbico dala kar v toaletni kovček, poln različnih krem, losjonov, masažnih pripomočkov itd. *Nauk te zgodbe: Za pustne norčije ni nikoli premalo časa.*

Drage dame, naj vam samo še zaželim lepo praznovanje.

Tatjana Šalej Faletič,
glavna in odgovorna urednica

Iz vsebine

- 3 Kako do objave prispevka v EPIcentru?
- 4 PRC-jeva oglasna deska
- 6 Javni razpisi razvojnega programa Soča 2010: Objavljeni so razpisi Soča
- 8 Iz občinskih uprav
- 14 Pred našim pragom: Skupaj do vzdržnejših cen
- 16 Izjemna drevesa v Posočju (2): Opremljanje in označevanje izjemnih dreves
- 17 Zemljepisna imena iz etimološkega slovarja: A: Alpe in Avsa
- 18 Kulturno društvo »Stol« Breginj se predstavi: »V dolini, v Kotu, mi smo doma ...«
- 19 PUMopis – kr neki za vse bralce: Zima se požvižga na globalno segrevanje
- 20 Uokvirili smo Dušico Štendler: Pretanjena opazovalka narave
- 21 Naj odmeva ...: Marko Šokič - Šole
- 22 Pustili so svoj pečat: Zadnja »potepinka« svoje vrste
- 24 EPIjeva knjižna polica
- 29 Na krožniku: Jagnječja obara
- 30 Javni razpisi
- 38 EPI opozarja: V enem dnevu čista Slovenija
- 38 Opažanja: Triglavski narodni park – priložnost ali ovira?
- 39 Koledar prireditve
- 40 PRC-jeva oglasna deska: Več znanja na podežlju

Kako do objave prispevka v EPIcentru?

V nadaljevanju objavljamo odgovore na nekaj najpogostejših vprašanj, ki nam jih postavljate bralci oziroma soustvarjalci našega glasila. Za razumevanje in morebitno sodelovanje se vam že vnaprej najlepše zahvaljamo.

Kdo lahko pošlje prispevek?

Prispevek lahko pošlje vsak, odločitev o objavi pa sprejme uredništvo. O vsebini posamezne številke *EPIcentra* se odločimo v uredništvu, kjer skupaj s stalnimi sodelavci tudi pripravimo glavna besedila (besedila na beli podlagi). V rubriki *Utrinki* (besedila na sivi podlagi) pa je prostor namenjen tudi prispevkom naših bralcev. Pri tem ne pozabite na avtorstvo; besedilo mora biti opremljeno z imenom in priimkom ter vlogo avtorja (na primer: Janez Novak, predsednik društva). Kdor pa se želi podpisati zgolj s kraticami ali psevdonimom, mora poprej dobiti soglasje uredništva, saj se želimo s tem zavarovati pred morebitnim špekuliranjem oziroma zavajanjem bralcev.

Ali je treba objavo v rubriki Utrinki plačati in ali dobim za objavo plačilo?

Objava prispevkov je brezplačna in brez honorarja.

Kako dolgo je lahko besedilo?

Besedilo naj ne bo daljše od 2.000 znakov (s presledki). Zaradi pomanjkanja prostora si pridružujemo pravico do krajšanja. Prav tako si v uredni-

štvu pridružujemo pravico do spreminjanja oziroma poseganja v besedilo, če ocenimo, da besedilo ne »teče« oziroma se ne bere tekoče ali da je nerazumljivo. Prizadevamo si namreč, da bi bili prispevki pripravljeni tako, da bi jih razumeli vsi. Zato se izogibamo tujkam, razbijamo predolge in nerazumljive stavke, pojasnjujemo kratice ... Pri tem pa vsekakor pazimo, da ne spreminjamo pomena besedil. Zato naših posegov nikar ne vzemite za slabo, temveč za dobro.

Kaj pa fotografije?

Fotografije, ki nam jih pošiljate, naj bodo posnete v visoki ločljivosti oziroma resoluciji (velikost vsaj okoli 1 MB oziroma, podatek za tiste, ki se na to nekoliko bolj spoznate, 300 dpi). Shranjene so lahko v oblikah: .jpg, .tif ali .gif.

Kam pošljem prispevek?

Besedilo (in fotografijo) nam pošljite na elektronski naslov epicenter@prc.si do datuma zaključka redakcije, ki je za vsako naslednjo številko naveden v aktualni številki glasila in na naši spletni strani. Tu si lahko ogledate tudi predvidene datume objav čez vse leto.

Zakaj ne objavite vseh prejetih besedil?

V uredništvu se trudimo objaviti čim več prispevkov, kljub temu pa ne moremo vedno ustreči vsem. Ker to glasilo, ki ga brezplačno prejmete v svoje poštne nabiralnike, sofinancirajo tudi Služba Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko ter tri posoške občine, moramo namreč zadostiti predvsem njihovim pričakovanjem in zahtevam glede vsebine.

Največ prispevkov moramo zavrniti zaradi neaktualne vsebine, zato avtorje prosimo, da nam jih pošiljate sproti. V zadnjem času prejemo tudi vedno več prošenj za objavo prispevkov, ki niso v nikakršni povezavi s Posočjem oziroma tukajšnjimi prebivalci. Ker je EPIcenter že od vsega začetka namenjen prebivalcem Posočja, ki ga tudi brezplačno prejema, omenjenih prispevkov načeloma ne objavljamo.

Oglaševalskih ali tako imenovanih piarovskih besedil med Utrinki ne objavljamo. Njihova objava v EPIcentru je možna po predhodnem dogovoru in je plačljiva.

Uredništvo

PRC obvešča: PREDSTAVITVE POKLICEV ZA UČENCE IN DIJAKE

Posoški razvojni center (PRC) obvešča učence in dijake ter njihove starše, da v marcu in aprilu nadaljujemo s predstavitvami deficitarnih in drugih poklicev. Predstavitve potekajo v sodelovanju z OŠ Bovec, OŠ Dušana Muniha Most na Soči, OŠ Franceta Bevka Tolmin, OŠ Simona Gregorčiča Kobarid, OŠ Simona

Kosa Podbrdo in Gimnazijo Tolmin ter različnimi posoškimi podjetji. Predstavitve poklicev so namenjene osmošolcem in devetošolcem, ki se odločajo o vpisu v srednje šole, ter dijakom zaključnih letnikov. *Vsebinske* Predstavitve ponujajo pestro izbiro poklicev, temeljito razlago in ogled dela, ki ga zaposleni s tem pokli-

cem opravljajo na delovnem mestu. *Časovni razpored predstavitev* je pripravljen v sodelovanju s podjetji in sodelujočimi šolami, ki bodo tudi zbirale prijave zainteresiranih učencev in dijakov.

Dodatne informacije: PRC - Marjetka Čopi, e-pošta: marjetka.copi@prc.si. ■

REPUBLIKA SLOVENIJA

MINISTRSTVO ZA ŠOLSTVO IN ŠPORT

Posoški razvojni center

Naložba v vašo prihodnost
OPERACIJO DELNO FINANCIRA EVROPSKA UNIJA
Evropski socialni sklad

PROJEKTNO UČENJE ZA NOVE IZZIVE

Potrebuješ pomoč/svetovanje pri učenju ali iskanju zaposlitve? Bi rad pridobil praktična znanja in uporabne veščine? Si želiš druženja, doživetij in ustvarjalnosti? Če nisi redni dijak ali študent, se nam lahko pridružiš pri projektih, ki jih organiziramo v programu *Projektno učenje mladih (PUM)*:

- *Zaposlitev* (spoznaj, kako učinkovit je lahko računalnik/internet pri iskanju zaposlitve)
- *Učenje* (individualne priprave na izpite)
- *Pumova kuhinja* (vsakdo se lahko preizkusi v svojih kuharskih sposobnostih)
- *Potpisna predavanja* (prisluhni zanimivim sogovornikom in deli z nami svoje izkušnje s potovanji)
- *Rekreacija/šport* (tudi gledanje tekme je šport)
- *Tuji jeziki* (spoznavanje jezikov prek različnih medijev)
- *Ustvarjalne delavnice* (glede na zanimanje posameznika)
- *Sam svoj mojster* (znanje, ki ti pride vedno prav)
- *Delavnice* glede na želje in interese
- *Priprava člankov za EPIcenter*

Lahko pa se oglasiš tudi, če potrebuješ nasvet ali informacijo glede česar koli, kot na primer če:

- moraš poslati prošnjo za zaposlitev in ti je "mrknil" računalnik,
- ne veš natančno, kakšne pravice imaš kot brezposelna oseba,
- bi moral poklicati šolsko svetovalko, pa si ne upaš ...

Program PUM je brezplačen. Mladi, prijavljeni v evidenci brezposelnih oseb na *Zavodu RS za zaposlovanje*, imajo ob podpisu pogodbe o vključitvi vanj tudi pravico do žepnine in vračila potnih stroškov.

Če te zanima še kaj v zvezi s programom, načrti, urnikom, čimer koli, nas pokliči na tel. št. **05/38-41-513**, nam piši na **pum@prc.si**, lahko pa nas tudi obiščeš v prostorih *Posoškega razvojnega centra*, Ulica padlih borcev 1c, Tolmin ob delavnikih med **8. in 15. uro**.

Operacijo delno financirata Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada ter Ministrstvo za šolstvo in šport. Operacija se izvaja v okviru Operativnega programa razvoja človeških virov za obdobje 2007-2013.

UČIMO SE LAHKO TUDI SAMI

Točka za samostojno učenje (TVŽU), ki je uporabnikom na voljo brezplačno, je urejena v prostorih Posoškega razvojnega centra, in sicer v Bovecu in Tolminu. Pri vključitvi v TVŽU vam je na voljo tudi mentor, ki vas na vašo željo usmerja in vam po potrebi pomaga. Starostnih omejitev ni.

Nudimo:

ZAČETNO IN NADALJEVALNO JEZIKOVNO IZOBRAŽEVANJE s pomočjo računalniških programov za učenje:

- angleščine,
- italijanščine,
- nemščine,
- francoščine in
- španščine.

Predlagamo vam, da najprej rešite jezikovni spletni test in tako ugotovite, kakšno je vaše jezikovno predznanje. Povezavo do testa najdete na spletni strani **www.prc.si**.

UČENJE S POMOČJO SPLETNIH TEČAJEV – Pokličite nas, in dodelili vam bomo vaše uporabniško ime in geslo, s katerima boste lahko samostojno na naši točki ali doma, če imate spletno povezavo, dostopali na portal **www.cvu-vita.si**. Tu so vam na voljo najrazličnejše vsebine oziroma spletni tečaji, s pomočjo katerih se boste naučili:

- računalništva (začetna in nadaljevalne stopnje),
- pripraviti poslovni načrt,
- osnov projektnega managementa,
- čustvene inteligence pri vodenju ljudi,
- gostinskega poslovanja I,
- psihologije barv,
- uporabe zdravilnih zelišč itd.

Urniki:

Tolmin, Ulica padlih borcev 1b: ponedeljek, torek in sreda od 9.00 do 14.30
Bovec: po predhodni najavi

Dodatne informacije in prijave: PRC – Patricija Rejec, telefon: 05/38-41-506, e-pošta: **patricija.rejec@prc.si**

Projekt sofinancirata Ministrstvo za šolstvo in šport ter Evropski socialni sklad.

Izobraževanje starejših odraslih (50 +)

ZAČETNI RAČUNALNIŠKI TEČAJ

Program: začetni računalniški tečaj za starejše od 50 let – na voljo so le še tri prosta mesta

Kraj: Bovec

Termin: predvidoma konec marca oziroma v začetku aprila; v popoldanskem času

Prijave in dodatne informacije: PRC – Patricija Rejec, telefon: 05/38-41-506, e-pošta: **patricija.rejec@prc.si**

MINISTRSTVO ZA ŠOLSTVO IN ŠPORT

Posoški razvojni center

znanje za različne sanje
učenje vse življenje**Izobraževanje starejših odraslih (50 +)****UMETNOSTNA
ZGODOVINA IN POSOČJE***Vsešina programa:*

razširite svoja obzorja z osvajanjem osnovnih umetnostnih pojmov in se preizkusite v odkrivanju svetovnih in domačih umetnostnih biserov. Spoznajte:

- kaj je umetnostna zgodovina in s čim se ukvarja;
- stroke likovne umetnosti: slikarstvo, kiparstvo in arhitektura;
- morfološke in zgodovinske sloge;
- zgodovinski slog po izboru;
- razčlenitev likovnega dela (oblikovna in vsebinska);
- ogled umetnine v okolici.

Kdaj: v aprilu, in sicer v popoldanskem času

Kje: v učilnici Posoškega razvojnega centra (PRC), Ulica padlih borcev 1c, Tolmin in na terenu

Kdo: program bo vodila absolventka umetnostne zgodovine Tjaša Bizjak

Prijave in dodatne informacije: PRC – Patricija Rejec, telefon: 05/38-41-506, e-pošta: patricija.rejec@prc.si

Program, ki je za udeležence brezplačen, sofinancira Ministrstvo RS za šolstvo in šport.

Posoški razvojni center (PRC) in Karate klub Goryu, združena v študijskem krožku, vabita na

**MULTIVIZIJSKO PREDAVANJE priznanega fotografa
Bogdana Kladnika in PREDSTAVITEV PROJEKTA
VARUHI ZEMLJE.**

Vsešina predavanja: Avtor vas bo z multivizijo popeljal v svet neokrnjene narave, kateri v bran se postavijo mojstri različnih borilnih veščin s svojimi učenci. Ti skrbno izbrani promotorji zamisli o ponovni vzpostavitvi harmonije med ljudmi in Zemljo skušajo z interpretacijsko fotografijo pričarati ujete trenutke enosti univerzalne življenjske energije.

Kdaj: 16. marca ob 18. uri

Kje: v Knjižnici Cirila Kosmača v Tolminu

Namen: zaščita svetovnih voda

Dodatne informacije: PRC – Patricija Rejec, telefon: 05/38-41-506, e-pošta: patricija.rejec@prc.si

Izobraževanje starejših odraslih (50+)**ZAČETNI TEČAJ ŠPANŠČINE**

»Un, dos, tres ... Vamos!« Če bi se radi naučili več, kot vam nudijo španske telenovele, se nam pridružite na naših popoldanskih »siestah«.

Vsešina programa: osvojili boste osnove komuniciranja v španskem jeziku in se naučili: • predstaviti sebe, prijatelje, družino; • opisati svojo zunanost in karakter; • vprašati za uro in pomoč, v kolikor se boste izgubili v neznanem mestu; • rezervirati počitnice v Španiji ali kakšni drugi špansko govoreči deželi; • nakupovati.

Kdaj: s tečajem začnemo, ko bodo mesta v skupini zasedena.

Prijave in dodatne informacije: PRC – Patricija Rejec, telefon: 05/38-41-506, e-pošta: patricija.rejec@prc.si

25-urni program, ki je za udeležence brezplačen, sofinancira Ministrstvo RS za šolstvo in šport.

Utrinki**FOTONATEČAJ V ČAST
CIRILA KOSMAČU**

Zgornje Posočje – Tolminski muzej in Foto klub Nova Gorica sta v januarju razpisala fotografski natečaj ob 100-letnici rojstva pisatelja **Cirila Kosmača**, po katerem nosi ime tudi tolminska knjižnica. Ena od osnovnih Kosmačevih karakteristik je, da je pisal pretežno o krajih in dogodkih, ki jih je poznal in kjer je živel, o socialnih pravicah, o trpljenju in stiski ljudi ter o njihovi dobroti ... Njegovo opisovanje sega v čas povoj-

nega obdobja, zato najdemo v njegovih delih na eni strani realno podlago takratnega časa in prostora, na drugi pa prvine humora in pozitivnega pogleda na svet. Temu primerno je tudi tema natečaja vezana na njegovo okolje, saj je glavni cilj organizatorjev prikazati današnjo podobo prostora, kakršnega posameznik vidi skozi fotografski objektiv. V tematski sklop je zato všteto območje spodnjega toka reke Idrijce ter okolica Mosta na Soči in Tolmina, ostalih omejitev pri razpisu pa ni, tako da lahko vsak (amaterski ali profesional-

ni) fotograf pusti domišljiji svojo pot in se samostojno odloči o izbiri tematske podlage in načinu ustvarjanja. Natečaj je odprt vse do 30. junija letos, žirija pa bo rezultate objavila približno mesec dni kasneje. Trem najboljšim bodo organizatorji podelili priznanja in nagrade (1. nagrada: skok s padalom, 2. nagrada: rafting po Soči, 3. nagrada: vožnja z ladjo Lucija po jezeru na Mostu na Soči), tem pa dodajajo še šest pohval s praktičnimi nagradami. Po koncu natečaja bo žirija izbrane fotografije

objavila v razstavnem katalogu, namenjenem promociji prireditve, in fotografski razstavi Iz moje doline, katere odprtje se nam obeta 10. septembra v galeriji Tolminskega muzeja, na ogled pa bo vse do 31. oktobra. Več o pogojih natečaja lahko preberete na spletnih straneh razpisnikov.

Vsi, ki vas fotografija veseli in imate na zalogi kakšno, na katero ste še posebej ponosni, kot tudi tisti, ki vas natečaj spodbuja k ustvarjalnemu delu: brž fotoaparat v roke in na de-

Objavljeni so razpisi Soča

Razvojni program Soča, ki se letos izvaja že deveto leto zapored, za spodbujanje razvoja v občinah Bovec, Kobarid in Tolmin – tako kot lani – namenja dobrih 1,2 milijona evrov nepovratnih finančnih sredstev. Zanje se bo mogoče potegovati s kandidaturo na razpisih, ki so objavljeni v tokratnem EPIcentru na straneh od 30 do 36.

Izvedbeni program Soča za 2010 je **Vlada RS** sprejela že v prvi polovici decembra 2009, po vsebinski plati pa državni denar namenja za iste ukrepe kot v preteklih letih. Program kot tak se je izkazal za dobrega, kljub temu pa se vplivom gospodarske krize ni možno izogniti. Konkretnejše ocene pričakujemo med letom. »Letošnje leto bo posebno zaradi načrtovanega vmesnega vrednotenja programa, ki naj bi pokazalo uspešnost programa in ovrednotilo doseganje postavljenih ciljev. Zaradi krize so se gospodarske razmere poslabšale tudi v Posočju, kar je in bo še vplivalo na realizacijo programa Soča. Interes podjetij za pridobitev nepovratnih sredstev je tudi letos kar velik, težave pa imajo nekatera podjetja, ki so na prejšnjih razpisih pridobila sredstva, zaradi gospodarske krize pa ne morejo tekoče izpolnjevati postavljenih obveznosti. Na tem področju nas v naslednjih mesecih čakata

pogovor z državo in iskanje ustreznih rešitev, ki bodo v korist Posočja«, je ob objavi letošnjih razpisov povedal direktor Posoškega razvojnega centra (PRC) mag. **Roman Medved**.

Letos le trije razpisi

Z manjšimi razlikami bo denar namenjen spodbujanju začetnih investicij v podjetništvo in turizmu, spodbujanju zaposlovanja in samozaposlovanja ter izobraževanja in usposabljanja zaposlenih v podjetjih, četrti razpis, namenjen štipendiranju, pa letos ne bo objavljen: »Ker se sredstva, namenjena razvojnemu programu, proti letu 2013 zmanjšujejo, smo se v letu 2010 morali odpovedati enemu javnemu razpisu. Glede na to, da je delodajalcem in dijakom ter študentom na voljo regijska štipendijska shema, smo se odločili, da v letu 2010 ne bo novega razpisa za štipendije, temveč bomo v naslednjih letih nadaljevali le s štipendiranjem že izbranih

štipendistov,« je pojasnila mag. **Almira Pirih**, vodja področja razvoja človeških virov na PRC. Več kot milijon evrov državnega denarja namreč ni namenjen le financiranju tistih, ki bodo uspešno kandidirali na letošnjih razpisih, ampak je treba sredstva zagotoviti tudi za tiste, ki so s prijavo uspeli v prejšnjih letih (poleg štipendistov tudi upravičencem razpisa za zaposlovanje in samozaposlovanje).

Novosti pri podjetniškem razpisu

Več sprememb v primerjavi s preteklim letom bodo opazili kandidati, ki se bodo prijavili na tako imenovan podjetniški razpis, ki je namenjen spodbujanju začetnih investicij. **Vesna Kozar**, svetovalka za področje podjetništva na PRC, je ob objavi sicer izrazila zadovoljstvo, da so razpisi objavljeni prej kot lani, hkrati pa opozarja na novosti. Ena bistvenih je ta, da se bodo kot upravičeni stroški

upoštevali tisti, ki bodo nastali od dneva oddaje vloge, ne pa od dneva objave razpisa v *Uradnem listu RS*. Pomembna je tudi novost pri nakupu zemljišč, kjer stroški nakupa lahko predstavljajo največ polovico vrednosti prijavljenih upravičenih stroškov. V luči gospodarske krize pa je za nove zaposlovalce dobrodošla možnost, da novo delovno mesto, ki ga bo vlagatelj prijavil v razpisni vlogi, ne bo več nujno za nedoločen čas. Ker je bilo v prejšnjih letih veliko težav z nepopolnimi vlogami, so se letos odločili nagraditi tiste, ki se razpisni prijavi bolj posvetijo. Zato se »točkuje tudi popolnost vloge, ki prinaša 5 točk,« še pojasnjuje Kozarjeva.

Kako do informacij?

Posoški razvojni center bo zainteresiranim nudil potrebne informacije, pripravil pa bo tudi predstavitvene delavnice razpisov.

Jerneja Kos

Utrinki

- lo! Dolina reke Idrijce namreč v sebi skriva nešteto skrivnosti, ki čakajo na to, da jih razkrijete.

Damjana Teodorović

POČASTILI SPOMIN SLOVENSKIM KULTURNIKOM

Vrba – Ob slovenskem kulturnem prazniku, 8. februarja, so se osrednje prireditve v Vrbi množično udeležili tudi člani Planinskega društva Tolmin in posoški veterani vojne za Slovenijo. Veterani Območnega združenja Veteranov vojne za Slovenijo (VVS) Gornjega Posočja so se že šesto leto udeležili *Pohoda spominov in prijateljstva*, ki ga za vse slovenske veterane organizira VVZ Zgornje Gorenjske. Tako kot vsako leto so se pohodniki med potjo udeležili kratke slovesnosti s kulturnim programom pred najstarejšim spo-

DEL SKUPINE POSOŠKIH VETERANOV, ki se je tako kot tolminski planinci udeležila pohoda in osrednje državne proslave ob slovenskem kulturnem prazniku. S tem je sočasno počastila tudi spomin na rojaka, pisatelja **Cirila Kosmača**. Foto: arhiv **Pavla Četrtiča**

menikom pesnika **Franceta Prešerna** na Bledu in pot zaključili v njegovi vasi pred rojstno hišo. V Vrbi so se pridružili množici gostov, udeležencev proslave, športnim tekačem in drugim pohodnikom. Tu so bili namreč tudi udeleženci pohoda *Po poti kulturne dediščine*. Nanj se je pod vodstvom **Rudija Rauha** podalo tudi 60 članov Planinskega društva Tolmin. Udeleženci tega pohoda so na svoji poti obiskali spominska obeležja in hiše znameniti kulturnikov v Zgornjesavski dolini. Posoški veterani in tolminski planinci so se z letošnjim pohodom in udeležbo na osrednji državni proslavi ob slovenskem kulturnem prazniku poklonili tudi rojaku, pisatelju **Cirilu Kosmaču**, ob praznovanju Kosmačevega leta.

Pavel Četrtič, Območno združenje VVS Gornjega Posočja

Ime razpisa	Javni razpis za spodbujanje začetnih investicij in ustvarjanja novih delovnih mest, razvoja mikro, malih in srednje velikih podjetij ter razvoja turističnih kapacitet na območju občin Bovec, Kobarid in Tolmin v letu 2010	Javni razpis za spodbujanje izobraževanja in usposabljanja zaposlenih v podjetjih na območju občin Bovec, Kobarid in Tolmin v letu 2010	Javni razpis za spodbujanje zaposlovanja in samozaposlovanja kadrov z najmanj srednješolsko izobrazbo na območju občin Bovec, Kobarid in Tolmin v letu 2010
Predmet javnega razpisa	sofinanciranje investicij na območju omenjenih občin v mikro, malih in srednje velikih podjetjih ter pri fizičnih osebah v dejavnosti turizma v osnovna opredmetena in neopredmetena sredstva pri vzpostavitvi novega obrata, širitvi obstoječega obrata, diverzifikaciji izdelkov obrata z novimi dodatnimi izdelki in bistvenimi spremembami proizvodnega procesa v obstoječem obratu; investicije v izboljšave nastanitvenih kapacitet pri turističnih ponudnikih	sofinanciranje izobraževanja in usposabljanja zaposlenih v podjetjih na območju omenjenih občin v obliki nepovratnih sredstev	• nadomestitev dela plače podjetjem in samostojnim podjetnikom za novozaposlene osebe z najmanj srednješolsko izobrazbo • sofinanciranje prispevkov za socialno varnost za zasebnike
Posamezni sklopi	• Sklop A: Državna pomoč za mala in srednje velika podjetja • Sklop B: Državna pomoč za mikro podjetja • Sklop C: Državna pomoč fizičnim in pravnim osebam v dejavnosti turizma	• izobraževanje zaposlenih za pridobitev višje stopnje formalne izobrazbe od sedanje • usposabljanje zaposlenih za pridobivanje ustreznih znanj in spretnosti	
Namen	spodbujanje začetnih investicij, investicij v turistično nastanitvene kapacitete, odpiranje novih delovnih mest v mikro, malih in srednje velikih podjetjih ter pri fizičnih osebah v dejavnosti turizma	spodbujanje delodajalcev k izobraževanju in usposabljanju zaposlenih s ciljem dviga izobrazbene ravni zaposlenih in pridobivanja ustreznih znanj in spretnosti zaposlenih ter s tem večanje konkurenčnosti podjetij v Posočju	• spodbujanje delodajalcev za zaposlitev kadrov z najmanj srednješolsko izobrazbo iz Posočja, pridobitev perspektivnih mladih kadrov iz drugih delov Slovenije in tujine • ustvarjanje možnosti za samozaposlitev kadrov
Upravičenci	• mikro, mala in srednje velika podjetja, samostojni podjetniki, registrirani po Zakonu o gospodarskih družbah • zadruga in zadruga zveze, registrirane po Zakonu o zadrugah • sobodajalci, vpisani v poslovni register sobodajalcev pri AJPES-u • fizične osebe, ki bodo uredile nastanitvene kapacitete v skladu z razpisnimi pogoji • tuja podjetja, vendar je prejemnik sredstev lahko le podjetje, registrirano v RS	• gospodarske družbe (velika, srednja, mala in mikro podjetja) in samostojni podjetniki, registrirani po Zakonu o gospodarskih družbah in ustrezajo še drugim kriterijem, objavljenim v razpisni dokumentaciji • tuja podjetja, vendar je prejemnik sredstev lahko le podjetje, registrirano v RS	• delodajalci, ki v Posočju za nedoločen čas zaposlijo kader z najmanj srednješolsko izobrazbo • osebe z najmanj srednješolsko izobrazbo, ki se samozaposlijo v Posočju
Upravičeni stroški	• nakup zemljišč • gradnja in nakup objektov • nakup strojev in opreme • nematerialne naložbe, ki pomenijo prenos tehnologije z nakupom patentiranih pravic, licenc, know-howa in nepatentiranega tehničnega znanja Nakup zemljišč lahko predstavlja največ 50 % vrednosti prijavljenih upravičenih stroškov. Nakup zemljišč in nakup objektov je upravičen strošek, razen v primerih, ko gre za nakup zemljišč in objektov med sorodniki prvega, drugega in tretjega dednega reda ali med fizično osebo, ki je ustanovitelj s.p.-ja in njegovo firmo ali med lastnikom gospodarske družbe in gospodarsko družbo. Nabavljena osnovna sredstva so lahko rabljena. Upravičeni so stroški, ki bodo nastali od oddaje vloge na razpis do najkasneje 20. 10. 2010.	• stroški izobraževanj in usposabljanj • potni stroški oseb, ki se izobražujejo in usposabljujejo na odobrenih izobraževanjih in usposabljanjih, s tem da njihova višina ne sme presegati 10 % upravičenih stroškov vseh odobrenih izobraževanj oziroma usposabljanj skupaj Vlagatelj ni upravičen do sofinanciranja stroškov lastnega dela.	• del bruto plače za zaposlene v podjetju, in sicer do 30 odstotkov upravičenih stroškov plač za velika podjetja, do 40 odstotkov za srednja podjetja in do 50 odstotkov za mala podjetja, razen za podjetja, ki poslujejo v sektorju transporta • največ polovica mesečno odvedenih prispevkov za socialno varnost za zasebnike
Višina pomoči	659.247 € Op.: Okvirna skupna višina nepovratnih sredstev za: • Sklop A: 160.000 € • Sklop B: 349.247 € • Sklop C: 150.000 €	125.000 € Op.: Skupna višina sofinanciranja izobraževanj in usposabljanj, ki jo lahko prejme upravičenec, praviloma ne bo mogla preseči 8.400 €. Če sredstva iz javnega razpisa niso porabljena v celoti, se lahko upravičencu dodelijo višja sredstva.	okvirno 14.000 €
Rok za oddajo vloge	29. 3. 2010 (s priporočeno pošto pošiljko) ali 29. 3. 2010 do 12. ure – oddaja v glavno pisarno Službe vlade za lokalno samoupravo in regionalno politiko (SVLR)	17. 5. 2010 (s priporočeno pošto pošiljko) ali 17. 5. 2010 do 12. ure – oddaja v glavno pisarno SVLR	16. 8. 2010 (s priporočeno pošto pošiljko) ali 16. 8. 2010 do 12. ure – oddaja v glavno pisarno SVLR
Datum odpiranja	1. 4. 2010	20. 5. 2010	19. 8. 2010
Rok izbire	60 dni od odpiranja vlog	60 dni od odpiranja vlog	45 dni od odpiranja vlog
Razpisna dokumentacija in informacije	Razpisno dokumentacijo lahko dobite vsak delovni dan med 9. in 12. uro na PRC-ju, Ulica padlih borcev 1b, Tolmin, telefon: 05/38-41-500. Lahko vam jo posredujemo v e-obliki, če nam to sporočite na info@prc.si , ali si jo snamete s spletnih strani www.svlr.gov.si ali www.prc.si .		
Dodatne informacije	• Tina Bregar, SVLR: telefon: 01/47-83-797, e-pošta: tina.bregar@gov.si; • Vesna Kozar, PRC: telefon: 05/38-41-503, e-pošta: vesna.kozar@prc.si • Nežika Kavčič, PRC: telefon: 05/38-41-514, e-pošta: nezika.kavcic@prc.si	• Tina Bregar, SVLR: telefon: 01/47-83-797, e-pošta: tina.bregar@gov.si; • mag. Almira Pirih, PRC: telefon: 05/38-41-515 ali 05/38-41-500, e-pošta: almira.pirih@prc.si;	

Opomba: Vsi trije razpisi so v celoti objavljeni na straneh 30–36.

Občina Bovec

UPRAVA OBČINE BOVEC se bo do konca marca preselila v svojo po potresu obnovljeno stavbo na bovškem trgu. Foto: Špela Kranjc

Kmalu selitev občinske uprave

Uprava **Občine Bovec** naj bi se po napovedih župana **Danijela Krivca** do konca marca vselila v obnovljeno občinsko stavbo na osrednjem trgu. Kot je znano, je sicer po potresu leta 1998 saniran objekt znova poškodovan potres šest let kasneje, zato se je morala uprava iz prvega nadstropja začasno preseliti v matično stavbo bovškega vrtca Na Ledinah. Ker se je v zadnjih letih precej povečalo število v vrtec vpisanih otrok in se ta sooča z vedno večjo prostorsko stisko, bo selitev občanarjev pomembno vplivala tudi na delo vrtca. Ko bodo zgornji prostori znova prosti, bodo namreč v njih z nekaj nezahtevnimi gradbenimi posegi uredili

dve dodatni igralnici in sanitarije.

Občinska stavba je sedaj v celoti statično sanirana, zamenjana je streha, ki je bila slaba in je zato na objektu povzročala največ škode. Izvajalci morajo zaključiti še z nekaterimi deli na fasadi, vendar ta uprave po vselitvi ne bi motila pri delu. V notranjosti stavbe so se glede na predhodne izkušnje odločili le za manjše preureditve. Župan Krivec meni, da so spremembe dobro uspele, saj so prostori razporejeni bolj funkcionalno kot prej, ko je bil hodnik v zgornjem nadstropju pravi labirint. V pritličju bodo po novem uradovali tajništvo z vložiščem, župan in tajnik, ohranili bodo tudi matični urad. Krivec odločitev utemeljuje s tem, da so se na ta način izognili postavitvi dvigala, s katerim bi v nasprotnem primeru morali dostop do osnovnih funkcij občinske uprave omogočiti gibalno oviranim osebam. S tem ne bo dodatnih stroškov, pa tudi arhitekturo stavbe bi s kakšnim steklenim prizidkom lahko uničili. Vhod v stavbo občinske uprave bo sedaj z glavne ulice, torej s Trga golobarskih žrtev, gibalno oviranim osebam na invalidskih vozičkih pa bo dostop omogočal vhod s stranske ulice (nasproti pošte).

Tesno sodelovanje so nadgradili s pobratenjem

Župan Občine Bovec **Danijel Krivec** in načelnik Občine Prijedor iz Republike Srbije **Marko Pavić** sta že v decembru podpisala listino o pobratenju teh dveh občin, ki sta sicer neformalno zelo dobro sodelovali že pred tem. Začelo se je pred nekaj leti na področju kulturnih dejavnosti in kasneje še

NAČELNIK BOSANSKE OBČINE PRIJEDOR MARKO PAVIĆ (levo) in **ŽUPAN OBČINE BOVEC DANIJEL KRIVEC** sta podpisala listino o pobratenju svojih občin, ki sta sicer neformalno zelo dobro sodelovali že pred tem. Foto: arhiv Občine Bovec

športa, saj so Bovčani tesne prijateljske vezi spletli s člani **Društva Slovencev Lipa Prijedor**. Ob pobratenju, ko so predstavniki **Občine Bovec** in bovški kulturniki obiskali bošnjaško občino v bližini meje s Hrvaško, so slednji rojake iz tega dela BiH (mnogi imajo namreč svoje korenine prav na Bovškem) razveselili z gledališko in folklorno predstavo. Na novem odru bovškega kulturnega doma so

Utrinki

ZGODBE, STKANE SKOZI VEČTISOČLETNO ZGODOVINO TOLMINSKE

Tolmin – Zgodbe, stkane skozi večtisočletno zgodovino Tolminske, ki jih prikazuje in ponuja Tolminski muzej na stalnih in občasnih razstavah, so prvovrstne povezavalke evropske preteklosti in sedanjosti. Tolminski muzej pa lahko pokaže še mnogo več. Je vez med preteklostjo in sedanjostjo, ponuja zgodbe, ki nas lahko podučijo, kako bolje živeti v prihodnosti, kaže pa tudi na prijateljsko pot za skupno preživetje v novem tisočletju.

In kako se je vse skupaj sploh začelo? Sklep o ustanovitvi Muzeja za Tolminsko je bil sprejet avgusta 1950, konec leta pa so takratni tolminski »muzealci« za muzejske na-

mene že pridobili dve večji sobi in shrambo v pritličju tolminske graščine. Prvi oddelek, posvečen NOB, je bil odprt 22. julija leto kasneje. Takratni tolminski muzealci so prva tri leta delo opravljali prostovoljno, leta 1954 pa je muzej zaposlil etnologinjo **Vlasto Beran**. Takrat so imenovali tudi muzejski svet, ki mu je predsedoval geograf in zgodovinar **Hinko Uršič**. Odprtje narodopisnega oddelka leta 1955 lahko štejemo za prvi rezultat nove strokovne moči. Istega leta je delo v muzeju prevzel prvi arheolog **Niko Mozetič**, ki je nasledil dotedanjo etnologinjo. Poskrbel je, da je bila že leto kasneje odprta začasna razstava z arheološkimi najdbami iz Kobarida, Mosta na Soči, Tolmina in Volarij. Konec julija 1958 je Okrajni ljudski odbor v Novi Gorici izdal odločbo o spojitvi

tolminskega muzeja z muzejem v Novi Gorici. Tega leta je v muzeju začela delovati upokojena učiteljica **Marija Rutar - Kolarjeva** iz Tolmina. Kot kustosinja oddelka za Tolminsko je z 20-letnim zagnanim delom veliko doprinesla k razvoju muzeja, predvsem k obogatitvi muzejskega fonda.

Novo obdobje za Tolminsko muzejsko zbirko, kot se je kasneje imenovala, je nastopilo leta 1992. Stavba, v kateri je bil muzej, je bila razglašena za kulturni spomenik in začela se je celovita obnova objekta. Po dokončanju prve faze obnove je bil muzej 6. oktobra 1995 ponovno slavnostno odprt za javnost. Obnovljeno je bilo pritličje in prvo nadstropje ter na razstavi predstavljen del bogate arheološke in etnološke de-

diščine. Sledila je druga faza obnove. Takrat je muzej pridobil nove razstavne površine in strokovni kader je začel prirejati številne prireditve, saj je, kot je nekoč zapisala Rutarjeva, »prazen muzej mrtev« in dodala: »Ko je življenje v njem, zaživi s svojimi zgovornimi pričevanji.«

Za muzej v Tolminu je bilo prelomno tudi leto 2000, ko je kot javni zavod ponovno stopil na samostojno pot. Nove mlade moči Tolminskega muzeja so z novim zagonom in svežimi zamislimi, ki temeljijo na izkušnjah in dediščini dela v preteklosti, v novih pogojih začele opravljati izjemno delo. Čeprav se sprva morda niti ni opazilo, smo sčasoma uspeli nanižati pomembne dosežke na razstavnem področju v Zgornjem Posočju. Leta 2001 smo, na pobudo in željo

nato ob koncu minulega meseca pripravili še prireditev *Dober večer, Prijedor*, na kateri so nastopile kulturne skupine iz pobratene občine.

Pobudo **Občine Prijedor** o pobratanju sta takoj podprla oba občinska sveta, obe občini pa nameravata sedanje sodelovanje razširiti tudi na druga področja. Do sedaj je po besedah tajnika bovške občinske uprave **Mirana Šušteršiča** vsaka stran drugo vsaj enkrat letno obiskala v sklopu športne in kulturne prireditve, za obiske sta ob občinskih praznikih skrbeli tudi delegaciji obeh uprav, večkrat pa so te obiske uskladili. In tako bo tudi v prihodnje, saj listina o pobratanju – tako Šušteršič – med drugim predvideva stike med občinama z izmenjavo delegacij z različnih področij lokalne skupnosti, pa tudi vzajemno obveščanje in posredovanje informacij o občinskih dejavnostih, razstavno gradivo, fotografije, filme, članke v lokalnih časopisih ipd. Sicer pa sta se podpisnika listine zavezala, da bosta občini »sodelovali z dobrimi željami in namerami /.../ prek svojih predstavnikov, občinskih uprav, gospodarstvenikov, kulturnih ustanov, združenj občanov, organizacij izobraževanja, športa in drugih«. Prav tako listina z osmimi členi določa še, da je cilj vseh oblik sodelovanja spoznavanje druge strani in utrjevanje prijateljskih odnosov med občani obeh občin. Obenem bosta ti posebej negovali pravice narodnih manjšin, in sicer v duhu spoštovanja njihove tradicije in kulture.

Občina Bovec je sedaj pobratena s

skupno tremi občinami, saj je listino o pobratanju že prej podpisala s italijanskima občinama Čenta (Tarcen-to) in Sedegliano.

Dovolj ponudbe za rekreacijo na snegu

Letošnja zima tudi na Bovškem ne skopari s snegom, zato je temu primerno bogata tudi ponudba rekreativnih dejavnosti na prostem, med katerimi lahko vsak najde nekaj zase. Na Bovško tako tokrat ne vabi samo smuka na povezanem kaninskem smučišču, ampak imajo dovolj izbire tudi nesmučarji, ki raje ostajajo v dolini.

Za razliko od prejšnjih let so letos drsališče postavili na prostem, in sicer pri baru **Črna ovca za Hotelom Kanin**. Drsališče obratuje vsak dan od 10. do 22. ure in omogoča izposojanje drsalk, zaprto pa je le v dežju. Med dvema urejenima progama lahko izbirajo ljubitelji teka na smučeh. Če je le dovolj snega, lahko tečejo po bovškem letališču, kjer progno ureja **ATC Kanin**, zaradi višje lege pa je še bolj obstojna tista med obema deloma vasi Log po Mangartom, ki jo ureja **Motel Encijan**.

Več športnih agencij ponuja krpljanje po dolinah Zapoden, Zadnjica, Bavšica, Moznica in Loški Koritnici. Ko si na svojo obutev nataknejo krpelje, ki so jih pogosto uporabljali naši predniki, tudi hoja po debeli snežni odeji ni več nemogoča. Bolj nenavadna dogodivščina je spust z jadrlnim padalom s Kanina, kjer je za to urejeno vzletišče. Start s smu-

čmi in pristanek ob vznožju gore. Izberete lahko tudi polet v tandem, tako da je doživetje omogočeno vsem, če jih le ni strah višine. Več ponudnikov nas vabi tudi na sankanje – podnevi in zvečer. Sankališča so urejena na cestah z Mangartskega

prihodom posvetujejo z organizatorji dejavnosti.

Zadnja novost, ki so jo uradno odprli 27. februarja, je dodaten barček ob zgornji postaji kaninske žičnice. Tam je namreč podjetnik **Dejan Kavs** iz Nove Gorice postavil bar v obliki

LETOS JE NA BOVŠKEM DOVOLJ IZBIRE TUDI ZA NESMUČARJE, ki raje ostajajo v dolini. Ti lahko izbirajo med paleto športno obarvanih dejavnosti: od teka na smučeh, sankanja, krpljanja, plezanja po umetni ledeni steni, drsanja do spusta z jadrlnim padalom. Foto: Danijel Žagar, arhiv LTO Bovec

sedla, s Stola in planine Lepoč. Vso opremo dobite pri organizatorjih, sami pa morate poskrbeti le za topla oblačila in čvrsto obutev z »zimskimi profili«. Letošnja novost, ki pa je žal zelo odvisna od zunanjih vplivov vremena, je umetna ledena stena s štirimi stezami pri **Penzionu Boka**. Na **Lokalni turistični organizaciji Bovec** obiskovalcem priporočajo, da se pred

pravega igluj, ki s polmerom štiri metre in višino sedem metrov sprejme do 30 obiskovalcev. Za iglujem – postavili so ga s pomočjo balona, ki so ga prekrili s snegom, nato pa iz njega spustili zrak – nameravajo urediti še snežni park ter skrbeti za animacijo smučarjev vseh starosti.

Pripravila: Špela Kranjc

Utrinki

Občine Kobarid, muzealci odprli **stalno fotografsko razstavo Jake Čopa** v starem vaškem jedru v Breginju in **spominsko razstavo na domačiji Simona Rutarja** v vasi Krn. Leto kasneje smo poskrbeli še za odprtje **Arheološkega muzeja »In situ«** na **Mostu na Soči**, ki se nahaja v prostorih Osnovne šole Dušana Muniha Most na Soči. Gre za edinstveno sožitje muzeja s šolsko ustanovo. Delovno in naporno je bilo tudi leto 2003. S strokovno ekipo treh stalno zaposlenih kustosov **Markom Gregom, Karlo Kofol in Miho Mli-**

POBUDNIKI USTANOVITVE MUZEJA ZA TOLMINSKO ob odkritju spomenika v Brunovem drevoredu leta 1952 (od leve proti desni): **Miran Fili, Marija Oblesčak, Franjo Klavara, predsednica Marija Rutar, Andrej Šavli, Stanko Murovec in Hinko Uršič**. Foto: arhiv Tolminskega muzeja

narjem smo z izjemnimi naporii dočakali novo stalno razstavo **Naplavine obsoške zgodovine**, ki jo je 6. junija slovesno odprl tedanji predsednik Republike Slovenije dr. **Janez Drnovšek**. Do jeseni nam je uspelo zaključiti še projekt obnove in muzejske predstavitve domačije pisatelja **Cirila Kosmača** na Slapu ob Idrijci. Leta 2006 pa smo v muzeju zaključili preno in preureditev zbirke pesnika **Simona Gregorčiča** na Vrsnem ter na ta način slovesno obeležili stoletnico pesnikove smrti. Rezultat sodelovanja z Občino Bovec je stalna razstava **Izza somraka stoletij** v trdnjavi Kluzje, ki je bila v letih 2004–2007 dopolnjena še z arheološko predstavitvijo **Iz bovške davnine** in z razstavo o **soški fronti**. S stalno razstavo o **Plečnikovem edinem sakralnem objektu na Pri-**

Občina Kobarid

Ob rob kulturnemu prazniku

Nasploh veljamo Slovenci za ene najbolj pesimističnih prebivalcev Evrope, kar potrjujejo tudi številne raziskave. Radi tožimo in nasploh nismo z ničemer zadovoljni. Kljub temu izjavljamo, da živimo bolje, kot smo živeli prej. Kaj nam torej manjka, da pri vseh materialnih dobrinah ne moremo sprejeti sveta takšnega, kot je? Vsi tečemo s tokom in soustvarjamo naš vsakdan. Torej smo soustvarjalci tega, kar imamo pred seboj, pa vendar sta naše nezadovoljstvo in nestrinjanje prisotna tukaj in zdaj. Vpetost v način življenja in nenehen stres nas oddaljuje od vseh tistih stvari, ki nam pomenijo največ v življenju – družine, prijateljev, prostočasnih dejavnosti in veselja ob tem. Seveda je tudi delo dobrina, če ga opravljaš z veseljem in ne pod nenehnih časovnim pritiskom ter goru nerešenih zadev. Šele, ko zaposlitve nimamo, se zavemo, da je brez dela stanje našega duha še na slabšem. Oboje, z delom ali brez, je postalo obremenilno in ne morem mimo dejstva, da na tak način, predvsem na daljši rok, ne bo šlo. Postajamo »stroji«, ki se začenejo »kvariti«. Energija popušča in le redke izjeme znajo iztrošeno tudi nadoknaditi. Ravnotežje se bo slej ko prej vzpostavilo, vprašanje pa je, kakšno ceno bomo morali za to plačati. Pravijo, da ni strahu za naš planet, kajti Zemlja bo počila vse, kar ni v skladu z njo. Kaj pa mi ... ljudje? Znamo počistiti za seboj? Pa ne le smeti na tleh, temveč tudi smeti v glavi?

Z BENEŠKIM KULTURNIKOM ALDOM KLODIČEM (levo) se je ob izidu njegove pesniške zbirke na prireditvi Benečija v skupnem slovenskem kulturnem prostoru – Kobarid 2010 pogovarjal predstavnik Ustanove Fundacija »Poti miru v Posočju« **Zdravko Likar**. Isti dan so ob spremljevalnem kulturnem programu odprli še razstavo **Daria Simaza** Benečija v fotografiji. **Foto: Maša Klavara (arhiv Fundacije)**

Toliko v razmislek ob zaključku meseca kulture, ko je priložnost, da tudi skozi kulturne dobrine, ki jih k sreči še gojimo, prepoznamo vrednote, odpremo srce in prisluhujemo sebi. Vsem, ki z veseljem gojite in prisluhnete kulturnim vrednotam, iskrene čestitke in iskrena hvala, ker se nesebično predajate glasbi, plesu, gledališču, slikarstvu in kiparstvu, pisanju, raziskovanju kulturne dediščine ... Hvala tudi vsem kulturnim institucijam, muzealcem in knjižničarjem, pedagogom, kulturnim zavodom, društvenim delavcem in vsem ljubiteljem kulture.

Mesec kulture pri nas

V naši občini že deseto leto posebno pozornost posvečamo mesecu februarju, in sicer tako, da ga vsako leto obeležimo z nizom dogodkov, ki smo jih poimenovali *Mesec kulture v Občini Kobarid*. Tudi letos smo bili priče raznovrstni ponudbi – od koncertov do gledaliških predstav, konec kulturnega meseca pa smo zaključili 26., 27. in 28. februarja s tridnevno prireditvijo *Benečija v skupnem slovenskem kulturnem prostoru*. Srečali smo se s prijatelji ter skozi pogovor, druženje in kulturne dobrine postajali za kanček bogatejši v sebi. **Kulturnemu društvu »Stol« Breginj**, ki je zastavilo ta kulturni projekt, se je pridružilo kar nekaj soorganizatorjev, ki po svojim močeh prispevajo, da so beneški dnevi v Kobaridu vedno nekaj posebnega. V *Ustanovi Fundacije »Poti miru v Posočju«* so pripravili razgovor, razstavo in druženje, drugi dan je prireditev gostil Dom Andreja Manfrede s knjižnimi novostmi in kulturnim programom, tretji dan pa smo si v Kulturnem domu Kobarid ogledali gledališko predstavo. Poleg *Instituta za slovensko kulturo* iz Špetra, so k projektu pristopili tudi fundacija, *tolminska ob-*

močna izpostava Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti in seveda *Občina Kobarid*.

Gledališko dogajanje skozi abonma

Lansko in letošnje leto so dogodki v kobarškem kulturnem domu v znamenju amaterskih gledaliških predstav, ki so že od nekdaj v glavnem zelo dobro obiskane. Tako si jih bomo v letošnji sezoni ogledali več kot ducat. Gledališko pomlad, ki smo jo organizirali kar nekaj let, smo letos nadgradili z abonmajem v domeni *Kulturno-turističnega društva Sveti Volar*. K ugodni ceni abonmaja (17 evrov za šest predstav) je pripomogla tudi pomoč *Občine Kobarid*, ki je delo in stroške za dvorano in tehniko prevzela nase. Prvo predstavo iz tega niza je obiskalo veliko ljudi, za abonma pa se je zaenkrat odločilo 20 ljubiteljev gledališča. S prostim vstopom na gledališko predstavo 7. marca bomo počastili tudi dan žena ...

Pripravila: Nada Pajntar, Občina Kobarid

Očistili bomo Slovenijo v enem dnevu!

Vseslovenska akcija *Očistimo Slovenijo v enem dnevu!* bo potekala 17. aprila, ko bodo prostovoljci po vsej Sloveniji odstranjevali gospodinjstve in kosovne odpadke z divjih odlagališč. Koordinacijo te **največje prostovoljne okoljske akcije v zgodovini Slovenije** je na območju kobarške občine prevzela prav občinska uprava, vse dejavnosti v zvezi z njo pa bo vodil občinski redar **Janko Volarič**. Akcija bo projekt vseh nas, vseh prebivalcev Slovenije. Na *Občini Kobarid* verjamemo, da nam bo uspelo, vendar moramo aprila in tudi že zdaj združiti moči prav vsi. Prav zato smo se 5. februarja sestali s predstavniki vseh desetih krajevnih skupnosti, osmih turističnih društev, *Gasilske zveze Kobarid*, *Lovske zveze Gornje Posočje*, *OŠ Simona Gregorčiča Kobarid*, *Zavoda za gozdove Slovenije – Območna enota Tolmin*, *Ribiške družine Tolmin*, *Komunale Tolmin* in *Zdravstvenega doma Tolmin*.

Utrinki

► *morskem* v cerkvi Marijinega obiskanja na Ponikvah je muzej leta 2007 obeležil 50. obletnico smrti arhitekta **Jožeta Plečnika**. Istega leta pa smo v *Jakovkni hiši* v Podbrdu pripravili še začasno razstavo *Življenje ob železni cesti*, ki se je leta 2008 prelevila v stalno postavitev s prikazom pomembnih zgodovinskih dogodkov, vezanih na Baško grapo. Tega leta smo veliko pozornosti namenili tudi 60-letnici filma *Na svoji zemlji*. Uspešna občasna razstava *Na svoji zemlji – 60 let kasneje*, ki je bila najprej predstavljena v našem muzeju, je dobila stalno mesto v prostorih krajevne skupnosti na Gra-

hovem ob Bači.

Fond premične dediščine vsakoletno bogatimo z novimi pridobitvami. Veliko pozornosti namenjamo tudi inventarizaciji dediščine, izvajamo vodene ogleds muzejskih stalnih razstav, izdajamo publikacije ter ponujamo bogat pedagoški in andragoški program. Tako postaja Tolminski muzej danes s svojo dejavnostjo in vsakoletnim programom prireditev vedno bolj razpoznaven v slovenskem, počasi pa tudi v evropskem prostoru.

mag. **Damjana Fortunat Černilogar**, direktorica, Tolminski muzej

Organizatorji iz neprofitnega društva *Ekologi brez meja* želijo v projektu povezati 200.000 ljudi, ki bodo v prihodnje izvajali nove okoljske akcije za dobrobit Slovenije, tokrat pa naj bi pobrali 20.000 ton ilegalno odvrženih komunalnih in kosovnih odpadkov. Da bi divja odlagališča lahko očistili, jih je treba najprej popisati. Glede na ocene je v Sloveniji od 10.000 do 60.000 divjih odlagališč, vendar nihče ne ve, koliko jih je v resnici ... Nekatere občine sicer že imajo dobre popise, spet druge ne in težko je reči, kakšno je stanje v posameznih delih države. Sedaj nastaja prvi digitalni register divjih odlagališč v Sloveniji, ki bo pokazal, koliko odlagališč sploh je in kje prežijo nevarnosti naši podtalnici. Divja odlagališča namreč med drugim lahko onesnažijo podtalnico, ki je glavni vir pitne vode v Sloveniji, zato jih je treba nujno sanirati. Tudi bralci lahko prijavijo divja odlagališča na www.ocistimo.si. Ta register bo zadeve podelil, državi in občinam prihranil denar in čas, hkrati pa bo javno dostopen vsem. Zajemal bo vse odpadke, tudi gradbene in nevarne, organizatorji pa ga bodo predali pristojnim institucijam, ki bi morale za te odpadke poskrbeti. Register se bo redno dopolnjeval tudi v prihodnje in bo podpora za organizacijo naslednjih čistilnih akcij na lokalni in državni ravni.

Prostovoljci so prek *Geopedije* do sedaj pregledali približno petino Slovenije in odkrili 2.246 potencialnih divjih odlagališč, 206 lokacij pa je

tudi potrjenih in opisanih. Veliko večino potencialnih odlagališč še prekriva sneg, ki onemogoča popis in kartiranje. Ker je prav popisovanje ena najzahtevnejših in obsežnih nalog, organizatorji v drugi polovici marca načrtujejo dve iskalno-čistilni akciji, na katerih bodo skupaj s skav-

kljub temu pa verjamemo, da bomo dolgoročno lahko vplivali tudi na bolj trajnosten in kakovosten način življenja v občini.

Akcija Očistimo Slovenijo v enem dnevu! je med ljudmi naletela na dober odziv, saj se k sodelovanju vsak teden prijavi približno 50 novih pro-

Foto: Miro Kristan

ti, taborniki in drugimi nevladnimi organizacijami izvedli terensko popisovanje divjih odlagališč, pomagali pa naj bi tudi vojska, policija in **Zavod za gozdove Slovenije**.

Da bi bil učinek projekta trajen, bo hkrati s pripravami na čistilno akcijo potekala tudi akcija za dviganje ozaveščenosti na področju ravnanja z odpadki. Na pot po slovenskih mestih je že krenila *Eko karavana*, ki želi akcijo pripeljati čim bližje Slovencem. Zavedamo se, da z eno akcijo ne bomo rešili težav z odpadki,

stovoljcev. Pridružile so se ji tudi številne vladne in nevladne organizacije, kot častni pokrovitelji pa so jo podprli predsednik države dr. **Danilo Türk**, predsednik državnega zbora dr. **Pavel Gantar** in premier **Borut Pahor**. Največ dela imajo trenutno občinski organizatorji, ki so vez med organizatorji projekta in občinami ter komunalnimi podjetji. Zaenkrat deluje 145 občinskih organizatorjev, dogovor o aktivnem sodelovanju pri akciji sta podpisali

102 občini, cilj pa je, da bi svojega organizatorja imela vsaka od 210 slovenskih občin. Organizatorji še vedno vabijo k sodelovanju nove prostovoljce in jih prosijo, da se na spletni strani www.ocistimo.si registrirajo kot udeleženci akcije, saj bodo le tako dobili podatke, koliko rokavic, vrečk in malic je treba zagotoviti, pa tudi, koliko prostovoljcev imajo in kam jih lahko razvrstijo. Potrudili se jih bodo razvrstili kar najbližje njihovem kraju bivanja. Na istem naslovu lahko vsak prijavi tudi divja odlagališča v svojem kraju ali prispeva dobre zamisli oziroma predlaga, kaj bi lahko v naslednjih letih še dobrega naredili za Slovenijo.

Prostovoljci bomo torej 17. aprila čistili komunalne in kosovne odpadke, gradbene pa le v občinah, ki bodo same poskrbele za potrebno mehanizacijo. Poleg čiščenja divjih odlagališč v naravi bomo čistili tudi ulice, ceste, okolico šol in vrtcev, stanovanjske okolišje ter sprehajalne in pohodne poti. Tako bomo akcijo povezali s čistilnimi akcijami, ki jih že tradicionalno izvajajo v marsikateri slovenski občini.

Nada Pajntar in Janko Volarič, Občina Kobarid

Vir: 2010. Očistimo Slovenijo v enem dnevu. [Online]. Društvo Ekologi brez meja. [Datum in čas citiranja: 10. 2. 2010, 9:38]. Dostopno na spletnem naslovu: www.ocistimo.si

Utrinki

TURIZEM IN PROSTI ČAS

Ljubljana – Ljubljanskega sejma Turizem in prosti čas se vsako leto udeleži okoli 15.000 obiskovalcev in poslovnih gostov, zato velja za eno največjih turističnih prireditev pri nas. Na tovrstni štiridnevni promociji Slovenije na Gospodarskem razstavišču se predstavi prek 120 ponudnikov turističnih storitev iz 13 držav. Med njimi so bili tudi letos učenci kobariške OŠ Simon Gregorčič in člani Športnega turističnega društva Ladra, Smast, Libušnje (ŠTD). Obisk sejma sta jim omogočili Turistična zveza Gornjega Posočja in Ustanova Fundacija »Poti miru v Posočju«, s katerima so si delili stojnico in v sodelovanju s Turistično informacijskim centrom Kobarid obiskovalcem sejma ponudili skupne turistične dejavnosti na Kobariškem.

UNIKATNI TURISTIČNI IZDELKI IZ POD ROK MLADIH KOBARIŠKIH OSNOVNOŠOLCEV – Učenci OŠ Kobarid so obiskovalcem ljubljanskega sejma Turizem in prosti čas predstavili Gregorčičevo učno pot in izdelavo unikatnih turističnih izdelkov – lično izdelanih ovčic iz domače volne. Foto: Miha Uršič

Učenci so pod vodstvom mentorja **Simona Skočirja** obiskovalcem predstavili Gregorčičevo učno pot in izdelavo unikatnih turističnih izdelkov – lično izdelane ovčice iz domače volne, ki so jih podarili obiskovalcem stojnice. ŠTD je poleg promocije pohoda po omenjeni učni poti kot posebno zanimivost sejemskega dneva predstavilo še osnovne proizvode kobariške mlekarne. Hkrati je bila to edina stojnica na sejmu, ki je obiskovalcem nudila pokušino mleka in sira, ter bila zato deležna še posebne pozornosti. Med množico obiskovalcev je stojnico obiskal tudi nekdanji predsednik Turistične zveze Slovenije **Marjan Rožič** in mentorju ter učencem izrekel pohvalo za izvirno predstavitev obšolske dejavnosti.

Pavel Četrtrič

Občina Tolmin

Sprejeli program dela

Tolminski občinski svetniki in svetnice so na januarski seji sprejeli program dela občinskega sveta za letošnje leto. Kot to določa poslovnik, program predvideva tako število rednih sej občinskega sveta kot temاتي, ki jo bodo njegovi člani in članice obravnavali. V letu 2010, ki je tudi volilno leto in zato zadnje v mandatu tokratne sestave sveta, načrtujejo osem rednih sej in eno slavnostno ob občinskem prazniku v maju, v nujnih primerih pa bodo lahko sklicali tudi izredne ali korespondenčne seje.

Tako kot minula leta bo tudi letos tolminski občinski svet obravnaval teme s področja delovanja, programiranja in financiranja občine, občinskih zavodov in drugih proračunskih porabnikov, gospodarjenje z občinskim premoženjem, spreminjanje in dopolnjevanje občinskih aktov in odlokov ter drugo aktualno problematiko, pri čemer bodo upoštevali dejstvo, da je letošnje leto volilno leto. Predvidoma v prvem trimesečju bodo svetniki in svetnice med drugim razpravljali o poslovniku občinskega sveta, predlogu novega Zakona o Triglavskem narodnem parku, Odloku o podeljevanju nagrad in priznanj Občine Tolmin in Programu ureditve zbiranja komunalnih odpadkov po sistemu od vrat do vrat. Drugo trimesečje bo prineslo obravnavo Odloka o določitvi volilnih enot za volitve članov Občinskega sveta Občine Tolmin, Odloka o rabi in varovanju vstopno-izstopnih mest za športno plovbo ob reki Soči in njenih pritokih na območju od izvira Soče do Volčanskega mostu, Odloka o oskrbi s pitno vodo v občini Tolmin, odločanje o podelitvi občinskih priznanj in nagrad, razpravljanje o možnih rešitvah vodooskrbe v naseljih Tolminski Lom in Kanalski Lom ter o Strategiji razvoja turizma v občini Tolmin. V drugi polovici leta se bodo svetniki in svetnice posvetili predvsem volilnim opravilom in občinskemu prostorskemu načrtu.

Potrjen program dela se lahko med letom dopolni, dopolnitev pa lahko

CELOTNA OCENJENA ŠKODA, ki so jo na območju občine Tolmin povzročile poplave 25. decembra lani, znaša skoraj 2,1 milijona evrov. **Foto:** Jurij Mlinar

predlagajo občinski svet ali župan oziroma strokovne službe občine.

Špela Kranjc

Poplave povzročile za dobra 2 mio evrov škode

Celotna ocenjena škoda, ki so jo na območju občine Tolmin povzročile poplave 25. decembra lani, znaša skoraj 2,1 milijona evrov. Velika večina škode, več kot 1,7 milijona evrov, je nastala na vodotokih, za 320.000 evrov je bilo škode na cestni in drugi infrastrukturi, za dobrih 30.000 evrov škode so utrpeli stavbe, za skupno okoli 6.700 evrov pa kmetijska in druga zemljišča. **Občina Tolmin** je tako na **Upravo RS za zaščito in reševanje** poslala podatke o oceni škode za 2.080.000 evrov.

»Ker je škoda nastala na območju več občin, je ministrstvo za obrambo izdalo sklep o ocenjevanju škode na stvareh zaradi posledic poplav med 22. in 26. decembrom. V tem in v dodatnem sklepu je določilo, da se v občinah, ki so škodo predhodno prijavile, ocenjuje škoda na kmetijskih in gozdnih zemljiščih, stavbah, gradbenih in inženirskih objektih ter na živalih,« pojasnjuje svetovalec za stanovansko gospodarstvo in civilno zaščito na Občini Tolmin **Jožef Uršič**. Škodo na vodotokih je ocenjevala ljubljanska družba Hidrotehnik, ki ima koncesijo za urejanje vodotokov,

škodo na cestah, zemljiščih in stavbah pa člani občinske komisije za oceno škode po naravnih in drugih nesrečah. Ti so informativno ocenjevali tudi škodo, ki jo država s sklepom ni predvidela, zato teh cenitev tudi ni sprejemala. Po podatkih ribogojnice so tako poplave na ribah povzročile za več kot 12.000 evrov škode, za 650 evrov je bilo škode na kmetijskih pridelkih, na raznih strojih ipd. pa še za dodatnih 1.300 evrov.

Špela Kranjc

Razgrnjen je dopolnjen osnutek občinskega prostorskega načrta

Odkar je **Občina Tolmin** leta 2006 začela s pripravo novih prostorskih aktov do danes, so občani skupno vložili več kot 300 pobud in predlogov za spremembo namembnosti zemljišč. Ker se je ravno leta 2006 spremenila tudi zakonodaja za to področje, je občina rok za podajo predlogov in pobud podaljšala. Po besedah občinskega urbanista **Zorana Štante**, je bilo predvsem »veliko pobud za gradnjo individualnih stanovanjskih hiš, kjer pa so pravila že dolgo znana. Če poseg pade na druga območja kmetijskih zemljišč, če gre za gradnjo tik ob naselju in zunaj varovanih območij, potem ta ni sporna. Problem je, ker zakonodaja po-

skuša onemogočiti razpršeno gradnjo, kot vedno so težavo predstavljale male hidroelektrarne na območjih varovane narave, zaradi načrtovanega urejanja na poplavnih območjih in priobalnih zemljiščih pa smo morali zavrniti tudi nekaj pobud za kampe.«

Priprava občinskega prostorskega

Utrinki

SKRB ZA OKOLJE IN NARAVO KOT DEL ŽIVLJENJA

Most na Soči – V Vrtcu Most na Soči se zavedamo, da moramo v življenju storiti nekaj za zdrav način življenja ter primere dobre prakse vnašati v ožje in širše okolje. Za glavni cilj smo si zato zadali, da bomo tudi pri naših najmlajših krepili zavedanje o skrbi za okolje in naravo, ki naj postane del vsakdana. Prav zato smo se že v šolskem letu 2007/08 vključili v projekt Ekošola kot način življenja.

V prvem letu smo poglobljeno obdelali projekt Zdrava prehrana in poleg številnih drugih dejavnosti izvedli tudi delavnico S prehrano do zdravja za naše otroke in njihove starše. K sodelovanju smo povabili medicinski sestre iz Zdravstvenega doma Tolmin, ki sta udeležencem pripravili zanimivo in koristno predavanje. Otroci so ves čas aktivno sodelovali in bili dobro motivirani, saj so skupaj

načrta (OPN), kot je akt poimenovala nova zakonodaja, se začne s sklepom občine o njegovi pripravi. Občina kot pripravljavec in njen izbrani izdelovalec na osnovi strokovnih podlag, analize stanja prostora in ugotovitev potreb, javnih razprav in pobud občanov najprej izdelata osnutek oziroma začetno različico OPN-ja. To pošljejo nosilcem urejanja prostora, od katerih dobijo smernice, torej pogoje in informacije, kaj je treba upoštevati pri izdelavi OPN-ja. »Istčasno smo od ministrstva za okolje in prostor dobili sklep, da moramo izdelati tudi celovito presojo vplivov na okolje oziroma okoljsko poročilo in poleg tega še poseben del, ki se nanaša na zavarovana območja. V tem se občina Tolmin razlikuje od mnogih drugih občin, ki nimajo tako veliko različnih zavarovanih območij ter rastlinskih in živalskih vrst, zaradi česar se je priprava dokumenta pri nas dodatno zavlekla. Okoljsko poročilo, ki je vsaj za eno sezono podaljšalo pripravo osnutkov, je nastajalo v lanskem letu, dobili pa smo ga novembra,« pojasnjuje Štanta.

Na podlagi okoljskega poročila so izdelali dopolnjen osnutek OPN-ja, ki je sedaj razgrnjen. Občina je v to šla brez predhodnega mnenja sektorja za celovito presojo vplivov na okolje, za katerega zakon določa enomesečni rok, ki pa se ga – tako Štanta – pristojni niso držali. Javna razgrnitev bo

Javna razgrnitev dopolnjenega osnutka *Občinskega prostorskega načrta (OPN) Občine Tolmin in Okoljskega poročila Občine Tolmin* poteka od **11. februarja do 15. marca**. Občani lahko dokumentacijo vidijo na spletni strani občine www.tolmin.si ter v avli občinske stavbe, in sicer vsak delavnik od 7. do 15. ure (ob sredah do 18. ure). Občani lahko v tem času podajo pisne pripombe – lahko izpolnijo temu namenjen obrazec ali pa svojo pripombo vpišejo v knjigi pripomb.

PODALJŠAN ROK ZA PODOJAO PREDLOGOV IN POBUD NOVIH PROSTORSKIH AKTOV – Odkar je Občina Tolmin leta 2006 začela s pripravo novih prostorskih aktov do danes, so občani skupno vložili več kot 300 pobud in predlogov za spremembo namembnosti zemljišč. Ker se je ravno leta 2006 spremenila tudi zakonodaja za to področje, je občina rok za podajo predlogov in pobud podaljšala. Foto: Tatjana Šalej Faletič

po zakonu trajala 33 dni, torej do 15. marca. Na Občini Tolmin upajo, da so ljudje svoje pripombe dali že v prejšnjih razgrnitvah. Štanta zagotavlja, da so jih skušali pri pripravi osnutka kar v največji meri upoštevati. Nove pobude za spremembo

npr. kmetijskih zemljišč v stavbna zemljišča bi brez tehničnih osnov sedaj namreč pomenile ponovitev postopka (torej ponovno celovito presojo za del, ki spreminja namensko rabo). Do pripomb in predlogov, zbranih v času javne razgrnitve, se nato opre-

deljuje občinski svet. Če bistveno ne vplivajo na oblikovanje akta, se jih lažje upošteva, sicer pa le podaljšujejo postopek. »Akt bomo nato priredili predlogom, ki jih bo svet sprejel, in ga kot predlog OPN-ja poslali nosilcem urejanja prostora, da nam podajo mnenje, ali je v skladu z zakonodajo. Če bodo mnenja pozitivna, bo predlog akta lahko nazadnje potrdil še občinski svet. Vsekakor bomo predlog poskusili uskladiti z nosilci urejanja prostora, saj želimo OPN sprejeti čim prej. Kar se tiče občine kot pripravljavca in izbranega izdelovalca, je akt oblikovan, če se bo od tu naprej vse izšlo, bi ga občinski svet lahko sprejel do jeseni,« dodaja Štanta.

Župan **Uroš Brežan** je potrdil, da so pri pripravi OPN-ja veliko dela opravili občinski oddelek za okolje in prostor, pripravljavci in pristojni občinski odbor. »Z individualnimi pobudami, prek delavnic z različnimi zainteresiranimi javnostmi in prek prve javne razgrnitve je bila v proces priprave aktivno vključena tudi javnost, ki je imela na dokument velik vpliv. Zaradi nedorečenosti zakonodaje in izredno zapletenega postopka se je velikokrat zdelo, da se vrtimo v začaranem krogu, zato sem toliko bolj zadovoljen, da se bližamo sprejemu tega temeljnega razvojnega dokumenta občine,« je sklenil Brežan.

Špela Kranjc

Utrinki

s svojimi starši pripravili zdrav prigrizek, ki jim je nadvse teknil. Ko smo jih na koncu povprašali, zakaj je dobro, da jemo zdravo, in katera živila so zdrava, so nas takole poučili:

»Da nismo bolni in da zrastemo ... Zdravo je tudi to, da tečeš, telovadiš, si umivaš roke, se tuširaš ...« (Lara F.)

»Ker nam hrana da moč, da lahko skačemo, tečemo, divjamo.« (Sanja)

»Potem smo zdravi in nam ni treba iti k zdravniku.« (Neža)

»Da zrastemo. Da smo zdravi, ker nam hrana da vitamine.« (Mark)

»Zdravi so kruh, krompir, kosmiči, sadje in zelenjava, mlečni izdelki, meso in ena sladkarija na dan.« (Zala)

Vsako leto naš vrtec, ki deluje v okviru OŠ Dušana Muniha Most na Soči, organiziramo Eko dan, na katerega povabimo starše ter pred-

EKOLOŠKO OSVEŠČENI MALČKI PRED SVOJIM »EKO VRTCEM« – Otroci svoja bogata spoznanja, ki jih pridobijo z različnimi dejavnostmi, prenašajo na starše in krajane. S tem pripomorejo k razvoju okoljske ozaveščenosti. Foto: Polona Štrukelj

stavnika lokalne skupnosti. Dopolne potekajo različne dejavnosti, ob katerih se učimo odgovornega ravnanja do okolja, v katerem živimo, dan pa nadaljujemo s čiščenjem okolice vrtca. Otroci pridno pobirajo smeti, grabijo odpadlo listje in suhe veje, urejajo gredice in pometajo. Oni že tudi vejo, zakaj to počnejo.

»Da ne bo vse umazano.« (Zala)

»Ker bi bila zemlja umazana in bi potem zrak smrdel.« (Jon)

»Da se ob smeti ne spotaknemo in ne poškodujemo.« (Jan)

»Ker so zunaj veje in se lahko z vejami tepemo, in to ni prav.« (Žan)

Šolsko leto 2008/2009 smo nadaljevali s projektom Živali in mi. Naučili smo se, da živali niso naše igrače in da jih nimamo le zaradi veselja, čeprav znajo biti naše dobre prijateljice in družabnice pri igri. Imeti domačo žival pomeni veliko več. Od nas potrebujejo veliko skrbnosti, odgovornosti in strpnosti, da jim je le-

Skupaj do vzdržnejših cen

Leto 2010 je in še bo za Komunalo Tolmin in področje gospodarskih javnih služb sploh leto mnogih sprememb. Župani občin Tolmin, Kobarid in Bovec, ki so ustanoviteljice omenjenega podjetja, ter direktor Komunale Tolmin so na novinarski konferenci seznanili s številnimi novostmi, ki izhajajo predvsem iz nove državne zakonodaje.

Komunala Tolmin samostojno posluje od leta 1986, podjetje pa je nazadnje vse od leta 1994 poslovalo kot delniška družba, katere delničarji so bili poleg treh posoških občin tudi zaposleni in nekdanji zaposleni. Po sprejemu *Zakona o javno-zasebnem partnerstvu* so občine v letih 2006–2008 odkupile delnice fizičnih oseb in postale 100-odstotne lastnice podjetja, tako da ni bilo več ovir za njegovo preoblikovanje v družbo z omejeno odgovornostjo, ki je za to dejavnost primernejša in cenejša oblika poslovanja. Občine ustanoviteljice so sklenile še, da Komunala Tolmin ostane javno podjetje. Trije občinski sveti so ustanovili skupen organ oziroma svet ustanoviteljev – sestavljajo ga trije župani, ki odločitve sprejemajo soglasno. Sedež tega sveta bo v Tolminu, kjer je sedež komunale, zato tudi strokovne naloge za svet ustanoviteljev opravlja tolminska občinska uprava. Obvezna

organa družbe sta poslovodja oziroma direktor in skupščina, ki jo sestavljajo pooblaščen predstavniki ustanoviteljic. Glede na poslovni delež ima **Občina Bovec** 1.703 glasov, **Občina Kobarid** 2.377 glasov in **Občina Tolmin** 5.963 glasov. Poleg omenjenih organov ima družba tudi petčlanski nadzorni svet.

Javna gospodarska infrastruktura po novem le v najemu in uporabi

Novosti so doletele tudi gospodarjenje z javno gospodarsko infrastrukturo, ki se uporablja za izvajanje oskrbe s pitno vodo, odvajanje in čiščenje odpadnih in padavinskih voda, zbiranje, odvoz in obdelavo ko-

munalnih odpadkov ter odlaganje ostanka te obdelave, pa tudi upravljanje in urejanje pokopališč in tržnic. To infrastrukturo je imela prej v uporabi, vzdrževanju in upravljanju Komunala Tolmin in jo je v svojih poslovnih knjigah izkazovala kot sredstva v upravljanju. S 1. januarjem letos so to infrastrukturo prenesli v knjige občin – lastnic, ki so objekte, naprave oziroma omrežja ter mobilna in druga sredstva komunalni dale v poslovni najem in uporabo.

Obetajo se nove podražitve osnovnih komunalnih storitev, ampak ...

O novem način obračuna osnovnih komunalnih storitev in podražitvah,

ki so neizogibna posledica novega državnega pravilnika za to področje, smo pisali že v prejšnji številki **EPI-centra**. Čeprav se glede na sedanjo državno zakonodajo v prihodnosti obetajo nove podražitve, pa župani **Danijel Krivec**, **Robert Kavčič** in **Uroš Brežan** obljublajo, da ne bodo dovolili diskriminacije obrobni in redkeje poseljenih občin z običajno še manjšo ekonomsko močjo, s čimer omenjeni državni pravilnik gotovo grozi. Direktor Komunale Tolmin **Berti Rutar** pojasnjuje, da razdrobljeni vodovodni in kanalizacijski sistemi prinašajo višje stroške vzdrževanja, prav tako pa zaradi redke poseljenosti in velikih transportnih razdalj v Posočju nastajajo višji stroški pri odvozu odpadkov kot na gostejše naseljenih območjih. Po drugi strani pa – izpostavlja Rutar – so bile cene za osnovne komunalne storitve skoraj nespremenjene vse od leta 2002, zato je sedaj šok občanov toliko večji.

Čeprav se glede na sedanjo državno zakonodajo v prihodnosti obetajo nove podražitve, pa vsi trije posoški župani obljublajo, da ne bodo dovolili diskriminacije obrobni in redkeje poseljenih občin z običajno še manjšo ekonomsko močjo, s čimer omenjeni državni pravilnik gotovo grozi.

Utrinki

► po in prijetno med nami. Predvsem pa je pomembna skrb za čistočo, kajti v današnjem času pasji in mačji iztrebki lahko predstavljajo precejšnjo težavo. Prav v ta namen smo skupaj s hišnikom izdelali opozorilne table, ki lastnike psov opozarjajo na pravilno ravnanje s pasjimi iztrebki in na nujnost privezovanja kužkov na vrstico. Table smo postavili na najbolj onesnažena mesta v kraju zato:

»Da ne bi psi kar kakali po cesti.« (Sanja)

»Da bo gospodar od psa počistil kakec.« (Lara F.)

»Ker moramo z živalmi delati lepo in jim dajati jesti.« (Maja)

»Ker moramo biti do živali prijazni in lepo skrbeti zanje.« (Jan)

Zdravo življenje bo letos ponovno naš vodilni tematski sklop, v katere-

ga bomo vključili še dve pomembni temi, in sicer Voda ter Ravnanje z odpadki. V vsako igralnico smo postavili koše za ločevanje odpadkov, v garderobo pa namestili poseben zabojnik, v katerem skupaj s starši zbiramo izrabljene tonerje in kartuše. Če vprašate naše otroke, vam bodo zagotovo znali povedati, zakaj moramo ločevati odpadke v posebne koše:

»Zato, da jih lahko predelajo v nove.« (Lara F.)

»Da iz starih naredijo nove.« (Sanja)

»Naredijo nove in novi postanejo spet stari in te spet predelajo in postanejo spet novi in tako naprej.« (Jon)

»Da ne onesnažujejo okolja.« (Zala)

»Da ne bi smeti smrdeti.« (Sanja)

S tem, ko skupaj z otroki izvajamo različne dejavnosti, malčki svoja bogata spoznanja prenašajo na starše in krajanje. S tem veliko prispevajo k razvoju okoljske ozaveščenosti. Zaposleni v vrtcu smo prepričani, da s skupnimi prizadevanji in skladno z vizijo Ekošole ustvarjamo prijazen odnos do sebe, soljudi in narave.

Irena Kovačič, vodja Vrtca Most na Soči

ZIMOVANJE MLADIH PLANINCEV

Planina Kuhinja – V mladinskem odseku Planinskega društva (MO PD) Kobarid smo v drugi polovici januarja uspešno izpeljali še eno tridnevno zimovanje v koči na planini Kuhinja. Letos nam je bilo naklonjeno tudi vreme, saj nam je teta Zima natresla dovolj snega, da smo se

lahko naučili zimskih radosti. Tudi stric Mraz je pritisnil, vendar smo mladi planinci vzdržljivi in se ne damo kar tako.

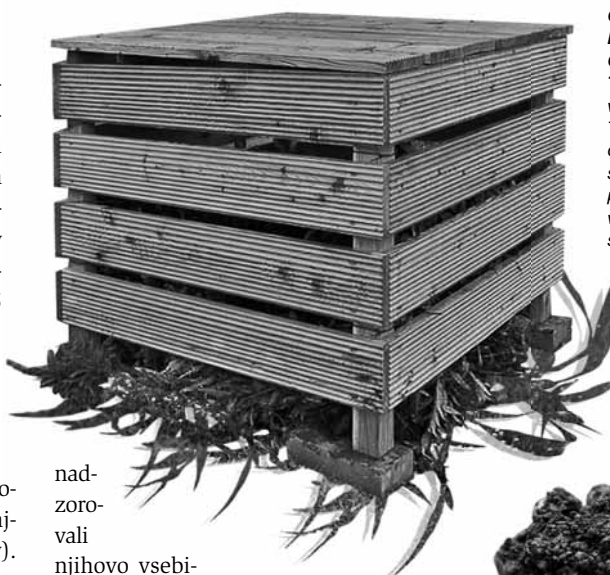
Kljub snegu, mrazu in megli smo se v soboto zjutraj v dveh skupinah optimistično podali na pot. In izplačalo se je. Že po nekaj višinskih metrih je skupinico starejših otrok, ki se je podala na Planico, kot tudi skupinico mlajših, ki je so se odpravili v planino Leskovca, pobožalo sonce. Na vznožju kristalno čistega krnskega pogorja smo zato vztrajali kar cel dopoldan in se z zanimanjem in ponosom, da smo osvojili 1.230 m nadmorske višine, ozirali v megleno morje v dolini. Zanimivo pa je bilo tudi, ko se je spustila noč. V zasneženi pokrajini smo se namreč po sledeh snežaka Snežka odpravili iskat skriti zaklad. Ta nam jo je pošteno zago-

Več ločeno zbranih odpadkov – nižje cene

Pomembno področje je tudi ravnanje z odpadki, pri čemer pristojni občane pozivajo k čim večjemu ločenemu zbiranju. Državna uredba o odlaganju odpadkov s predpisanim načinom odlaganja ostankov odpadkov na odlagališčih v prihodnosti dolgoročno predvideva le 15 odlagališč v Sloveniji. Med njimi ni odlagališča v Volčah, kjer je za Posočje odlaganje najcenejše (45 evrov na tono odpadkov), zato bomo morali čim bolj zmanjšati količine ostanka odpadkov, ki jih bomo odvažali drugam (cena bo najmanj 120 evrov na tono odpadkov). To pomeni – manj jih bomo odvažali, ceneje bo za nas. Kot je povedal Rutar, se je sicer v zadnjih dveh letih delež odloženih azbestnih plošč povečal, v celoti gledano pa se je količina odloženih odpadkov v Volčah v istem obdobju znižala za 20 odstotkov oziroma količina gospodinjskih odpadkov celo za več. Zaradi težnje po dodatnem zmanjšanju pa Komunala Tolmin med drugim uvaja zbiranje komunalnih odpadkov po sistemu *Od vrat do vrat*. Na ta način se bo sedanje skupne posode v naseljih nadomestilo s posodami za posamezno gospodinjstvo.

Od vrat do vrat

V prihodnje bo Komunala Tolmin pred vsak objekt oziroma odjemno mesto namestila posodo za ostanek odpadkov, saj bodo le tako lahko

nadzorovali njihovo vsebino ter opozarjali in kasneje tudi sankcionirali uporabnike, ki se ne bodo držali pravil. S takim ukrepom in doslednim nadzorom bi po izračunih komunale lahko količino odloženih odpadkov zmanjšali za 20–30 odstotkov. Skupaj bodo v Posočju namestili 4.600 120- in 240-litrskih zabojnikov, od tega 900 v občini Bovec, 1.200 v občini Kobarid in 2.500 v občini Tolmin. Ker se bodo močno povečale količine ločeno zbranih frakcij, bodo morali namestiti tudi približno 600 zabojni-

ORGANSKI ODPADKI PREDSTAVLJAJO PRI ODLAGANJU POSEBNO TEŽAVO, zato jih je treba v čim večji meri izločiti. Te lahko kompostirate na domačem vrtu, tistim, ki se za to ne boste odločili, pa bodo postopoma na voljo posode za organske odpadke. Sicer pa bi morali v novih občinskih odlokih uvesti subvencije v obliki nižjih cen za tiste, ki organske odpadke kompostirajo sami. Foto: Patricija Rejec

kov za embalažo in papir in nabaviti posebno prikolico za obstoječe vozilo za zbiranje teh odpadkov, saj bi na tak način do prevzemnika naenkrat dovažali večjo količino odpadkov. Posebno težavo pri odlaganju ostankov odpadkov predstavljajo organski odpadki, zato jih je treba v čim večji

meri izločiti. Organske odpadke lahko povzročitelji sami kompostirajo na domačem vrtu, tistim, ki se za to ne bodo odločili, pa bodo postopoma na razpolago posode za organske odpadke. V Posočju naj bi jih bilo približno 900, s čimer lahko še za dodatnih 20 odstotkov zmanjšamo količine ostanka odpadkov in dosežemo cilj, da delež vseh odloženih odpadkov ne presega 35 odstotkov vseh komunalnih odpadkov. V novih občinskih odlokih bi morali uvesti subvencije v obliki nižjih cen za povzročitelje, ki organske odpadke kompostirajo sami.

Skupni investicijski stroški za izvedbo programa ločenega zbiranja Od vrat do vrat znašajo slabih 390.000 evrov, izvajali pa ga bodo v obdobju treh let. Z njegovo uveljavitvijo se bo po izračunih komunale količina zbranega ostanka odpadkov s 6.260 ton predvidoma znižala kar na 2.500 ton. Ker je trenutno najugodnejša cena za sprejem ostanka odpadkov 120 evrov na tono, bi omejeno zmanjšanje pomenilo prihranek dobrih 450.000 evrov in s tem tudi vzdržnejšo ceno za občane.

Špela Kranjc

Utrinki

del, saj nas je vodil po dolgih in zavijatih poteh. Ker pa smo mladi planinci

vešči orientacije, nas to ni ustavilo in smo tako prav vsi našli skriti zaklad.

V nedeljo dopoldan smo preizkušali naše športne rekvizite in ugotavljali,

katere sanke so najhitrejše in kdo je najboljši kaskader.

ŠESTINDVAJSET NASMEJANIH OBRAZOV MLADIH PLANINCEV je darilo vsem mentorjem, ki so sodelovali na tridnevnem zimovanju na planini Kuhinja in hkrati zagotovilo, da se bodo pod Krnom srečali tudi prihodnje leto. Foto: Bojana Pitamic

Vendar se mora tudi najboljši planinec kdaj pa kdaj spočiti in okrepčati. Dobro smo jedli in dobro pili, vmesne proste minute pa zapolnili z ustvarjalnimi delavnicami. Ker je bil sneg preveč suh, da bi izdelovali prave snežake, smo jih izdelali kar iz umetnega materiala. Dolgočasne svinčnike pa smo okrasili, da jih bomo v šoli uporabljali z večjim veseljem. Svoje vtise smo vestno beležili v knjižice Mladi planinec in jih v obliki lepih pozdravov pošiljali našim najdražjim. Šestindvajset nasmejanih obrazov pa je tudi najlepše darilo vsem odraslim, ki smo sodelovali, in hkrati zagotovilo, da se bomo na zimovanju pod Krnom srečali tudi naslednje leto.

Mateja Kragelj, MO PD Kobarid

Opremljanje in označevanje izjemnih dreves

Nekatera izjemna drevesa so v bližini naselij, sprehajalnih in drugih poti ali turističnih območij. Zato so zelo zanimiva za najširšo javnost, saj je drevo pogosto simbolna povezava med sodobnim človekom in njemu odtujeno naravo.

Označevanje in opremljanje izjemnih dreves je pomembno pri popularizaciji gozdov in gozdarstva, za naključne obiskovalce pa pomeni vir znanja o drevesnih vrstah, dimenzijah in starostih, ki jih lahko posamezne vrste dosežejo. Primerno predstavljena izjemna drevesa so dobrodošla popestritev turistične ponudbe, okolici pa dajejo pridih mogočnosti in povezanosti s preteklostjo. Starejša drevesa so na primer preživela

tolminski punt, več vojn, ujm in drugih dogodkov, ki so tako ali drugače zapisani v branikah¹ ali na deblu drevesa.

Naravne vrednote državnega pomena je treba označevati na predpisan način

Drevesa, ki so zaradi svojih lastnosti naravna vrednota državnega pomena, je treba v sodelovanju z *Zavodom za varstvo narave* (ZVN) in v skladu

z zakonom o ohranjanju narave označiti na predpisan način, medtem ko za drevesa, ki nimajo tega statusa, oblika označb ni predpisana. Na *Zavodu za gozdove Slovenije* (ZGS) v *območni enoti* (OE) Tolmin smo v preteklosti z informativnimi tablami opremili že več izjemnih dreves, npr. bukev v Lozi na Nanosu in grajsko tulpo (tulipovec) v Tolminu v sodelovanju z ZVN. V Panovcu pri Novi Gorici smo v okviru gozdne učne poti označili več zanimivih drevesnih vrst (navadna hikorija, hrast dob, močvirski taksodij in rdeči hrast), v Trenti ob obsoški poti pa kaščasto smreko.

Označevanje izjemnih dreves severne Primorske

Leta 2008 smo zastavili enotno obliko informacijskih tabel za izjemna drevesa v gozdnem prostoru Posočja. Poleg navedbe drevesne vrste vsebujejo podatek o premeru in višini drevesa ter leto meritve oziroma postavitve table (podatki o dimenzijah se nanašajo na to leto). Lesene table so označene z enotnim napisom *Izjemna drevesa severne Primorske* in logotipom ZGS. Dostop do dreves je v posameznih primerih nakazan z usmerjevalnimi tablami, označitev pa smo izvedli v soglasju z lastnikom gozda oziroma drevesa. V preteklem letu smo tako označili topol ob avtocesti pri Vipavi, ki je najdebelejši v Sloveniji, topol ob Soči pri Tolminu in kostanj v Čolnici nad Kanalom. Slednja dva predstavljamo v nadaljevanju.

Z vašo pomočjo do novih izjemnih dreves

V prihodnosti bomo nadaljevali z označevanjem izjemnih dreves v Posočju. Poudarek bo na drevesih, ki so lažje dostopna in estetsko, turistično ali drugače zanimiva. Izdelava tabel in manjša prireditve ob takem drevesu bo še naprej primeren način za obeležitev dneva zemlje ali tedna gozdov. Pri označevanju in predstavitvah v EPlcentru bomo upoštevali tudi pobude in predloge bralcev, ki so se že odzvali na naše povabilo v januarski številki in opozorili na nekatera izjemna drevesa. Tako smo med drugim izvedli za lokacije morda najdebelejšega kostanja in gorskega javorja ter eno najdebelejših jelk v Posočju.

Janez Pagon, svetovalec za gozdnogospodarsko načrtovanje, Zavod za gozdove Slovenije, OE Tolmin

Opombe:

¹ Branika – enoletni debelinski prirastek lesa; letnica.

² Aerofotoposnetke iz leta 1956 hrani ZGS, OE Tolmin.

VITALNOST ČRNEGA TOPOLA OB SOČI je zelo dobra. Zaradi svoje lege in vitalnosti je na dobri poti, da bo nekoč najdebelejši topol v Sloveniji. Foto: Edo Kozorog

ČRNI TOPOL OB SOČI

Vrsta: *Populus nigra* L. – črni topol

Premjer: 162 cm

Višina: 38 m

Prirastek: 12,5 mm/leto

Vitalnost: Zelo dobra – zaradi svoje lege in vitalnosti je na dobri poti, da bo nekoč najdebelejši topol v Sloveniji.

Ocenjena starost: več kot 100 let

GPS (WGS84) koordinate drevesa:

N 46° 10' 41,4'', E 13° 43' 28,7''

Opis pristopa: Od ceste za pokopališčem sv. Urha pri Tolminu sledimo smerokazu po stezi do reke Soče, nadaljujemo ob reki do drevesa (150 m). Topol je lepo viden s pokopališča, saj dominira nad okoliškim vrbovjem. Aerofotoposnetki iz leta 1956² kažejo, da je bilo takrat to zemljišče močno prodnato, topol pa je že prepoznaven v skupini (otoku) ohranjenih dreves.

Zanimivosti: Najdebelejši topol v Sloveniji je ob avtocesti pri Vipavi, premer 238 cm, višina 26,5 m. Topol je sicer hitro rastoča drevesna vrsta, ki naravno raste na vlažnih tleh ob vodotokih. Dosega starost do 300 let, višino do 30 m in debelino do 2 m.

KOSTANJ V ČOLNICI je najdebelejši doslej znani kostanj na severnem Primorskem. Zanimiv je predvsem zaradi lahke dostopnosti. V jesenskem času lahko pod njim nabereмо kostanj. Foto: Edo Kozorog

KOSTANJ V ČOLNICI

Vrsta: *Castanea sativa* Mill. – pravi kostanj

Premjer: 196 cm

Višina: 23 m

Vitalnost: Zelo slaba – številne veje in stranski vrhovi so že suhi, del debla je trhel, zato je starost in prirastek težko oceniti.

GPS (WGS84) koordinate drevesa:

N 46° 05' 17,9'', E 13° 37' 34,9''

Opis pristopa: Kostanj stoji blizu markirane poti iz Gorenje vasi pri Kanalu proti Ligu. Najkrajši dostop je z ovinka pod Čolnico (tu cesto prečka prej navedeno pot), kjer lahko parkiramo avto. Do kostanja se spustimo po poti le v nekaj minutah. Dostop je označen z informacijskimi tablami.

Zanimivosti: Najdebelejši v Sloveniji je Gašperjev kostanj na Močilnem pri Radečah s premerom 336 cm in višino 15 m. Kostanj v Čolnici je najdebelejši doslej znani kostanj na severnem Primorskem, čeprav ne dvomimo, da so še debelejši (največja možnost za to je na Kolovratu). Zanimiv je predvsem zato, ker je lahko dostopen, pod njim pa v jesenskem času lahko nabereмо tudi kostanj. ■

A: Alpe in Avsa

Že v prejšnji številki našega glasila smo napovedali, da bomo letos skupaj z avtorjem Etimološkega slovarja slovenskih zemljepisnih imen, ki ga predstavljamo tudi v naši tokratni knjižni polici, spoznavali izvor ter odkrivali preteklost in pomen nekaterih gorskih, krajevnih, pokrajinskih in vodnih imen, ki se navezujejo na našo dolino. Tokrat vam za pokušino ponujamo dve lastni imeni, ki sta v slovarju zapisani pod črko A: Alpe in Avsa. (Uredništvo EPIcentra)

Alpe *Álp* ž mn. (ime gorstva v severozahodni in severni Sloveniji ter v deželah zahodno in severno od nas), v *Álpah*, pridevnik *álpški*, starejši zapisi za *Júlijske Alpe*:¹ v antiki in *Alpe Iulia*, približno leta 670 *Alpes Juliana*, približno 734 *Alpis Julia*, 1090 *circa Alpes Iulias*.

V slovenščini je ime *Alpe* vpeljeno v 19. stoletju po zgledu nemškega *Alpen* in italijanskega *Alpi* iz latinskega *Alpēs* 'Alpe'. To ime, ki se je v pozni antiki uporabljalo ne samo za označevanje Alp, temveč tudi Apeninov in drugih gorstev, je prešlo med občna imena, kar se ohranja v italijanščini kot *alpe*, nemščini kot *Alp(e)*, *Alm* 'planina, planinski pašnik'. Latinsko *Alpēs* je prevzeto od staroselcev. Če je indoevropskega, vendar predkeltskega izvora, je lahko

tvorjeno na osnovi (pra)indoevropskega pridevnika **albho-* 'bel'. Gorstvo je v tem primeru poimenovano po svetlem apnencu in po snežni odeji, ki dobršen del leta pokriva višje predele Alp. Zemljepisna imena s predkeltskim elementom *alb-* se pojavljajo široko po Evropi, na primer v latinskem krajevnem imenu *Alba* (to je sicer lahko iz latinščine *albus* 'bel'), *Albium*, v galolatskem krajevnem imenu *Albion*, srednjeirskem pokrajinskem imenu *Albbu* (rod. *Albban*) 'Britanija', nemškem pokrajinskem imenu *All-gäu*.² Glej tudi *Lábot* in v drugem delu *Albánija*.

Avsa -e ž (krajevno ime V 13°36' S 46°12'), na *Ávsi*,** lokalno na *Ávsah*, pridevnik *ávški*,** lokalno *óvški*, previvalsko ime *Avšán*, -ánka, narečno

krajevno ime *Óvsa* s mn., starejši zapis iz leta 1763-87 *Oussa*; od tod morda priimek *Avsec*, *Ovsec*, *Avsenik* in *Ovsenik*.

Ime v srednjeveških virih ni zapisano, zato je vsakršna razlaga dvomljiva. Morda je sorodno vodno ime furlansko *Ause* < latinsko *Alsa*, slovensko *Avša ž*, kot se imenuje neki rovak v Sočini delti. To ime utegne biti substratno, keltskega ali venetskega izvora, sorodno s keltskim **alisá* 'jelša', kar se ohranja na primer v polatinjenem galskem krajevnem imenu *Alisia*, v vodnem imenu *Alisontia* > francosko *Aussonce*, nemško *Elsenz* in v vodnem imenu *Aliso*, *Alistro* na Korziki. Keltsko **alisa* 'jelša' je sorodno s slovansko **elbxa*, **ǫlba* 'jelša', litovsko *alksnis*, latinsko *alnus* 'jelša'.³ Druga možnost za latinsko *Alsa*, ki

prav tako vključuje domnevanje predromanskega izvora, je izvajanje iz neke besede s pomenom 'studenec, tekoča voda'.⁴

Prof. dr. **Marko Snoj**, Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU

¹ *Júlijske Alpe*, italijansko *Alpi Giulie*, so pravzaprav poimenovane po Furlaniji, ki se v srednjem veku imenuje *Forum Iulii*. To ime se je prvotno nanašalo le na mesto Čedad, ki so ga ustanovili pod vladarsko rodovino Julijcev leta 52.

² Kluge, 21; Pokorny, IEW, 30; DNIG, 13.

³ Bezlej, SVI I, 41, 128; Šekli, ZOLI, 156; Pokorny, IEW, 302 s., ki ne omenja slovenskega krajevnega imena *Ávsa*.

⁴ Frau, DT, 30.

Vir: SNOJ, Marko. (2009). *Etimološki slovar Slovenskih zemljepisnih imen*. Ljubljana: Modrijan založba, d.o.o., in Založba ZRC. Str. 605.

Opomba: Snojeve etimološke obravnave slovenskih zemljepisnih imen smo z avtorjevim in založnikovim dovoljenjem povzeli iz omenjene slovarja.

Utrinki

DAVIDE CLODIG – NAGRAJEN PRVI BENEŠKI SLOVENEK

Ljubljana – Javni sklad RS za kulturne dejavnosti (JSKD) je tudi letos konec januarja v veliki dvorani Doma Španski borci podelil svoja priznanja za leto 2009. Zlato plaketo je prejela samostojna strokovna svetovalka za ples pri omenjenem skladu **Neja Kos**. Javnost jo pozna tudi po tem, da je bila med pionirji slovenskega neformalnega plesnega izobraževanja ter tistimi, ki so pripomogli k razvoju slovenske ljubiteljske in profesionalne sodobne plesne scene.

Med dobitniki srebrne plakete je bil tudi zamejski Slovenec **DaVIDE Clodig**, ki mu tokrat posvečamo nekoliko več pozornosti, saj je prvi Beneški Slovenec, ki je prejel nagrado JSKD-ja. Clodig je eden najvidnejših ustvarjalcev in kulturnih delavcev v Benečiji iz kroga mlade generacije Beneških Slovencev. Rojen je bil 9. aprila 1974 v Čedadu in je leta 1999 po glasbenem študiju na Glasbeni matici v Špetru diplomiral iz klavirja na konservatoriju Tomadini v Vidmu.

DAVIDE CLODIG je eden najvidnejših ustvarjalcev in kulturnih delavcev v Benečiji iz kroga mlade generacije. Foto: Janez Eržen

Dolga leta umetniško vodi beneške zборе Naše vasi iz Tipane, MoPZ Matajur iz Klenja, vokalno skupino Beneške korenine iz Srednjega in otroški zbor Glasbene matice Mali lujerji iz Špetra. Lani je ustanovil moški oktet v Bardu v Terski dolini. Posveča se komponiranju in prirejanju skladb za svoje in druge zборе, za to

pa je bil v preteklosti tudi že večkrat nagrajen. Poleg tega poučuje klavir na Glasbeni matici v Špetru. Kot koordinator Glasbene Matice je pripomogel, da se je v lanskem šolskem letu odprla podružnica v Bardu. Clodig sodeluje pri izdaji knjig z glasbenimi vsebinami, piše izvirno glasbo za gledališče in otroške skladbe. Je

spodbujevalec raznih mladinskih glasbenih skupin ter aktivno sodeluje kot mentor pri delavnicah za mlade v Benečiji in Posočju. Njegova trenutna glasbena ljubezen je usmerjena v vodenje skupine BK-evolution, ki je nastala iz vokalne skupine Beneške korenine in ustvarja lahko avtorsko glasbo. Davida Clodiga redno srečujemo na kulturnih prireditvah v Benečiji in Sloveniji.

Clodig je vsestranski kulturni in družbeni delavec, čigar vloga je v Benečiji nepogrešljiva, so zapisali predlagatelji za srebrno plaketo, in sicer tolminska območna izpostava JSKD-ja in Inštitut za slovensko kulturo iz Špetra. Clodig je bil nad priznanjem sprva presenečen, a je obenem skromno priznal, da mu plaketa zelo veliko pomeni, predvsem kot spodbuda za nadaljnje delo. Ob podelitvi je poudaril, da priznanje ni le odraz njegovega dela, temveč rezultat prizadevanj mnogih posameznikov, ki skrbijo za kulturno pestrost v slovenskem zamejskem prostoru.

Špela Mrak

»V dolini, v Kotu, mi smo doma ...«

Skrajno slovensko obrobje je prav prek društev v preteklosti ohranjalo svojo identiteto in slovenstvo. Mesto obrobnosti je velikokrat nehvaležno, saj takšna območja pri tako imenovanem celostnem razvoju pogosteje spregledajo. Ravno zato smo v Kotu ustanovili Kulturno društvo »Stol« Breginj, ki deluje že več kot desetletje.

Kulturno društvo »Stol« Breginj (KD Stol) je bilo ustanovljeno ob 90-letnici nekdanjega izobraževalnega *Bralnega društva Stol*, ki je povezovalo člane z različnimi zanimanji. Podobne sekcije in ime je zato povzelo tudi novoustanovljeno društvo Stol. V svoj program smo člani zapisali, da bomo s kulturnimi dejavnostmi med ljudmi skušali vzbuditi ponos, predvsem pa jih čustveno angažirali ter na ta način tudi povezali.

Ženska vokalna skupina Breginj

V okviru KD Stol med drugim deluje ženska pevska sekcija, ki je lani praznovala deset let obstoja. Pevke *Ženske vokalne skupine Breginj* prihajajo v Breginj na tedenske vaje iz vseh vasi Breginjskega Kota. Vsa leta prepevajo pod taktirko glasbene pedagoginje *Vere Clemente Kojić*, in sicer na domačih kulturnih prireditvah, v goste pa vabijo tudi zборе iz Benečije in drugih delov Soške doline. Ob desetletnici delovanja so v sodelovanju s pevci z Žage in članicami *Etno dramske skupine Vika Podgorska Sedlo* pripravile jubilejni koncert, kjer je več pevk prejelo tudi bronasta Gallusova priznanja.

Ohranimo Robidišče

V okviru društva deluje tudi sekcija *Ohranimo*

LANSKOLETNA PREDSTAVA BENEŠKEGA GLEDALIŠČA KOZJA KOZA – Največji projekt Kulturnega društva »Stol« Breginj so zagotovo tradicionalni Kotarski dnevi, ki jih že dobro desetletje s svojimi predstavami vedno znova odpirajo člani Beneškega gledališča. **Foto: arhiv društva**

STARE POTI ZA NOVE VEZI je le ena izmed prireditev, ki jo organizira sekcija KD Stol *Ohranimo Robidišče*. Člani si namreč prizadevajo povezati nekoč kulturno, govorno in gospodarsko že povezane štiri sosednje vasi: Črni vrh, Čenebolo in Prosnid ter Robidišče. Njihovo delovanje je sicer v prvi vrsti namenjeno ohranjanju kulturne dediščine najzahodnejše slovenske vasice, zato ne gre mimo njihovega opozorila, da postaja zaradi neurejenega lastništva skrb edine ohranjene in zato tudi zelo obiskane robidiške črne kuhinje vse težja, saj stavba dobesedno propada. **Foto: arhiv društva**

Robidišče, ki si prizadeva ohraniti ostanke in spomin na kulturno dediščino te odmaknjene najzahodnejše slovenske vasice. Robidišče je ponovno oživilo s prireditvijo *Sever-jug, vzhod-zahod*, na kateri so sodelovali predstavniki skrajnih mejnih vasi Slovenije. Pred črno kuhinjo je pred leti nastopila tudi dramska igralka *Saša Pavček*, in sicer z monodramo *Bužca jaz, bužec ti*, Robidišče pa je na pobudo omenjene sekcije gostilo še pevske zборе z Notranjske in iz Benečije, etno glasbene skupine, *Beneško gledališče* ... Vsako leto člani organizirajo vsaj dve odmevni prireditvi. *Stare poti za nove vezi* je zagotovo ena izmed prireditev, ki vsakič znova poveže nekoč kulturno, govorno in gospodarsko povezane štiri sosednje vasi: Črni vrh, Čenebolo in Prosnid ter Robidišče. Ob tem je treba poudariti, da člani ponovno oživljamo tudi bližnjice, ki so nekoč vodile do sosednjih vasi, poleti pa vas oživi še zaradi razstav, ki jih organizira omenjena sekcija.

Kotarski dnevi

Največji projekt KD Stol so zagotovo že tradici-

onalni *Kotarski dnevi*, ki jih že dobro desetletje vedno znova začnemo s predstavami Beneškega gledališča. S projektom odkrivamo stara vaška jedra, predstavljamo znamenite osebnosti iz Kota ter v sodelovanju z zamejci s pesmijo, plesom in z gledališkimi predstavami oblikujemo skupni kulturni prostor. V ta namen so se v preteklih desetih letih po vsem Kotu zvrstile različne prireditve, kot so *Ob bistri Nadiži nam pesem zvení*, *Radi bi vam rekli hvala*, *Večer Vike Podgorske* v Sedlu, postavitve spominske plošče, brezplačne gledališke in plesne predstave, predstavitev *Trinkovega koledarja* in drugih knjižnih novosti sosedov iz Benečije, tabor ob predstavitvi bratov Tonkli in še bi lahko naštevali. S Kotarskimi dnevi bomo tudi letos zapolnjevali naš skupni kulturni prostor. V sodelovanju z *Ustanovo Fundacija »Poti miru v Posočju«* (Fundacija Poti miru) in *Hrvaško akademijo znanosti in umetnosti* iz Zagreba pripravljamo zanimivo razstavo o naši rojakinji *Viki Podgorski*, ki jo nameravamo predstaviti tudi širši slovenski javnosti. Novost letošnjih dnevov bo prireditev *Legenda – Fest SONATE*, ki smo jo poimenovali po začetnih črkah rek SOče, NADIže in TEre. V sklopu »sonat« se nam bodo predstavile vidne vokalne in instrumentalne skupine, ki delujejo ob treh obmejnih rekah.

Želja po širitvi skupnega kulturnega prostora

Prireditve se je v zadnjih treh letih na pobudo članov KD Stol razširila na Kobariško. Tri zaporedne večere in tri vsebine že tretje leto pripravljamo skupaj s Fundacijo Poti miru, *Javnim skladom RS za kulturne dejavnosti*, *Institutom za slovensko kulturo* iz Špetra in *Občino Kobarid*. Letos smo ob zaključku kulturnega meseca pripravili predstavitev knjižnih novosti naših beneških sosedov. Prvi dan smo ob pomoči snovalca predstavitev beneških nosilcev slovenstva oziroma Čedermacev *Zdravka Likarja* spoznali pesnika, zborovodjo, organizatorja kulturnih prireditev in povezovalca *Alda Klodiča*. V omenjenih treh dnevih se nam je tako predstavilo več kot deset društev iz zamejstva in Zgornjega Posočja, ki skušajo uresničiti nekaj skupnih zamisli ter na ta način oblikovati skupni kulturni prostor.

Vida Škvor, predsednica društva KD »Stol« Breginj

Zima se požvižga na globalno segrevanje

Letošnja zima se je očitno požvižgala na svarila o globalnem segrevanju. Kar nekaj mesecev nam je kazala zobe in ker so se v tem času tudi ptice že odvadile tako hudega mraza, smo se v tolminskem PUM-u odločili, da bomo poskrbeli zanje in jim pripravili ptičje krmilnice.

Naši člani naj bi doma poiskali kose vezanih plošč, a nam jih je kasneje na pobudo naše mentorice priskrbel mizar s Ponikev. Tako smo za lesene krmilnice nakupili le še nekaj drugih, za izdelavo nujnih potrebščin. Zastavili smo si rok, do katerega naj bi bil projekt opravljen. Ko so bile krmilnice narejene, smo jim morali določiti le še njihovo mesto. Eno smo obesili v naši neposredni bližini, in sicer kar na drevo pred **PUM**-om, toda že po nekaj dneh je naša hišica izginila. Temeljito smo preiskali bližnjo okolico, a je nismo našli. Sklepamo, da tega ni naredil nekdo samo iz objektivnosti, temveč jo je najverjetneje odnesel domov. Bes ga plentaj! Je že tako, da so se očitno v teh časih tudi ptičje hišice drastično podražile. Kakorkoli že, zlikovcu v letošnjem letu želimo obilo stroškov pri nakupu ptičjih semen.

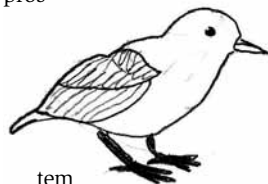
In krmilnica je dobila noge ...

Ker smo na srečo zgradili dovolj krmilnic, smo lahko na drevo obesili še eno, vendar to precej višje. Prav izginula hišica nam je dala malce misliti. Sklenili smo, da ne smemo biti sebični in da bi lahko naše ptičje hišice poklonili še komu, ki bi v zimskih dneh poskrbel za ptičke. Po tehničnem premisleku smo si bili edini, da so za takšno dejavnost najprimernejši otroci in starostniki. Zato se je naša dobrodelna ekspedicija na mrzli januarski ponedeljek odpravila najprej do tolminskega **VVZ Ilke Devetak Bignami**. S seboj smo vzeli krmilnico in vrečko semen.

Pikapolonice in ptički

Pred vrtcem nas je sprejela ravnateljica **Alenka Velušček** in nas popeljala do skupine otrok, ki obiskujejo oddelek **Pikapolonice**. Otroci so nas

prijazno sprejeli, nam zapeli pesem o babici Zimi, mi pa smo jim predali naše darilo. Obljubili so nam, da jo bodo čim prej postavili na dvorišče in vso zimo skrbeli za lačne ptice. Po skupinski fotografiji je naša družina krenila naprej do **Doma upokoencev Tolmin** – z namenom, da preda še eno krmilnico. Manjšo skupino upokoencev smo zmotili ravno med kvačkanjem, vendar so si kljub temu vzele čas za nas. Kot smo se lahko prepričali na lastne oči, so gospe zelo ustvarjalne in delavne, zato ne dvomimo, da je hišica prišla v prave roke. V delavnici je namreč polno zanimivih pletenih izdelkov, ki nastajajo v njihovem pros-

tem času. Ob odhodu so nas presenetile z ročno izdelanimi darili: pleteno blazino, šalom in muckom, ki so jih same spletle. Darila so nas zelo razveselila in sedaj krasijo naše prostore.

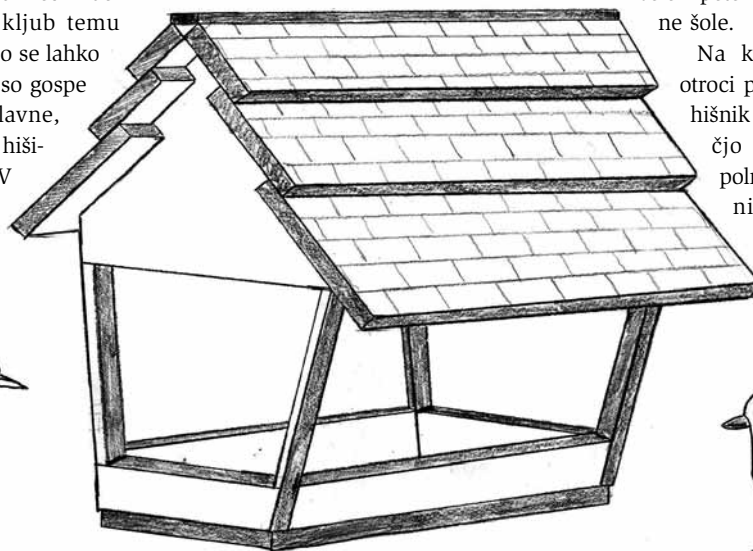
Zrno na zrno pogača

Naslednji dan smo se domislili, da bi lahko iz našega obdarovanja potegnili še kaj. Na primer članek za **EPIcenter**. Čez nekaj dni smo se člana in mentor še enkrat najavili pri Pikapolonicah, tokrat opremljeni z diktafonom. Zanimalo nas je, ali so hiško že postavili in kaj vedo o zimi in pticah, ki prezimujejo v okolici. Med drugim smo izvedeli, da tolminski vrtec sodeluje v projektu **Eko vrtec**, tako da so otroci dobro poučeni tudi o tej temi. Povedali so nam, da ima večina krmilnice postavljene tu-

di doma. »Jaz sem dobil od Božička ptičjo krmilnico,« nam je zaupal **Jan**. Ker je njegov oče mizar, se je odločil, da bo prinesel koščke lesa, tako da bodo lahko še v vrtcu naredili svojo krmilnico. Tako se ptičjem ne bi smelo goditi preveč slabo čez zimo. Zanimalo nas je tudi, kdo je obesil hišico. Povedali so, da je to bržkone

Učijo se drug od drugega in tako svoje znanje nadgrajujejo. Otroci bolje povezujejo nove informacije s tistimi, ki jih že poznajo. Brez otroškega zanimanja se zmanjšuje tudi motivacija za učenje. Kar nas je najbolj presenetilo, je to, da se danes že v vrtcu učijo angleški jezik. Naša generacija je namreč angleščino začela osvajati šele v petem razredu osnovne šole.

Na koncu so nam otroci pokazali, kam je hišnik obesil našo ptičjo krmilnico. Napolnili so jo s semeni, posneli smo nekaj fotografij in v nekaj trenutkih so »pikapolonice« že veselo dirjale

stori hišnik, medtem ko so bili na sprehodu. Iz naše debate smo izluščili tudi to, da so naši najmlajši prebivalci dobro poučeni o tem, katere vrste ptic prezimujejo pri nas. Obljubili so še, da bodo poleg krmilnice naredili tudi ptičjo pogačo iz loja in ptičjih semen.

Bogato znanje najmlajših

Ta dan smo si PUM-ovci tudi nekoliko поблиže pogledali, kako se v vrtcu, ki se med drugim ponaša z eko zastavo, izobražuje in osvešča najmlajše. Vzgojiteljica **Marta Šorli** nam je povedala, da otroci različna področja spoznavajo skozi igro in da so sami aktivni pri različnih dejavnostih. Ker si veliko zapomnijo, svoje znanje radi prenašajo tudi na druge.

po dvorišču. Dva PUM-ovca in mentor pa smo se v slogu Pipija in Melkijada odpravili v naše matične barake – veseli, ker smo razveselili otroke in nekaj premraženih ptic. Pa še stran v EPIcentru smo zapolnili ...

Ubesedila: A & D

Slika: Darko Simić

Operacijo delno financirata Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada ter Ministrstvo za šolstvo in šport. Operacija se izvaja v okviru Operativnega programa razvoja človeških virov za obdobje 2007–2013, razvojne prioritete: Razvoj človeških virov in vseživljenjskega učenja; prednostne usmeritve: Izboljšanje usposobljenosti posameznika za delo in življenje v družbi, temelječi na znanju.

Pretanjena opazovalka narave

Življenja ne napolniš tako, da se obdaš s predmeti, za polnejše bivanje potrebuješ preprostejše stvari. Dušica Štendler iz Tolmina se po odgovore na večno vprašanje o smislu življenja zateka v knjige in naravo.

Pretanjena opazovalka narave pravi, da jo prsti zasrbijo vsakič, ko v njej opazi privlačen motiv. Žal ji je, če se zgodi, da ga ne more upodobiti. Nadarjenost za njeno likovno izražanje so opazili že kmalu po vstopu v osnovno šolo in izbira poklica učiteljice likovnega pouka je bila zagotovo prava odločitev. Znanje, ki ga je pridobila na pedagoški akademiji, danes dopolnjuje z mnenji in mentorstvom svoje nekdane učenke, akademske slikarke **Jane Dolenc**. Že od njegove ustanovitve leta 1974 je članica **Kulturnega društva slikarjev amaterjev Tolmin** (DSAT), vendar na prvo mesto v svojem življenju postavlja družino, na drugo prijatelje, šele nato pride na vrsto njen hobi, slikanje. Na vprašanje je odgovarjala prav v času, ko je tretjič postala babica.

Najljubši letni čas

Najlepši čas za slikanje je oktober. Takrat občutim neizmerno bogastvo barvnih odtenkov in si poskusim vtisniti v spomin vsaj delček tega občutenja.

Najlepši čas dneva

Čas dnevne svetlobe, ki je za slikanje tudi najboljši čas. Umetna svetloba barve spremeni, tako da jih zaznamo drugačne, kot so v resnici.

Čas ustvarjanja

Za ustvarjanje potrebujem mir, samoto, ustrezno razpoloženje. Biti moram sproščena in imeti moram dovolj časa.

Najpogostejše barve na paleti

Sama najraje posegam po hladnih barvah, še posebno so mi všeč odtenki zelene.

Doživljanje barv

Uživam, ko odkrivam čim več nenavadnih od-

DUŠICA ŠTENDLER – Njeno nadarjenost za likovno izražanje so zaznali že kmalu po vstopu v osnovno šolo, zato je bila izbira poklica učiteljice likovnega pouka zagotovo prava odločitev. Znanje, ki ga je pridobila na pedagoški akademiji, danes s pridom uporablja kot amaterska slikarka v DSAT. Foto: arhiv Dušice Štendler

tenkov, kontrastov, barvnih harmonij in svetlobnih sprememb.

Najbližji način likovnega izražanja

Navdušujejo me akvareli, a ta tehnika je zelo zahtevna. Dober akvarel bi moral nastati v času, ko je papir še moker. Največkrat slikam s pastelnimi kredami, saj mi ta tehnika dopušča, da delam počasneje, delo lahko prekinjam, ga doslikavam,

pa tudi popravljam.

Vaš navdih

Narava.

Vaše navdušenje

Narava. Neskončna raznolikost kamenja, listja, lubja, trav ...

Kaj vas prizadene?

Naš brezbrizen odnos do narave. To, da postajamo slepi za njeno lepoto in gluhi za ptičje petje. In to, da čas zapravljamo za nepotrebna nakupovanja, največkrat nepotrebnih stvari.

Razstave v preteklosti in prihodnosti

Imela sem tri samostojne razstave in nekajkrat sem razstavljala v dvojce, redno pa se udeležujem društvenih razstav.

Sreča je ...

Osmišljeno življenje, izpolnjen dan.

Najpomembnejša zamisel s katero nagovarjate gledalce

Želim si, da bi moje slike ljudi spomnile na lepoto narave in na to, da smo jo dolžni ohraniti in negovati.

Narava, ki je tik pred zdajci, da se začne prebujati, bo ljubiteljico križank, zlasti sudokujev, navdušeno bralko Trstenjakovih knjig in osebo, ki zna v gozdu opaziti, kam vervece skrivajo orehe, zagotovo kmalu pripravila v ustrezno razpoloženje. Zasrbeli jo bodo prsti, da bo kot z mrežo za metulje lovila motive in jih prelila v številne nove slike.

Pogovor pripravila: Dea Volarič, DSAT

Foto slik: Tatjana Šalej Faletič

Marko Šokić - Šole

Multikulturni fenomen hip-hop (sub)kulture se v današnjem času vse bolj širi po svetu. V Sloveniji se je pojavil sredi osemdesetih let 20. stoletja, prvo zgoščenko pa smo dobili leta 1994, ko se je na sceni pojavil vsem dobro poznani avtor Ali En. Danes je hip-hop pri nas vedno bolj priljubljen in zanj velja, da ima iz dneva v dan več privržencev. Tudi Tolmin ni izjema.

O hip-hop sceni v Tolminu bi lahko rekli, da je trenutno še v povojih, kljub temu pa lahko na njej že najdemo mlade glasbene ustvarjalce, ki so tovrstni umetniški svobodi ustvarjanja zavezani že kar nekaj časa. Eno takih združenj je tudi *Tmin Tim*, v katerem so **Marko Šokić - Šole**, **Alan Bensa - A. B.**, **Milenko Petrović - Mile** in **Blaž Iaria - Iaria**.

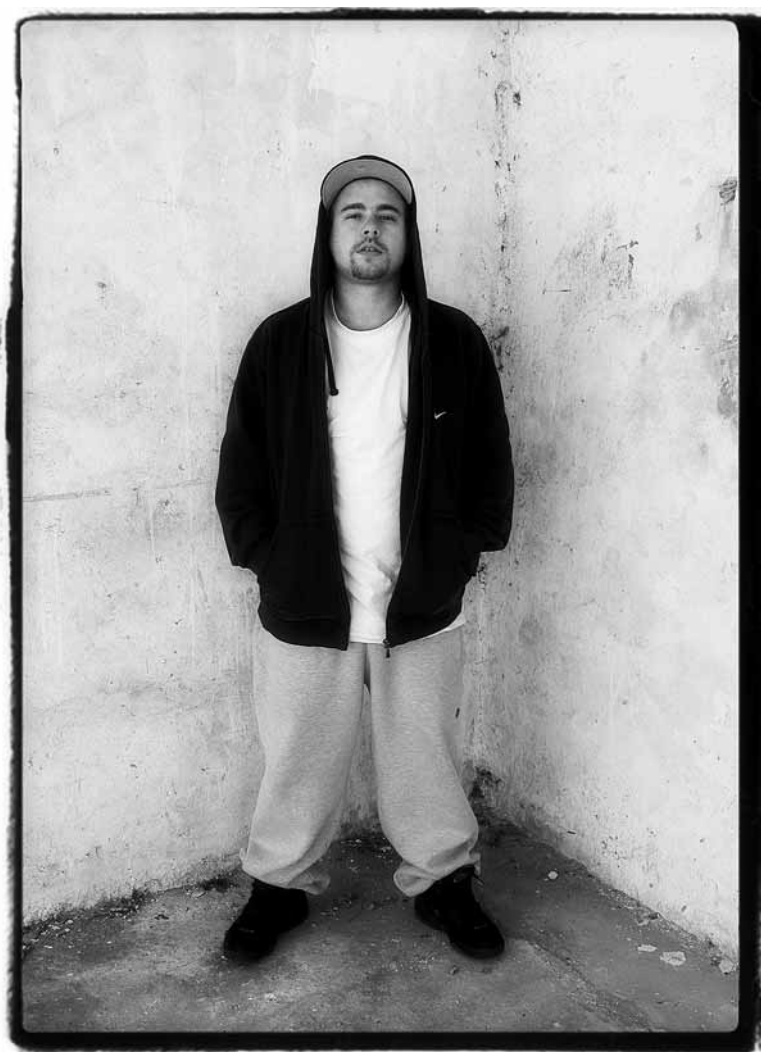
Sredstvo za osvobajanje družbenih spon

Tokrat predstavljamo Šoleta, mladega raperja, ki se z glasbo ukvarja že od svojega 16. leta. Ko je prvič slišal za hip-hop in rap ter spoznal sporočilno vrednost te glasbene veščine, je kmalu dojel njeno bistvo in se začel tudi sam na tak način osvobajati družbenih spon.

Pravi, da mu je življenje prinašalo tako dobre kot slabe izkušnje, ki so nanj vplivale v tolikšni meri, da jih s svojo subtilno naravo najlepše izpove ravno v rapu. Takšna muzikalna umetnost mu omogoča, da skozi občutenje sveta, v katerem prevladuje jeza, kritičnost, pronicljivost, večni boj, izpoved in imaginarna komponenta, izrazi svoje ideološke, estetske in socialne difference, ki ga umeščajo v današnjo konstrukcijo realnosti.

Opomin na katastrofalne družbene težave sveta

Idejna podlaga za pesmi izhaja iz njegovega življenja. Govori o stvareh, ki so se mu zgodile, in skozi zgodbo poskuša pustiti kakšno sporočilo, ki bi ga lahko poslušalec vzel za svoje. Njegov namen je opozoriti na katastrofalne družbene težave globalnega sveta, kot so družinska struktura, revščina, malodušje, moralni re-

ŠOLE ŽE PRIPRAVLJA MATERIAL ZA NOVO PLOŠČO, za katero si želi, da bi vzniknila na sceno že proti koncu leta, načrtuje pa tudi več sodelovanja z ostalimi hip-hoperji na slovenski sceni. **Foto: Šoletov arhiv**

lativizem, kriza posameznikove identitete, socialne in kulturno-politične manifestacije današnjega časa ... Stisko, ki jo občuti sam, deli s poslušalcem in tako skuša ustvariti neko skupno relacijo, ki temelji na sodelovanju in sočutju, kajti glavna gesta človeka naj bi bila kljub individualizmu tista, ki nosi v sebi pridih humanosti.

Brez improvizacije ne gre

Svoj prvi samostojni koncert je imel v nekdanjem Ice clubu (današnji *MMC MinK*) v Tolminu. Temeljlil je predvsem na improvizaciji, saj komadov še ni imel povsem dodelanih. Takrat se je njegova glasbena pot tudi začela. Danes, po izidu njegovega prvenca *Lajf*, je stvar nekoliko drugačna. Pred nastopi skupaj s člani *Tmin Tima* vadijo, kar se tiče odrske-

ga nastopanja pa pravi, da je vedno prisotna tudi improvizacija, brez katere pri hip-hopu ne gre. Nikoli nimajo vnaprej pripravljenega šova, stvar se odvija tako, kot se pač odvija. Do sedaj je nastopal po Sloveniji, in sicer v Ljubljani (Metelkova mesto, *Festival sanje 2006*), Novi Gorici (Mostovna) in večkrat v Tolminu (MMC Mink), v marcu ga pričakujejo v Postojni, potem v Sežani ... Njegovi nastopi potekajo v sklopu *Fresh hip-hop mini tour* v sodelovanju z **DJ Pippom** iz Nove Gorice.

»Učim se od vsega, kar vidim«

Zaveda se, da se od same glasbe v situaciji, v kakršni so on sam in njemu podobni, ne da živeti, in je zato ne jemlje kot vir preživetja, ampak kot zelo resen konjiček. Vesel pa je, da se obseg rapa in hip-hopa v Sloveniji počasi večja, saj število mladinskih centrov, klubov in mladih skupin narašča. Ker ne gre toliko za komercialno vrsto glasbe, je njen obstoj zaenkrat do neke mere še omejen. To je občutil tudi na lastni koži, kajti zgoščenko je financiral sam ter ji ob pomoči prijateljev in sodelavcev dal končno obliko. Kljub temu pa ima za nadaljnjo pot že dodelano vizijo, ki jo izraža tudi v komadu *Učim se od vsega, kar vidim* (aranžma: Šole & A. B.):

... A čas se obrača
Spreminja te in odraščaš
Učiš se iz napak
In postajaš z leti bolj drugačen
Vem, da govorim več, kot bi smel
Vem, da se borim za več, kot sem imel
Vem, da to je moj edini cilj
in da bom nekoč jebeno uspel ...

Damjana Teodorovič

Zadnja »potepinka« svoje vrste

Potres v Furlaniji še ne tako zeloavnega leta 1976 je v deželi Zgornjega Posočja pustil posledice v življenjskih navadah in običajih domačinov ter v kulturni dediščini. Tudi Kristini Uelarjevi iz Žage sta čas in potres uničila rodno hišo in njej običajen način preživetja. V starosti, ko jo je že začela zapuščati volja do humorja, plesa in petja ter ko ji je bolezen načela še zdravje, je odšla v varen, vendar tuj dom, daleč od rodne Žage.

Komaj je Kristina iz otroka postala dekle, jo je težka bolezen za dolgo prikovala na dom in posteljo. Mati je že izgubljala upanje, da bo njena hči še uživala radosti mladega dekleta, ko je bovški »dohtar« Gobar napovedal: »Dekle ne bo umrlo, toda bolezen ji bo pustila sledi ...« In imel je prav. Po težki mladostniški izkušnji je ostala snažno in radostno dekle, vendar za tiste čase in za domače okolje nevsakdanjih navad.

Kristinina moda še danes kroji miselnost

Zasovražila je vse, kar jo je spominjalo na bolezen, smrt in žalost, in dokler ni po sili razmer zapustila svojega doma, se je kot vsi majhni otroci bala zdravnikov. Najbrž so bila prav zato njena oblačila vedno polna vedrine, živih barv cvetja in pomladi. Ljubila je tudi nakit, ki pa si ga je vedno nadela preveč. Tako »okinčana« je hodila po vasi ali se odpravila na potep po dolini Soče – včasih proti Bovcu, drugič na Kobariško, večkrat pa ob Učji navzgor. Zato starejše žagarske in srpeniške žene, dekletom, oblečenim v pisana oblačila ali z morda neokusnim nakitom, rade pravijo: »Saj si napravljena kot Kristina Uelarjeva.« Kristinino modo nemalo krat navržejo tudi za pustni sprevod na Bovškem.

Rezijanska pesem in ples

Po poroki sester je Kristina tako ostala doma sama z materjo in kozo Rogačo. Njena opravila so se največkrat sukala okoli čiščenja skromnega doma in žetja sveže trave ob poti na Učjo za živinče v štali. Večkrat je pred hišo veselo zavriskala in se nato odpravila na potep. Prva leta je pogosto odhajala v Rezijo, kjer se je naučila rezijanskih pesmi in plesov,

ZA KRISTININO OBLAČILA je veljalo, da so bila vedno polna vedrine, živih barv cvetja in pomladi. Tudi nakita na njej ni manjkalo. Zato še danes starejše žagarske in srpeniške žene dekletom, oblečenim v pisana oblačila ali s številčnimi kosi nakita, rade očitajo, da so »napravljena kot Kristina Uelarjeva.«

pa tudi rezijansko narečje je dobro obvladala. Prav zato se je po dolini ob Soči zlahka predstavljala kot prava Rezijanka, marsikaj pa je povedala tudi v svojih duhovitih verzih:

*Tja gor na Kilo¹,
gor na Kal,
vse te mlade videmo,
te mlade Rezjankice,
ki 'majo kratke jankice.*

*Kratko kiklo,
kratek pas,
ki raste trebuh
v'n čez pas.*

Ja, Kristina je rada *rajala*. Nadvse je ljubila veselo družbo in ples. Ko

je izvedela, da bo v kakšni vasi do Trnovega do Bovca konec tedna veselica s plesom, si je nadela kratko krilce, lepe, pod koleno zavezane in s čipkami obšite spodnjice, pisano jopico in jaknico, bele pletene nogavice, čevlje s peto, se okitila z nakitom ter se tako napravljena odpravila med plesalce. Plesala pa ni le na plesih, saj je v družbi dobrotnic in znancev za dobro voljo in skromno južino veselo zapela, privzdignila krilce in se zavrtela po rezijansko.

Njeno dobro voljo sta zlomila jok in obup

Na Žagi, kjer danes stoji gostilna Na mostu, je pred vojno stal vojaški objekt z veliko ploščadjo, namenjeno

vaškim veseliciam in vojaščini. V tistih časih so vaščani ploščadi pravili »dopo lavoro«. Ker pa vojne ne poznajo veselici in vojaški strategiji sovražijo mostove, je moral v strugo Učje pasti tudi žagarski most. Zavezniški vojaki so za prehod čez strugo postavili zasilen ozek mostič, ki je Kristini skorajda strl srce in njeno vedrino. Vse skupaj se je začelo nekega veslega rajanja mladih in malo manj mladih – kdo bi vedel, kakšnemu prazniku v čast – ki se ga je seveda udeležila tudi Kristina Uelarjeva. Dolgo v noč je plesala s prijateljem oziroma izbranim soplesalcem. Utrujena od plesa in veselja se je nato poslovila od njega in vesele družbe, vendar se je prijatelj kot pravi kavalir soplesalki večera ponudil, da jo v temni noči preko mostička pospremi proti domu. Plesalci in tisti, ki so še vedno vztrajali na plesišču in so na Kristino in njenega kavalirja že pozabili, so nenadoma zaslišali oddaljeno vreščanje. V hipu so obnemeli in prisluhnili krikom, ki so parali noč. Približali so se ograji, ki je varovala nek-

Utrinki

KAKO DO KAKOVOSTNEGA MEDU?

Zgornje Posočje – Osem tolminskih čebelarjev je ocenjevalnim komisijam v ocenitev poslalo 24 različnih vzorcev lipovega, cvetličnega, akacijevega in gozdnega medu letnik 2009 – devet jih je šlo v Semič, deset v Sežano, dva v Cerklje na Gorenjskem, po en vzorec pa v Koper, Ilirsko Bistrico in Zagreb. Kandidati so bili nad rezultati ocenjevalne komisije več kot zadovoljni, saj so bili vsi poslani vzorci odlikovani, in sicer cvetlični med z najvišjim priznanjem »šampion«, 21 vzorcev je prejelo zlato priznanje, medtem ko

danji prehod preko globoke struge in v temni globini prepoznali obupano Kristino, ki je s kavalirjem v temi zgrešila brv. Možje so se s pomočjo vrvi spustili na ozko polico pod nekdanjim mostom in prestrašeno plesalko večera, ki se je med padanjem kot po čudežu zaustavila prav tam, nepoškodovano potegnili na varno. Žal pa njenemu prijatelju, ki je pristal v strugi Učje, ni bilo več pomoči. Po tej kruti noči je njeno dobro voljo – mnogokrat kar med smehom – zlomil jok in obup, ki so ga bežni in zlonamerni znanci, ne da bi poznali njeno tragično srečanje s smrtjo, radi pripisovali kar luni na nebu.

Pa glež? A se je ubil?

V preteklosti je veljal običaj, da se je namesto rojstnega dne kot osebni praznik praznoval *imendan*. Te tradicije se je držala tudi Kristina. Na dan, ko praznuje sveta Kristina, se je oblekla še posebno praznično in si nadela obilico nakita. Odpravila se je k izbranim znankam v domači in sosednjih vaseh. »Mala duša,« je bil njen običajni pozdrav dobrotnici, in ko je gospodinji ponudila roko, je nadaljevala: »Danes je praznik svete Kristine. Vse najboljše. Danes praznujem!« Če gostiteljica nepovabljeni slavljenci ni takoj ponudila primerne zdravice, je Kristina nadaljevala: »Pa glež? A se je ubil?« Po ponujeni zdravici in običajno tudi prigrizku je svojo pot nadaljevala, saj nikoli ni imela navade posedati po hišah in opravljati ljudi.

Skoraj vedno dobrodošla nepovabljena gostja

Med Trnovim in Žago je le redko katera poroka minila brez plesalke in

KRISTINA UELAEERJEVA je bila verjetno zadnja »potepinka« svoje vrste v naših krajih.

pevke Kristine, ki se je kar sama povabila na svatbo. Mlada ženin in nevesta ter svatje so nepovabljeni go-

stjo običajno sprejeli kot nekaj povsem običajnega in le redko se je pripetilo, da je gostitelj na glas pro-

testiral, saj sta stara rezijanska pesem in ples vedno vzbujala precejšnjo mero zanimanja. Družba jo je vedno privlačila, le tiste, ki je ob večernih in nočnih urah *vahtala*³ pokojnike, ni hodila obiskovat.

Pometaj smeti in pusti druge ljudi

Včasih se je Kristina odpravila na obisk ali na pomoč pri spravilu sena k znanu v eno od sosednjih vasi. V njenih časih je bilo težko prečkati vas, ne da ne bi naletel na kakšno radovednico. Kristina je imela za take vedno pripravljen odgovor. Nekega dne je tako šla skozi Log Čezsoški, ko jo je opazila neka gospodinja, ki je ravno pometala pred hišnim pragom. Čeprav je skoraj zanesljivo vedela, kam je namenjena, je pohitela pometat prek praga, da bi se obregnila ob mimoidočo. »Kam pa greš Kristina, kam?« Ona pa se ni niti obrnila, radovednici je le ostro siknila: »Ti pometaj svoje smeti in pusti pri miru druge ljudi!« Le uro ali dve kasneje se je s senozi nad vasjo po dolini že razlegalo njeno veselo vriskanje.

V prvih spomladanskih dneh pred potresom leta 1976 je kljub boleznim, ki je ni hotela priznati, obiskala skoraj vse, ki so ji dolga leta njenega potepanja po dolini ob Soči radodarno odpirali hišna vrata. Kristina Uelaerjeva je bila verjetno zadnja »potepinka« svoje vrste v naših krajih.

Pavel Četrtič, popisovalec ljudskega izročila

Foto: arhiv Sonje Kravanja

Opomba:

¹ Na Kilo – staro poimenovanje za območje nad reko Učjo

² Glež – narečno kozarec

³ Vahtati – narečno čuvati

Utrinki

sta dva dobila srebrno.

Med dobitniki priznanj so: **Sergej Bavdaž** iz Kanalskega Loma (šampion), **Julij Gaberšček** iz Volč (7 zlatih priznanj), **Stanislava Berlot** s Kozaršč (4 zlata), **Bruno Berlot** s Kozaršč (3 zlata), **Viljem Braz** z Vrsnega (3 zlata), **Evgen Trinko** iz Volč (2 zlata in 1 srebrno priznanje), **Jelko Fon** iz Volč (1 zlato in 1 srebrno) in **Franc Jeram** iz Tolmina (1 zlato). Ob tem naj omenimo, da zgoraj navedeni čebelarji več ali manj redno sodelujejo pri ocenjevanjih; nekateri tudi že polnih 10 let. Ocenjevanje medu so prvič uvedli leta 1998 na pomurskem sejmu *Sejem*

sadje v Gornji Radgoni, kjer je kot prvi tolminski čebelar sodeloval tudi **Viljem Braz** ter za svoj lipov med osvojil zlato medaljo. Ker po navadi vsak čebelar zase misli, da ima najboljši med, se je prav s tovrstnimi ocenjevanji bitka za kakovost šele dobro začela. Tu se namreč bje neizprosni boj za prestiž pri doseženi kakovosti, pa naj gre za sorto medu, njegovo aromo, higiensko pridelavo in pakiranje ali čistost ekološkega proizvoda.

Za lažjo predstavo pa naj pojasnim, kaj vse je treba urediti, če želimo poslati vzorec medu na takšno ocenjevanje. Najprej morajo biti vzorci

polnjeni v 450 gramskih steklenih kozarcih in zaprti z novimi kovinskimi pokrovi. Posamezen vzorec medu morajo sestavljati trije kozarci, označeni z nalepkami, na katerih so navedeni podatki o vrsti, lot (seriji) medu in nenazadnje imenu in priimku ter naslovu pošiljatelja oziroma čebelarja. Čez pokrov mora biti prelepljena tudi prelepka. Ob oddaji medu, mora čebelar podati še izjavo, da je med slovenskega porekla, da je higiensko neoporečen, da ne vsebuje ostankov antibiotikov ali sredstev za zatiranje varj, ki niso dovoljeni za uporabo v čebelarstvu, ter da je pri pridelavi upošteval

smernice dobre čebelarске prakse. Poleg tega med ne sme biti starejši od enega leta, čebelar pa ga mora imeti na zalogi najmanj 25 kg.

Sledi senzorično ocenjevanje, ki obsega: vrednotenje kakovosti vzorcev medu, zlasti glede na konsistenco, barvo, vonj, okus določene vrste medu v skladu s pravilnikom o medu. Ugotavlja se še električna prevodnost, vsebnost vode, označenost in zunanji videz polnega kozarca.

Za dobro kakovost se je treba tako pripraviti že na pomlad, ob pripravi družine, in sicer tako, da:

- čebeljo družino hranimo z medom in ne s sladkorjem,

Etimološki slovar slovenskih zemljepisnih imen

Kljub temu da pričujoči Etimološki slovar slovenskih zemljepisnih imen obsega več kot 600 strani, pa avtor **Marko Snoj** v uvodu navaja, da je to 4.021 slovenskih zemljepisnih imen, kar predstavlja 17 odstotkov vseh imen. Izbor je bil narejen med 24.000 imeni – gre pa pretežno za kraje z več kot 500 prebivalci, k izboru pa je prispeval tudi širši sloves kraja, pokrajine, vode, gore ... in kaj je pravzaprav Etimološki slovar slovenskih zemljepisnih imen? To je knjiga, ki skuša odgovoriti na vprašanja, od kod izvirajo naša krajevna, pokrajinska, gorska in vodna imena, kakšna je njihova zgodovina in predzgodovina in kaj so prvotno pomenila. Imena so obravnavana v geselsko razvrščenih geselskih sestavkih. Večina slovarja je nastala med letoma 1997 in 2000 kot nadaljevanje Slovenskega etimološkega slovarja. Zahtevno je tudi razvrščanje slovenskih zemljepisnih imen, kjer znanost upošteva mnoge vidike: zgodovinske, imena prevzeta od staroselcev, prevzeta iz

sosednjih jezikov itd.

Tako najdemo v Etimološkem slovarju slovenskih zemljepisnih imen tudi imena naših vasi, dolin, gora in rek. Za Čadrg izvemo, da je verjetno nastalo iz slovanskega osebnega imena, Grgar izvira iz svetniškega osebnega imena Gregorius oziroma Gregor, ime Kneža se je razvilo iz označbe oziroma pridevnika za knezovo lastnino, vas ali vodo, znan je izvor imena Kobarid iz latinskega imena caper, ki pomeni koza – kraj, kjer so koze, zamegljen pa je izvor imena

Srpenica, ki je lahko izšel iz izposojenke stirpe – pomeni jalovo govedo – ali iz romanske izposojenke strips za drevo ali korenine.

Skrivnosti imen naših krajev bomo s pomočjo Etimološkega slovarja slovenskih zemljepisnih imen v **EPIcentru** odkrivali v vsaki številki.

NASLOV: Etimološki slovar slovenskih zemljepisnih imen. **AVTOR:** Marko Snoj. **IZDAL:** Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU. **ZALOŽILA:** Modrijanova založba, d. o. o. in Založba ZRC. **KRAJ IN LETO IZDAJE:** Ljubljana, 2009. **FORMAT:** 17,5 x 24,5 cm. **VEZAVA:** trda. **ŠT. STRANI:** 603. **NAKLADA:** 2.000.

Pridelano in prodano doma

V ravno pravem delu leta, tik pred začetkom vrtničarske sezone, je **Posoški razvojni center** izdal priročno knjižico z nasveti za domače vrtnarje in ljubiteljske kmetovalce. Gre za zaključno publikacijo projekta, ki je v sodelovanju z **Občino Tolmin** potekal v letu 2009. Izpeljali so vrsto akcij za domačo pridelavo zdrave hrane – od

kompostiranja, izobraževanja o zmanjševanju vložkov gnojil, naravnih zaščitnih sredstvih, semenih itd. do publikacije z istoimenskim naslovom. V okviru projekta so sodelujoči ugotovili, da najdemo v našem okolju še mnogo lepih in pisanih vrtov – kljub navideznemu neredu s plevli in vrsto drobnih žuželk v takem vrtu lahko vlada ubrana harmonija zdravju in okolju prijaznega ekosistema. Knjižica *Pridelano in prodano doma* je načrtovana kot učbenik, zato je pregledna in za uporabnika privlačna, saj je opremljena z mnogimi fotografijami, preglednicami, razčleni-

Utrinki

ZLATI TROJČEK na podelitvi priznanj v Sežani: **Franc Jeram, Jelko Fon in Bruno Berlot**.

- družino širimo na novem mlademu satju,
- da ne mešamo medu različnih vrst med seboj,
- družino očistimo varoje na biološki način,
- pazimo na čistočo prostora pri točenju in skladiščenju medu,
- točimo le zrel med,

- vodimo evidenco sledljivosti pri vsaki vrsti medu.

Več ko bo ocenjevanj in podobnih prireditev po naši deželi, lažje bo potrošnik spoznal kakovost domačega medu in se zavedal domače dobrote. Znal jo bo tudi ceniti in se pravilno odločati, ko bo vstopil v čebelarjev prostor ali tržnico, polno različnih vrst

medu, propolisa, cvetnega prahu in drugih izdelkov iz čebeljega voska.

Za konec pa nikar ne pozabite, da je slovenski med, ki je pravilno pridelan in ponujen trgu, dovolj kakovosten in kot tak brez konkurence.

Besedilo in foto: Gaj

6. KANTOUT FEST

Tolmin – Zveza tolminskih mladinskih društev (ZTMD) je letos že šestič zaznamovala slovenski kulturni praznik s KantOut festom, ki je potekal med 5. in 6. februarjem v prostorih MMC MinK, in tako zopet izvedla izjemno manifestacijo glasbene ustvarjalnosti, ki temelji na družbeno-kritičnem in umetniškem pesništvu.

Ta s svojim bistvom posega na področje tistega, česar v prevladujočem komercialnem svetu sodobne glasbene umetnosti ni mogoče najti. Tako so se v teh letih na odru že zvrstila izjemna imena odličnih izvajalcev, kot so **Damir Avdič, Marko Bre-**

celj, Dani Kavaš, Jani Kovačič, Drago Mlinarec, N' Toko, Andrej Trobentar, Ivan Volarič - Feo ...

Letos so imeli ljubitelji kulture na festivalu izvrsten repertoar mešanice poezije, pripovedne izraznosti, odrske scene in domačega vzdušja. Na petkov večer je najprej nastopil **Dejan Lapajne & Band** (z njim sta nastopila še **Bor Zakonjšek** in **Klemen Teran**), ki je predstavil svoj prvenec *Ni časa za preroke*. Za njim smo se lahko z **Janezom Škofom** podali v svet slovenske poezije, ki jo precizno združuje z zvoki harmonike in ji tako pripisuje neko drugotno pomenskost, ki presega meje običajnega uživanja in razumevanja pesništva. Na sobotni večer smo najprej poslušali odličen projekt dueta **Bakalina**, ki ga sestavljata **Jani Kuti** iz Čadrga in **Renata Lapanja** in sta pred kratkim izdala zgoščenko z naslovom *Pakašnica*. S čadškimi narečjem sta publiko popeljala v svet, v kakršnem živita tudi sama, in z odrsko sceno prikazala podobo domače kuhinje, v kateri ne sme ni-

tvami, sličicami, skicami, izročki in dodatnimi pojasnili pa tudi izpostavljenimi zanimivostmi. Knjižica je členjena na osem poglavij, ki si sledijo od splošnejših do natančnejših tem. V uvodu izvemo o motivaciji za projekt Pridelano in prodano doma, ki je vodila pobudnike, sledi poglavje o oblikah kmetovanja ter poglavje z naslovom Moj vrt je zdrav ekosistem, ki seznanja z osnovnimi zakonitostmi zdravih tal v vrtu. V poglavju Gnojenje nas avtorji navajajo na pravo domačega komposta – ob tem je treba seveda izdelati priročen kompostnik. »Alfa in omega« vrtičkarstva je kolobarjenje, saj s tem učinkovito preprečimo utrujenost tal, preprečimo širjenje bolezni in škodljivcev ter obenem učinkovito rešimo več vrtičkarskih težav na naravi prijazen način. »Semeni so rastline v pričakovanju« – nas podučijo poglavje o semenih in rastlinah, v katerem je izpostavljen tudi pomen starih sort semen ter poznavanje etiket ob nakupu semen. Nenazadnje na boljšo rast rastlin v vrtu ugodno vplivajo ugodne sosedbe; peteršilj in solata se pač enostavno ne marata preveč! Za zdravje v vrtu pa je treba skrbeti tudi s pomočjo čim

naravnih sredstev za zaščito pred nepovabljenimi organizmi v vrtu – premalokrat se zavedamo, da so prav od njih odvisna rodovitna humusna tla. Brošura se zaključuje s poglavjem Zelišča v vrtu in štirimi praznimi stranmi za izris lastnega štiriletnega kolobarja.

Čeprav drobna, a barvno in vsebinsko bogata knjižica Pridelano in prodano doma vsekakor prinaša veliko dobrih nasvetov za zdrav vrt in vesele pri delu na njem.

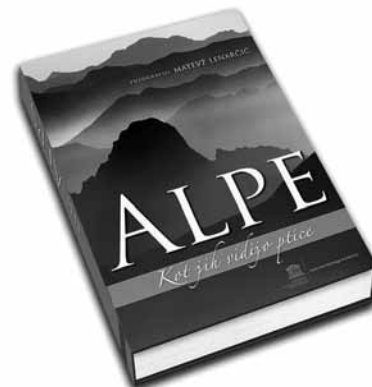
NASLOV: Pridelano in prodano doma. **UREDILA:** Patricija Rejec. **IZDAL IN ZALOŽIL:** Posoški razvojni center. **KRAJ IN LETO IZDAJE:** Kobarid, december 2009. **FORMAT:** 19 x 23 cm. **VEZAVA:** mehka. **ŠT. STRANI:** 40. **NAKLADA:** 500.

Alpe – kot jih vidijo ptice

Nihče zares ne ve, kako Alpe vidijo ptice, lahko pa si to predstavljamo. V začetku leta je bila knjiga velikanka, kot bi ji lahko tudi rekli, Alpe – kot jih vidijo ptice predstavljena na dobro obiskanem večeru v Tolminu. Knjigo sta v pogovoru z **Žarkom Rovščkom**

predstavila avtorja fotograf **Matevž Lenarčič** in nekdanji direktor Triglavskega narodnega parka **Janez Bizjak**.

Gre za prvo knjigo, ki s fotografijami, posnetimi iz zraka (aerofotografijami), prinaša pogled na alpske verige v osmih državah – doslej knjiga o Alpah kot celotnem sistemu še ni izšla v nobeni drugi državi in samo v slovenskem jeziku. Knjiga združuje dvesto obojestranskih fotografij, besedilo pa je napisalo devetnajst strokovnjakov. Fotograf **Matevž Lenarčič** je fotografije posnel v treh letih iz svojega ultralahkega letala Pipistrel – Sinus. O kakovosti fotografij pravi poleg drugih priznanj tudi nagrada, ki so jo ustvarjalci knjige prejeli v okviru tradicionalnega filmskega festivala v kanadskem Banffu pod pokroviteljstvom National Geographica – knjiga o Alpah je ob svetovni konkurenci prejela nagrado za najboljšo knjigo v kategoriji Mountain Image. Poleg fotografije pa prinaša tudi jasno sporočilo o problematiki alpskega prostora, v razumljivem jeziku so dejavnike, ki vplivajo na Alpe, opisali **Janez Bizjak** in mednarodno uveljavljeni strokovnjaki, ki delujejo v na ob-

močju Alp. Knjiga je letos izšla v slovenskem in angleškem jeziku, pričakuje se tudi natis v nemškem in kasneje v italijanskem jeziku, knjigo pa spremlja tudi razstava fotografij 180 x 120 cm, ki se je začela v ljubljanskem Tivoliju, na Jakopičevem sprehajališču, sedaj pa potuje po mestih Evrope v mejah alpskega prostora.

NASLOV: Alpe – kot jih vidijo ptice. **AVTOR TEKSTA:** Janez Bizjak idr. **FOTOGRAFIJA:** Matevž Lenarčič. **IZDAL IN ZALOŽIL:** Pan-Alp d. o. o. **KRAJ IN LETO IZDAJE:** Nazarje, 2009. **FORMAT:** 28 x 37,5 cm. **VEZAVA:** trda. **ŠT. STRANI:** 512. **NAKLADA:** 5.000.

Utrinki

NEKAJ UTRINKOV S KANTOUT FESTA – Tovariš strmoglavljen (zgoraj levo), **Bakalina** (zgoraj desno), **Janez Škof** (spodaj levo) in **Darko Matić** z **Vladimirjem Opsenico - Rusom** (spodaj desno). Foto: **Damjana Teodorovič** in **Mitja Podgornik**

koli manjkati kapljica žganja ali kakšen kos peciva. Po koncertu sta te dobrote tudi razdelila med publiko. **Tovariš strmoglavljen** prihaja iz Sežane, na tem festivalu pa je pred-

stavil svoj poseben odnos do glasbe, v katerem ne manjka improvizacije, eksperimenta in duhovitosti. Na koncu je na oder stopil še novosadski kantavtor **Darko Matić**, ki je

skupaj z gostom **Vladimirjem Opsenico - Rusom** v prostore MMC MinK prinesel umetniški jezik balkanske poetičnosti. Dogodke sta povezovala **Domen Jeriha** in organizator festivala, **Janez Leban**, ki je zopet poudaril, kako pomembni so taki kulturni dogodki v Tolminu, saj mestu dvigujejo raven kulturne ozaveščenosti. Škoda je le, da se tolminska publika (z izjemo manjšine) tovrstnih dogodkov ne udeležuje in s tem kaže na to, da pojem kulture (v smislu svobodne, umetniške, glasbene, inovativne ... kulture) v Tolminu še nima suverena duha.

Damjana Teodorovič

RAD IMEJ ŽIVALI IN CVETLICE

Šentviška Gora – Na Podružnični šoli Šentviška Gora smo se že pred februarjem začeli pripravljati na prireditve ob kulturnem prazniku. Delali smo med poukom ter na delavnicah pred in po pouku. Vsak je priskočil na pomoč na tistem področju, kjer

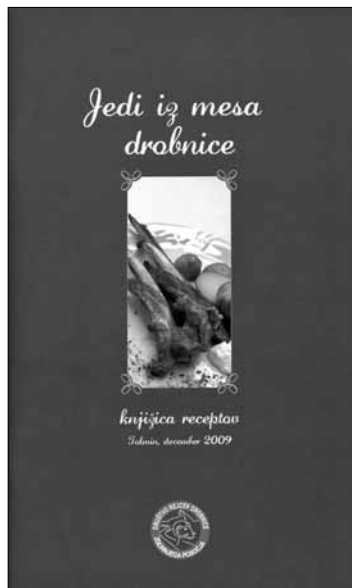
se je čutil najbolj sposobnega in koristnega. V predprazničnem tednu sta naši dve učenki v šolo povabili amatersko slikarko in njuno staro mamo **Vero Kofol**. Šolarjem je pripovedovala o svoji slikarski poti v zadnjih letih, pokazala različne pripomočke in tehnike slikanja ter nekaj svojih del. Učenci so nato ob njenih nasvetih s pastelnimi in akrilnimi barvami ustvarjali motive iz narave. Te smo na dan prireditve, ki smo jo poimenovali Rad imej živali in cvetlice, razstavili v dvorani.

Letošnjo prireditev smo začeli kot se za kulturni praznik spodobi – s himno, ki so jo zapele članice lani ustanovljenega ženskega pevskega zbora pod vodstvom zborovodkinje **Tadeje Bičič**. Nato so se nam s korško narodno pravljico Mojca Pokrajculja pod mentorstvom **Alenke Razpet** predstavili otroci iz vrtca, v nadaljevanju pa šolarji pod mentorstvom spodaj podpisanih učiteljic s pravljico **Frana Levstika** Kdo je napravil Vidku srajčico. Predstavo so popestrili s petjem in igranjem na

Jedi iz mesa drobnice – knjižica receptov

V okviru **Lokalne akcijske skupine LAS za razvoj**, programa LEADER, je v letu 2009 potekal projekt Ugotovitev stanja rejcev na območju LAS z v javnosti bolj sprejetim podnaslovom Meso drobnice, priložnost in izziv. Publikacija *Jedi iz mesa drobnice* je zaokrožila odmeven projekt, v katerem so nosilci projekta ugotavljali, kakšno je stanje reje drobnice na območju severne Primorske, kolikšna je poraba mesa drobnice ter vzroke za ugotovljeno stanje. Število rejcev drobnice v Sloveniji narašča, uporabniki spoznavajo, da je to meso zelo kakovostno in omogoča široko uporabo, kljub temu pa ga v trgovinah lahko kupimo le izjemoma. Najpogosteje je torej treba kupiti meso pri rejcih drobnice. Vodilo knjižice receptov *Jedi iz mesa drobnice* pa je bila, da bi uporabnik spoznal recepte, ki omogočajo porabo celotne živali. Brosura v uvodu prinaša razloge za uporabo mesa drobnice, ki je na severnem Primorskem kakovostno, hranljivo in ima mnoge prednosti pred

drugimi vrstami mesa. S sliko in opisom je v nadaljevanju prikazana žival in kosi mesa ter priporočen način priprave zanje. V poglavju Predpriprava jagnjetine je navedena osnovna priprava mesa: kuhanje za solate, juhe, žličnike, paštete; priprava jagnječe osnove in osnovne jagnječe omake ter mleto meso, ko lahko pripravimo tudi vse mesne obrezke, drob-

no in izkoščičeno meso pa tudi obrobne dele. Recepte, ki so povzeti po kuharskih delavnicah, je pripravil kuharski mojster **Robert Merzel**, prilagojeni so obroku za štiri osebe, dopolnjujejo pa jih barvne fotografije. Avtor teh je koordinator projekta na Posoškem razvojnem centru **Peter Domevšček**. Vsi recepti imajo naveden čas priprave, ta pa v nobenem primeru ne presega časa ene ure. Pregledno so navedene sestavine, ki jih potrebujemo za pripravo, recepti pa so jedrnat in jasni – priročni tudi za manj izkušene kuharje. Sliši se neverjetno, toda tudi jagnjetino si lahko pripravimo v »fast food« načinu, in sicer v 15 minutah, ko se lahko na našem krožniku znajdejo slastna jagnječa jetra na žaru ali pa dvojna zarezbnica – čop na žaru.

NASLOV: Jedi iz mesa drobnice – knjižica receptov. **RECEPTI:** Robert Merzel. **IZDALO IN ZALOŽILO:** Društvo rejcev drobnice Zgornjega Posočja. **KRAJ IN LETO IZDAJE:** Tolmin, december 2009. **FORMAT:** 15 x 25 cm. **VEZAVA:** mehka. **ŠT. STRANI:** 38. **NAKLADA:** 1.000.

JAGNJEČJA OBARA

Čas priprave:
40 minut

Potrebujemo

600 g jagnječjega mesa (prsi, pleče, vrat ...)
0,5 l vode
0,5 l jagnječe osnove
200 g jušne zelenjave
20 g olja
20 g moke
40 g čebule
sol, poper, limonina lupina, lovor, majaron, timijan, šatraj, zeliščni kis

Priprava

Na kocke narezano jagnjetino damo v lonec s pol vode in pol jagnječe osnove. Ko to zavre, dodamo narezano jušno zelenjavo. Iz moke naredimo svetlo prežganje in ga damo k mesu. Juho solimo, popramo, dodamo limonino lupinico, dišave in zelišča. Jed okisamo z domačim zeliščnim kisom in potresemo s sveže nasekljanim peteršiljem ali jedi dodamo šopek mete.

Recept: **Robert Merzel**,
kuharski mojster
Foto: **Peter Domevšček**

Recept je povzel iz knjižice receptov *Jedi iz mesa drobnice*, ki jo je v sodelovanju s **Posoškim razvojnem centrom** (PRC) izdalo **Društvo rejcev drobnice**. Knjižico v pdf obliki lahko brezplačno snamete iz spletne strani PRC-ja: www.prc.si

Utrinki

► metalofon in ksilofon, s pesmijo pa so se gledalcem predstavile tudi vse živali in rastline, ki so Vidku pomagale do nove srajčice.

Našemu povabilu so se odzvali tudi nekdanji učenci, ki se izpopolnjujejo v igranju na različne instrumente. **Nika Lapanja** in **Nataša Gruđen** sta nam zaigrali po dve skladbi na prečni flavti, pianistka **Urša Kikelj** pa nam je tokrat zaigrala na klaviaturo. Prav tako se nam je z venčkom narodnih predstavil **Dejan Bičič**, ki pravi, da se igranja uči kar sam, harmoniko pa je raztegnil še **Matic Hvala**. Posebno ganljiva je bila skupna pesem – tokrat vsem znana Dekle je po vodo šlo – ki vsako leto zazveni iz ust vseh nastopajočih kot tudi obiskovalcev. Otroci slednjim poprej razdelijo besedila, ki jih ustrezno ilustrirajo.

Pred odhodom domov so povabljeni lahko v okviru Unicefove akcije Posvoji punčko, ki jo v našem vrtcu vodi vzgojiteljica **Stanislava Črv**, kupili kar 21 unikatno izdelanih punčk iz cunj in s tem omogočili cepljenje

Foto: arhiv PŠ Šentviška Gora

otrok v revnih državah. Zahvala zanje gre požrtvovalnim, pridnim in spretnim izdelovalkam punčk s Ponikev, Pečin in Slapa ob Idrijci: **Ivanki Grahelj**, **Martini Hvala**, **Nives Laharnar**, **Miri Lapanja** in **Andrejki**

Murovec. Planotarji so s posvojitvijo vseh 21 punčk tako ponovno dokazali, da jim stiske otrok po svetu sežejo do srca.

Erika Laharnar in **Vlasta Sotenšek**, učiteljci, PŠ Šentviška Gora

Trinkov koledar 2010

Letošnja 52. številka Trinkovega koledarja prinaša 36 prispevkov na 200 straneh. Avtorji prispevkov so bili kot v preteklih letih k sodelovanju povabljeni s celotnega območja Videmske pokrajine ter Posočja, saj je cilj vsakoletne publikacije Kulturnega društva Ivan Trinko iz Čedad prav tovrstno mešanje in povezovanje beneško-rezijanskega in posočkega prostora. Omenimo nekaj tem, ki jih tokratna izdaja prinaša. **Branko Ma-**

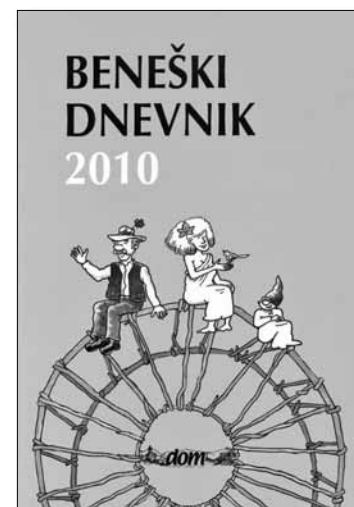
rušič je v koledarju prispeval članek o prvih skromnih začetkih društvene življenja v tem delu zamejstva, **Zdravko Likar** se spominja začetnega obdobja Novoletnih srečanj Slovencev iz Videmske pokrajine in Posočja, ki se jih je udeleževal tudi veliki beneški duhovnik msg. **Pasqual Gujon** – po njem danes nosijo ime priznanja, ki jih podeljujejo na novoletnih srečanjih zaslužnim slovenskim buditeljem. Prispevek iz Rezije je prispevala **Luigia Negro**, spomnila je na 30. obletnico radijske oddaje Te rozajanski glas, ki vsako soboto ob 12. uri nastaja v radijski hiši RAI v Trstu. O obletnicah govori članek urednice časopisa Matajur **Iole Namor**, ki je spomnila na 60 let od izida glasila Beneških Slovencev Matajur oziroma 25-letnico izhajanja njegovega naslednika tednika Novi Matajur. Kritični razmislek ob še eni obletnici – desetletnici zakona 482 – je podal **Domenico Morelli**, ki izpostavlja tudi odprta vprašanja, slednja bodo potrebovala nadaljnje ukrepanje za bodočnost Slovencev v zamejstvu. O starih ljudskih umetnostih, ljudski glasbi in navadah pišejo in razmišljajo **Julijan**

Strajnar, Mojca Kovačič, Gino Tonhu, Vida Škvor, Ivanka Počkar, Fabio Bonini ter drugi avtorji. Najdlje v preteklost pa v prispevku Stiki Svetolucijske skupine s svetom sežeta arheologa Tolminskega muzeja **Teja Gerbec** in **Miha Mlinar**. Trinkov koledar 2010 prinaša še poglavje Naša beseda z literarnimi prispevki ter spomin na pomembne Benečane, ob koncu pa tudi navedbo dela Kulturnega društva Ivan Trinko in Slovensko bibliografijo Videmske pokrajine. Ob koledarju je tudi letos izšla slikovna priloga – Novi fotografski vodnik po Ljubljani **Graziana Podrecca** s serijo fotografskih sprehodov po slovenski prestolnici.

NASLOV: Trinkov koledar 2010. **IZDALO IN ZALOŽILO:** Kulturno društvo Ivan Trinko Čedad. **KRAJ IN LETO IZDAJE:** Čedad, januar 2010. **FORMAT:** 15 x 21 cm. **VEZAVA:** mehka. **ŠT. STRANI:** 199.

Beneški dnevnik

»Dragi prijatelji doma! V rokah imata »Beneški dnevnik«, ki v letu 2010 vas bo spremlju v vašem vsak-

danjem delu, skarbieh, veselju in težavah.« Tako se začenja nagovor uredništva letošnje izdaje Beneškega dnevnika, ki ga pripravljajo v uredništvu kulturno-verskega lista Doma v Benečiji. Letošnji Beneški dnevnik je posvečen vsakdanjemu delu, ki so ga opravljali naši predniki ter tako preživljali svoje družine, obenem pa z njim kazali ljubezen do domače zemlje. Ti poklici so bili mlinar, 'žnidarca', zidar, mlekar ... Med manj

Utrinki

ATLETA LETA

Bovec – Tekško društvo Bovec (TDB) je na 6. Atletskem večeru v Hotelu Mangart v eminentni družbi razglasilo atleta in atletinjo leta 2009. Ob prisotnosti župana občine Bovec **Danijela Krivca**, direktorja Atletske zveze Slovenije (AZS) **Borisa Mikuža** in sponzorjev smo člani društva skupaj z gosti »pretekli« minulo sezono in razkrili načrte za leto 2010. Župan in direktor AZS pa sta pohvalila dolgoročno zastavljen program dela in bila nad dosežki članov navdušena.

Atletinja leta je postala **Neja Mavrič**, atlet pa **Robi Erzetič**. Oba sta za svoje dosežke prejela plaketi, darilni bon in praktično darilo iz županovih rok. Priznanje za nastop v Državni reprezentanci Slovenije na troboju mlajših članov in članic na Madžarskem pa je prejela **Andreja Žagar**. Tokratni osrednji gost večera je bil slovenski rekorder v maratonu in polmaratonu ter trikratni udeleženec olimpijskih iger **Roman Kejžar**, ki je v svojem nagovoru poudaril, da le vztrajno in dolgoročno zastavljeno

RAZGLASILI ATLETA IN ATLETINJO LETA 2009 – Z leve proti desni stojijo: predsednik TDB **Vasja Vitez**, direktor AZS **Boris Mikuž**, atlet leta **Robi Erzetič**, olimpijec **Roman Kejžar**, atletinja leta **Neja Mavrič**, dobitnica priznanja za nastop v državni reprezentanci **Andreja Žagar** in bovški župan **Danijel Krivec**. **Foto: Danjel Mavrič**

delo prinaša sadove. Udeleženci večera so ga za dolgoletno športno pot nagradili s huronskim aplavzom. Sicer je za TDB tako na tekmovalnem kot tudi na organizacijskem področju še ena uspešna sezona, primerljiva s predhodnimi. Stalno član-

stvo in kompaktnost društva iz leta v leto bolj prihaja do izraza na osrednji prireditvi **Bovški tek**. Široka paleta dejavnosti – tek za osnovnošolsko mladino, članski tek na 3,2 in 10-kilometrski razdalji, nordijska hoja, voden pohod, otroške delavnice – je

lani v Bovec privabila prek 450 rekreativcev. Obenem pa je TBD gostil tudi prijatelje iz Atletskega kluba Prijedor, medtem ko smo se uličnega teka v pobratenem Prijedoru iz Republike Srbske udeležili tudi člani TDB.

V sezoni 2009 so člani posegali po najvidnejših uvrstitvah po vsej Sloveniji in izven njenih meja. Veseli smo, ker imamo v svoji sredini štirikratne posamične prvake Slovenije: **Enej Kovač** je postal državni prvak kar dvakrat, in sicer v krosu in uličnem teku v Žalcu, **Robi Erzetič** v gorskem teku, **Hani Mlekuž Kamarič** pa prav tako na uličnem teku v Žalcu. Poleg tega smo osvojili dva moštvena naslova, naši atleti in atletinje pa so se na zmagovalni oder na državnih prvenstvih povzpeli kar osemnajstkrat. Pionirke so prepričljivo slavile v Ljubljani na Teku trojk (prve so v cilj pritekle: **Neja Mavrič**, **Adrijana Stres** in **Hani Mlekuž Kamarič**). Uspešno smo nastopali na atletskem prvenstvu Slovenije (APS) za pionirje v Velenju (U-12 in U-14): **Neja Mavrič** je osvojila srebro na

poznanimi je gotovo 'guzierovac'. Gre za moške, ki so некоč v koših prodajali kramo od kraja do kraja, imenujemo jih tudi krošnjari. Ko so se vrnili v domači kraj, so pripovedovali zgodbe o daljnih krajih. Sicer pa je bilo delo 'naših starih' težko in ni pustilo časa za počitnice, pišejo v uvodu Beneškega dnevnika, vendar pa so leto naših prednikov vendarle plemenitile nedelje in zapovedani prazniki.

Dnevnik v domači beneški besedi prinaša pravljice, smešne in poučne stripe ter recepte. Predvsem pa veliko prostora za vsak dan v letu za zapiske lastnika dnevnika, saj je Beneški dnevnik dnevnik v pravem pomenu besede. Dnevi so označeni z godovi, navedeni pa so tudi vsi svetni in posvetni prazniki: Jezusov krst, svečnica – dan življenja, kvatrnica itd. Zanimiva so tudi narečna poimenovanja mesecev: ženar, februar, marč, obriju ... luj, vošt, šetember ... Koledarju je dodan adresar ter dodatne strani za zapiske ter koledar leta 2011.

NASLOV: Beneški dnevnik. **UREDIL:** Giorgio Banchig. **IZDALA IN ZALOŽILA:** Zadruga Most. **KRAJ IN LETO IZDAJE:** Cedad, 2010. **FORMAT:** 15,5 x 21,5 cm. **VEZAVA:** trda.

Skrivnosti žive vode – kužno znamenje

Turistična zloženka *Skrivnosti žive vode – kužno znamenje* je izšla v

okviru sodelovanja **Turistične zveze Gornjega Posočja, Turističnega društva Volče in Krajevne skupnosti Volče** v decembru 2009. Zemljevid v zloženki popelje obiskovalca vasi Volče, Čiginj in ožje okolice na zanimive kulturne, naravne in zgodovinske točke, ki jih sicer majhno območje vsebuje presenetljivo veliko. Med 18 označenimi kulturnimi znamenitost-

mi je gotsko Kužno znamenje nad vodnim izvirom v Volčah. Ta voda je menda mnoge domačine v 15. stoletju rešila pred kugo in naj bi ljudi varovala tudi pred vnovičnim izbruhom te bolezni. Označena je Pot miru in muzej na prostem Mengore ter Kolo-vrat nad Volčami ter druge vojne ostaline in spomeniki. Zloženka vodi tudi do sedmih vodnih izvirov, nekatere vode pa poleg bistrosti in hladu v sebi nosijo zdravilno energijo. Takšen je izvir in vodovodno zajetje Zdenci, ki leži ob poti na Solarje. Z izvirom je poleg militarne zgodbe povezano tudi ljudsko izročilo o zdravilnosti izvira, voda naj bi blagodejno vplivala na ledvice, srce, kri in oči, radiostezijske meritve pa potrjujejo, da gre za eno najboljših voda na Tolminskem. Mnoga izhodišča na območju imajo ljubitelji narave ter vsi, ki s spoštovanjem do cerkvene stavbne dediščine radi obiskujejo cerkve in kapele, teh je v okviru območja zloženke kar deset, najti pa je mogoče tudi plezališče, mnoge razgledne točke, gostinske in turistične objekte, planino, vzletno točko za jadralne padalce in podobno.

NASLOV: Skrivnosti žive vode – kužno znamenje. **AVTORJI:** Mojca Rutar, Dušan Jug, Jože Munih in Zdravko Duša. **ZALOŽILA IN IZDALA:** Turistična zveza Gornjega Posočja, Turistično društvo Volče in KS Volče. **KRAJ IN LETO IZDAJE:** Tolmin, december 2009. **FORMAT:** drobn tisk – zloženka.

Iz vajine mladosti

Tercet Juhana je pevski družinski tercet in deluje že vrsto let. Nastopajo v tolminski občini in tudi izven. Pojejo predvsem ljubiteljsko, brez not in brez strokovnega vodstva.

Na svoji prvi plošči, ki so jo v KD Tercet Juhana izdali decembra leta 2006, je bilo pod naslovom *Pesmi naše mame* 12 pesmi z nekaterimi tolminskimi narodnimi, kot je pesem *Magdalena ter vojaška U T'minu* na placu in *Riba Faronika*, ki pripoveduje o stvarjenju sveta in pogubljenju.

Plošča *Iz vajine mladosti*, ki je izšla v letu 2009, prinaša 14 pesmi, tudi *humorno Kamar je z muha pljesau in Bisela je adna japka rdečje*. Na obeh ploščah pa najdemo ljubzenske, narodne in domoljubne ter vojaške in zabavljive slovenske ljudske pesmi.

NASLOV: Iz vajine mladosti. **AVTOR:** Tercet Juhana. **ZALOŽILO IN IZDALO:** Kulturno društvo Tercet Juhana. **SNEMANJE, MIX IN MA-**

Utrinki

► 600 m, **Zala Kuštrin** pa bron v metu žogice. Na APS za pionirje in pionirke v Celju je bovška štafeta pionirk v postavi **Dalija Kovač, Katarina Kurinčič, Ajda Mlekuž** in **Adrijana Stres** osvojila srebro, Katarina Kurinčič pa še bron v teku na 300 m. Peto odličje na APS za mlajše mladinke v Domžalah v teku na 3.000 m osvojila **Andreja Žagar**. Naš atlet **Peter Vitez** pa se je kot naš prvi član udeležil članskega finala APS in v teku na 800 m osvojil deveto mesto. Že prej omenjena štafeta ekipa deklet pa je na posamičnem atletskem finalu za OŠ v Novi Gorici na 4 x 100 m osvojila drugo mesto. Dekleta so odtekla najhitreje v tej disciplini na Primorskem v se-

zoni 2009 in zabeležila šesti rezultat v Sloveniji. Najmlajši člani TDB so pridno zbirali točke v tekih za Primorski pokal. Prav njim gre pohvala za osvojeno drugo mesto v moštveni razvrstitvi. Kar osem naših članov pa je stopilo na zmagovalni oder na uličnem teku v Prijedoru.

Letos naš čaka deveti Bovški tek, in sicer 25. aprila. Na predvečer občinskega praznika, 3. julija, bomo v večernem terminu pripravili še ulični tek za mladino in elitni tek članov in članic. Gostili bomo atlete iz Prijedora, ter se tudi sami udeležili gostovanja na tamkajšnjem uličnem teku. Na tekmovalnem področju želimo poseči po najvidnejših uvrstitvah v pionirskih in mladinskih kategorijah,

ter se uvrščati v reprezentančne selekcije. Vsekakor pa bomo še naprej v svoje vrste sprejeli vsakogar, ki si želi v dobri družbi dejavno preživljati svoj prosti čas.

Vasja Vitez, trener in predsednik TDB

USPEŠNI TUDI NA AFRIŠKEM SNEGU

Marakeš, Oukaïmeden (Maroko)

– Letošnje, že 56. mednarodno zimsko srečanje novinarjev smučarjev je med 23. in 30. januarjem potekalo na ne ravno tradicionalni smučarski destinaciji, v Maroku. Med približno 200 člani »Ski Club International des Journalistes« (SCIJ), mednarodnega kluba novinarjev smučar-

jev iz 33 držav, ki so se udeležili prvega tovrstnega tekmovanja na afriških tleh, je bilo tudi devetčlansko slovensko moštvo. Barve naše države so zastopali **Ingrid Kašca Bucik, Tone Fornezzi – Tof, Jože Jerman – Jerry, Špela Kranjc**, kapetan **Vlado Krejač**, **Blaž Močnik, Marjeta Matvoz Šoštarič**, podpredsednik mednarodnega SCIJ, **Uroš Šoštarič** in **Meta Verbič**.

Novinarji so se na afriški zrak najprej privajali v Marakešu, sledili pa sta veleslalomski in tekaška preizkušnja na najvišje ležečem smučišču črne celine (več kot 2.600 metrov), na smučišču Oukaïmeden v Visokem Atlasu. Slovenci so se tako kot na minulih srečanjih odlično odrezali

STERING: Borut Čelik studio Sonus Nova Gorica. **KRAJ IN LETO IZDAJE:** Tolmin. 2009 **FORMAT:** CD plošča, 14 skladb, naklada 400 kosov.

Pakašnica

Veliki glineni skledi so nekoč rekli bakalina. Vsaj na Tolminskem je bilo tako. Danes lahko o bakalini govorimo v povezavi z glasbo. Pod imenom *Bakalina* se nam predstavlja duo, ki s svojim prvim albumom *Pakašnica* ponuja zvrhano skledo glasbenih prigrizkov. Člana *Bakaline* **Jani Kutin** in **Renata Lapanja** sta izdala svež izdelek s preprosto in prijetno etno glasbo z vonjem po ljudskih pesmih v božičnem času, sedaj pa poteka niz predstavitev na Tolminskem in širše. Vse pesmi so avtorske in posnete v čadškem narečju, opevajo pa predvsem izgublajočo se nostalgijo kmečke polpreteklosti v tolminskih hribih. *Renata Lapanja* Janijev vokal spremlja na klavirski harmoniki in čeprav se sliši neverjetno, je njuna harmonizacija

potekala večinoma v elektronski obliki na relaciji Koper-Čadrg. Izpostavi ti velja naslovnico zgoščenke s fotografijo **none Julke**, ki je 11. februarja zdrava in vesela praznovala svojo 100-letnico in je za ploščo pozirala z bakalino polno močnika.

NASLOV: Pakašnica. **AVTOR:** Bakalina. **ZALOŽIL IN IZDAL:** Jani Kutin, samozaložba. **LETO IZDAJE:** december, 2009. **FORMAT:** CD plošča, 9 skladb, naklada 500 kosov.

Lajf

Lajf je pravi naslov lansko leto izdane zgoščenke tolminskega rapperja **Marka Šokića - Šoleta**, ki ga podrobneje predstavljamo tudi v rubriki *Naj odmeva*. Rdeča nit njegovega prvenca je avtorjeva življenjska izkušnja in doživljanje časa in prostora, v katerem se nahaja:

»... predstavljam svoj svet in zdej tam sm, kjer biu sm, spoznal sm, da riu sm, naučil se, da treba v življenju je gledat na vse ...«

To so verzi iz komada *Sm dobu kar sm iskal* z izrazito osebno izpovedno noto, ki je prisotna v vseh besedilih, v katerih lahko očitamo globoko prepričanost vase ter pronicljivost intimnih misli in občutij, ki dostikrat sežejo v najgloblje kotičke avtorjevega duha. Po drugi strani pa se na zunanji svet okoli sebe obrača z dobršno mero kritičnosti, predrznosti in včasih celo jezo, s katero obračunava s strti-

mi iluzijami, ki so enostavno rečeno posledica »lajfa«. Njegov krik včasih prerase v bolečino ali v sprjaznjenost z življenjsko situacijo, ki jo izraža z umirjenim tempom in ima pridih lične note, vendar ne brez pozitivnega navdih po večnem boju za lepši jutri. Kadar pa prevlada kritična nota, se ritmika komadov spremeni v razgiban in udaren tempo, kar vodi v nepretrgano dinamično sfero, po kateri se odlikuje celoten album.

Pred nami je torej odličen raperski standard, v katerem sodelujejo še **Blaž Iaria**, kot gost na tem projektu, **Alan Bensa - A. B.**, ki je poskrbel za mix in mastering in pri katerem je avtor tudi posnel ploščo ter **Milenko Petrovič - Mile**. Slednja skupaj z avtorjem tvorita ekipo *Tmin Tim*. Naslovnico je oblikoval **Janez Zega**.

Zgoščenka *Lajf* je, kot že rečeno, avtorjev prvenec, ki je na slovenskem trgu dobro sprejet, saj je Šole s svojim udarniškim stilskim prijemom marsikaterega poznavalca hip-hop glasbe pozitivno presenetil. Pa se pustite pre-

senetiti tudi vi!

NASLOV: Lajf. **AVTOR:** Šole / Tmin Tim. **PRODUCENT:** Šole & A.B. **IZDAJATELJ:** Multi-Records. **KRAJ IN LETO IZDAJE:** Novo mesto, 2009. **FORMAT:** CD plošča, 11 skladb.

Promehanika

Skupina **Feedback** je v letu 2009 zabeležila desetletnico svojega delovanja. Obletnico so proslavili z izdajo nove, tretje studijske plošče *Promehanika*. Po albumu *Feedback* in *Od blizu* je *Promehanika* nadaljevanje sloga in kakovosti glasbe, ki jo zagovarjajo štirje člani zasedbe: **Andrej Klavžar** (bas), **Miloš Leban** (klavir), **Matej Magajne** (kitara, mandolina) in **Andrej Maver** (bobni, zvočila). Njihovo glasbo zaznamuje predvsem drugačnost in prepoznavnost, s katero so ob desetletnici prepričali tudi žirijo izbora Imamo dobro glasbo nacionalnega radia. Izdelek je bil posnet v juliju in avgustu v studiu v Poljubinu, miks in mastering pa je bil narejen jeseni v Veliki Britaniji.

Utrinki

in se domov vrnili s skupno šestimi lovorikami. **Blaž Močnik** iz Tolmina je v močni konkurenci članov postavil najboljši čas v veleslalomu in osvojil peto mesto v smučarskem teku, kar je zadostovalo tudi za skupno zmago v kombinaciji. **Marjeta M. Šoštarčič** je v kategoriji superveterank zmagala v smučarskem teku in bila druga v veleslalomu, s tema rezultata pa je osvojila še zlato v kombinaciji. Tof pa je s 76 leti od organizatorjev – tokratno srečanje sta pripravila maroški in belgijski SCIJ – prejel poseben pokal za najstarejšega udeleženca srečanja, ki ima tudi največjo bero odličij z omenjenih srečanj (več kot 30 jih je zbral).

Š. K.

UDELEŽENCI SVETOVNEGA SMUČARSKEGA PRVENSTVA NOVINARJEV V MAROKU – Na otvoritveni slovesnosti, ki je tokrat potekala brez nacionalnih zastav. Od leve: **Ingrid Kašica Bucik**, **Špela Kranjc**, **Marjeta Matvoz Šoštarčič**, **Blaž Močnik**, **Jože Jerman - Jerry**, **Vlado Krejač**, **Meta Verbič**, **Tone Forzezi - Tof**, spredaj kleči **Uroš Šoštarčič**. Foto: www.toftop.si

Ustvarjanje lastne inštrumentalne glasbe zasedbe **Feedback**, ki vsebuje sledi bluesa, rocka in jazz, dosega najizrazitejšo intenzivnost, spontanost in harmonično uglašenost v razmerju glasbenik – poslušalec prav na koncertih v glasbenih klubih. Slednjih so ob izdaji tretje zgoščenke *Promehanika* nanizali rekordno število, saj so nastopili v vseh opaznejših klubih v Sloveniji.

NASLOV: Promehanika. **AVTOR:** Feedback. **ZALOŽIL IN IZDAL:** Andrej Maver. **KRAJ IN LETO IZDAJE:** Ljubljana, november 2009. **FORMAT:** CD plošča, 8 skladb.

Knjižno polico napolnile: **Špela Mrak**, **Tatjana Šalej Faletič** in **Damjana Teodorovič**

Posoški razvojni center

Na osnovi Zakona o popotresni obnovi objektov in spodbujanju razvoja v Posočju (Uradni list RS, št. 26/05-UPB1), Zakona o javnih finančah (Uradni list RS, št. 79/99, 124/00, 79/01, 30/02, 56/02-ZJU, 127/06-ZJZP, 14/07-ZSPDPO, 109/08 in 49/09), Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2010 in 2011 (Uradni list RS, št. 99/09), Uredbe o dodeljevanju regionalnih državnih pomoči (Uradni list RS, št. 72/06, 70/07, 99/08 in 17/09), Pravilnika o postopkih za izvrševanje proračuna Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 50/07, 61/08 in 99/09-ZIPRS1011), Programa spodbujanja razvoja v Posočju 2007–2013 (SOČA 2013) (Sklep Vlade RS št. 30301-1-2007-5, z dne 15. 3. 2007), Izvedbenega programa razvojne pomoči občin Bovec, Kobarid in Tolmin za leto 2010 (Sklep Vlade RS št. 30301-4/2009/3, z dne 3. 12. 2009) in Sheme državne pomoči »Regionalna shema državnih pomoči« (številka prigrasitve: BE01-1783262-2007 in BE01-1783262-2007/I) objavlja Služba Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko, Kotnikova 28, 1000 Ljubljana

Javni razpis za SPODBUJANJE ZAČETNIH INVESTICIJ IN USTVARJANJA NOVIH DELOVNIH MEST, RAZVOJA MIKRO, MALIH IN SREDNJE VELIKIH PODJETIJ TER RAZVOJA TURISTIČNIH KAPACITET na območju občin Bovec, Kobarid in Tolmin v letu 2010

I PREDMET JAVNEGA RAZPISA

Predmet javnega razpisa je sofinanciranje investicij v mikro, malih in srednje velikih podjetjih ter pri fizičnih osebah v dejavnosti turizma v osnovna opredmetena in neopredmetena sredstva pri vzpostavitvi novega obrata, širitvi obstoječega obrata, diverzifikaciji izdelkov obrata z novimi dodatnimi izdelki in bistvenimi spremembami proizvodnega procesa v obstoječem obratu in investicij v izboljšave nastanitvenih kapacitet pri turističnih ponudnikih. Investicija se mora izvajati na območju občin Bovec, Kobarid ali Tolmin.

Razpis je razdeljen na tri sklope:

- Sklop A: Državna pomoč za mala in srednje velika podjetja;
- Sklop B: Državna pomoč za mikro podjetja;
- Sklop C: Državna pomoč za fizične in pravne osebe v dejavnosti turizma.

Vlagatelj lahko kandidira na razpis z eno prijavo na en sklop.

Investicija oziroma prijavljena faza investicije

ne sme biti začeta pred oddajo vloge na razpis. Za začetek izvajanja investicije oziroma prijavljene faze investicije se šteje trenutek, ko je sklenjena prva obvezujoča zaveza za začetek aktivnosti.

Upravičeni stroški so:

- nakup zemljišč,
- gradnja in nakup objektov,
- nakup strojev in opreme,
- nakup nematerialnih naložb, ki pomenijo prenos tehnologije z nakupom patentiranih pravic, licenc, know-howa in nepatentiranega tehničnega znanja.

Nakup zemljišč lahko predstavlja največ 50 % vrednosti prijavljenih upravičenih stroškov. Nakup zemljišč in nakup objektov je upravičen strošek, razen v primerih, ko gre za nakup zemljišč in objektov med sorodniki prvega, drugega in tretjega dednega reda ali med fizično osebo, ki je ustanovitelj s.p.-ja, in njegovo firmo ali med lastnikom gospodarske družbe in gospodarsko družbo.

Nabavljena osnovna sredstva so lahko rabljena.

V podjetjih, ki poslujejo v sektorju transporta, stroški nakupa transportne opreme (premično premoženje) ne spadajo med upravičene stroške.

Povračilo davka na dodano vrednost, davka na promet nepremičnin in davka na dobiček ali dohodek ni upravičen strošek.

Neposreden nakup premoženja podjetja, ki je prenehalo poslovati ali bi prenehalo poslovati, če ne bi bilo prodano, se šteje kot začetna naložba, če je podjetje kupil neodvisen kupec. Pri nakupu podjetja se šteje kot začetna naložba strošek nakupa osnovnih sredstev podjetja, če so kupljena od tretje osebe po tržnih pogojih.

Višina sofinanciranja je odvisna od izpolnjevanja pogojev, vendar v nobenem primeru ne sme preseči:

- 50 % vrednosti upravičenih stroškov za mikro in mala podjetja ter pri registriranih sobodajalcih in fizičnih osebah na področju turizma,

- 40 % vrednosti upravičenih stroškov za srednje velika podjetja in
- 30 % vrednosti upravičenih stroškov za podjetja, ki poslujejo v sektorju transporta,

ne glede na to, iz katerih javnih virov (sredstva občinskih proračunov, državnega proračuna ali mednarodnih virov) je pomoč dodeljena oziroma če je pomoč dodeljena po več shemah hkrati, vključno s pomočjo po pravilu »de minimis« (Uredba komisije (ES) št. 1998/2006 z dne 15. decembra 2006 o uporabi členov 87 in 88 Pogodbe pri pomoči »de minimis« (Uradni list EU L 379) in individualnih pomočeh.

II POGOJI DODELJEVANJA

Upravičenci so mikro, mala in srednje velika podjetja, samostojni podjetniki, registrirani po Zakonu o gospodarskih družbah (Uradni list RS, št. 65/09-UPB3), zadrage in združne zveze, registrirane po Zakonu o združenih (Uradni list RS, št. 97/09-UPB2), ter sobodajalci, vpisani v poslovni register sobodajalcev pri AJPES-u, ali fizične osebe, ki bodo uredile nastanitvene kapacitete v skladu z razpisnimi pogoji in:

- niso v stečajnem postopku, postopku prisilne poravnave ali likvidacije,
- ne pridobivajo državne pomoči za podjetja v težavah (Zakon o pomoči za reševanje in prestrukturiranje gospodarskih družb v težavah (Uradni list RS, št. 44/07-UPB2)),
- niso insolventni glede na 2. točko 3. odstavka 14. člena Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (Uradni list RS, št. 126/07, 40/09 in 59/09),
- imajo poravnane zapadle obveznosti do Republike Slovenije,
- niso odvisna podjetja – niso gospodarske družbe, v kateri posamezna velika podjetja ali velika povezana podjetja razpolagajo z lastniškimi deleži ali glasovalnimi pravicami, večjimi od 25 %,
- imajo registriran sedež ali podružnico na območju občin Bovec, Kobarid ali Tolmin,

- fizične osebe in registrirani sobodajalci morajo imeti stalno bivališče na območju občin Bovec, Kobarid ali Tolmin,
- katerih dejavnosti niso izločene iz shem državnih pomoči v Evropski uniji,
- ki bodo celotno investicijo zaključili najkasneje do 31. 12. 2012.

Na razpis se lahko prijavijo tudi tuja podjetja, vendar pa je prejemnik sredstev lahko le podjetje, registrirano v Republiki Sloveniji.

Za opredelitev velikosti podjetja se uporabljajo določbe iz Priloge I Uredbe Komisije (ES) št. 800/2008 z dne 6. 8. 2008 o razglasitvi nekaterih vrst pomoči za združljive s skupnim trgov z uporabo členov 87 in 88 Pogodbe (UL L 214), in sicer število zaposlenih in najvišje finančne vrednosti, ki določajo vrsto podjetja:

a) v kategoriji mikro, malih in srednjih podjetij se **srednje podjetje** opredeljuje kot tisto, ki ima manj kot 250 zaposlenih ter letni promet, ki ne presega 50 milijonov EUR, in/ali letno bilančno vsoto, ki ne presega 43 milijonov EUR;

b) v kategoriji mikro, malih in srednjih podjetij se **malo podjetje** opredeljuje kot tisto, ki ima manj kot 50 zaposlenih in ima letni promet in/ali letno bilančno vsoto, ki ne presega 10 milijonov EUR;

c) v kategoriji mikro, malih in srednjih podjetij se **mikro podjetje** opredeljuje kot tisto, ki ima manj kot 10 zaposlenih in ima letni promet in/ali letno bilančno vsoto, ki ne presega 2 milijona EUR.

Do nepovratnih sredstev **niso upravičeni** vlagatelji:

- katerim so na osnovi javnih razpisov za spodbujanje začetnih investicij na območju občin Bovec, Kobarid in Tolmin v letih od 2002 do 2009 že bila odobrena nepovratna sredstva za sofinanciranje investicijskega projekta, razen v primeru, da so do dne oddaje vloge na ta javni razpis že v celoti realizirali investicijo, izpolnili obvezo novih zaposlitev in obvezo ohranjanja teh zaposlitev za obdobje, določeno v pogodbi (v tem primeru je obvezna sestavina vloge poročilo).

Utrinki

TOLMINSKO ŠAHOVSKO MOŠTVO OSVOJILLO SREBRO

Nova Gorica – V soboto, 13. februarja, je bilo v Novi Gorici osnovnošolsko ekipno prvenstvo severne Primorske v šahu. Tekmovanje je potekalo v kategorijah deklet in fantov do 12 in 15 let. Osnovna šola Franceta Bevka Tolmin je imela tokrat svojo ekipo le v kategoriji fantov do 12 let, ki je v konkurenci petih šahovskih moštev osvojila 2. mesto. Zmago pa si je priigrala ekipa OŠ Ivana Roba Šempeter. V tolminski ekipi so igrali: **Žan Benedejčič, Gašper Čopi, Jan Vasiljevič in Lan Vukušič**.

Jožef Uršič, mentor šahovskega krožka, OŠ Franceta Bevka Tolmin

ORLIČ S PONIKEV

Ponikve – Perspektivne upe za prihodnost slovenskega zimskega športa gojimo tudi prebivalci Posočja, in sicer z mladim smučarskim skakalcem s Ponikve **Jakom Hvala**, ki še ni dopolnil sedemnajstega leta, a se že meri v svetovni skakalni konkurenci vrstnikov. Jaka so sorodniki, prijatelji in domači navijači v začetku februarja v domačem Smučarsko-skakalnem klubu na Ponikvah presenetili z majhnim sprejemom na račun odlične sezone, ki jo letos še stopnjuje: začelo se je z alpskimi pokali, sledila je domača liga ter celinski pokali v Neustadtu, Zakopanah in v Kranju, sledi pa tudi še par domačih tekem. Če se bodo Jakovi načrti izšli in bo ostal v tako dobri for-

mi, ga morda čaka še zadnja tekma celinskega pokala na Norveškem v Oslu, kar bi pomenilo poseben uspeh sezone. Sicer pa svojo trenutno formo Jaka ocenjuje kot zelo dobro.

Domov na Ponikve se vrne le toliko, da pozdravi domače, mu pa veliko pomeni močna podpora staršev, posebej očeta **Gabrijela**, ki je bil njegov prvi trener. Trenutno Jaka leto in pol trenira **Peter Jošt** v mladinski reprezentanci. Jaka pravi, da mu zelo zaupa, dobro razumevanje pa je osnova za dobre treninge. »*Če ravno ujamem, pa grem tudi v šolo*,« pravi Jaka, ki šolo pozimi največkrat obiskuje na spletnih učilnicah, uspešnost v šoli pa deloma uravnava tudi s pomočjo

- čilo o izpolnitvi pogodbenih obveznosti glede investicije in novih zaposlitev, v katerem je natančno opredeljena realizirana investicija in zaposlitve ter so predložena ustrezna dokazila – M1/M2 obrazec, kopija kategorizacijskega lista);
- ki so za isti namen pridobili državne pomoči iz drugih javnih virov (s čimer bi skupna državna pomoč presegla dovoljeni delež investicije);
 - ki so za svojo dejavnost pridobili igralniško koncesijo;
 - ki delujejo na področju ribištva ali premogovništva;
 - ki delujejo na področju pridelave kmetijskih pridelkov, naštetih v Prilogi I Pogodbe o ustanovitvi Evropskih skupnosti, in proizvodov, ki posnemajo ali nadomeščajo mleko in mlečne proizvode ter proizvode, ki ustrezajo CN kodam 4502, 4503 in 4504 za plutaste izdelke;
 - ki delujejo na področju predelave in trženja kmetijskih proizvodov, kadar je:
 - znesek pomoči določen na podlagi cene ali količine kmetijskih proizvodov, ki so kupljeni od primarnih proizvajalcev ali jih zadevna podjetja dajo na trg,
 - pomoč pogojena s tem, da se delno ali v celoti prenese na primarne proizvajalce;
 - ki delujejo na področju jeklarstva ali železarstva;
 - ki delujejo na področju proizvodnje sintetičnih vlaken;
 - ki izpolnjujejo merila za podjetja v težavah v skladu s Smernicami Skupnosti o državni pomoči za reševanje in prestrukturiranje podjetij v težavah (UL C 244 z dne 1. 10. 2004, str. 2) in Zakonom o pomoči za reševanje in prestrukturiranje gospodarskih družb v težavah (Uradni list RS, št. 44/07-UPB2); mala in srednja podjetja, ki delujejo manj kot tri leta od registracije, se ne štejejo kot podjetja v težavah v smislu Smernic Skupnosti o državni pomoči za reševanje in prestrukturiranje podjetij v težavah, razen če izpolnjujejo merila za stečajni

postopek po predpisih, ki urejajo finančno poslovanje podjetij;

- za aktivnosti, povezane z izvozom, ko je pomoč neposredno vezana na izvožene količine, na vzpostavitev in delovanje distribucijskega omrežja ali na druge tekoče izdatke, povezane z izvozno aktivnostjo;
- kadar je pomoč pogojena s prednostjo rabe domačega blaga pred rabo uvoženega blaga.

Če za pomoč zaprosi podjetje, ki večino dohodkov ustvari v sektorju zračnega ali zemeljskega tovornega transporta, je treba poleg določb Uredbe o dodeljevanju regionalnih državnih pomoči upoštevati še posebna pravila, ki urejajo dodeljevanje državnih pomoči za ta področja.

Na razpis lahko vlagatelj kandidirajo tudi s posamezno (eno ali več) fazo investicije (faza nakupa, komunalnega in infrastrukturnega opremljanja zemljišča, faza gradnje/nakupa objektov, faza nakupa strojev in opreme ter nematerialnih investicij), vendar pa mora skupna višina celotne faze izpolnjevati v razpisu opredeljene kriterije.

Investicijski projekt mora ostati na območju občin Bovec, Kobarid ali Tolmin vsaj 3 leta po končani investiciji. Prav tako mora novo odprto delovno mesto, povezano z investicijo, ostati na omenjenem območju vsaj 3 leta, šteto od datuma, ko je bilo delovno mesto prvič zasedeno. Nova delovna mesta se upoštevajo, če so ustvarjena v obdobju od oddaje vloge do treh let po zaključku investicije (v skladu s prijavnico). Neto povečanje števila zaposlenih je absolutna razlika med številom zaposlenih pred oddajo vloge in številom zaposlenih na dan najkasneje tri leta po zaključku investicije (v skladu s prijavnico).

Materialne in nematerialne investicije, ki so predmet sofinanciranja, se morajo uporabljati izključno v podjetju, ki je prejemnik državne pomoči, obravnavati pa jih je treba kot sredstva, ki se amortizirajo. Kupljena morajo biti od tretje osebe po tržnih pogojih in vključena v osnovna sredstva podjetja.

Vsaj 3 leta morajo ostati v podjetju, ki je prejelo pomoč.

Osnovna sredstva, ki so predmet sofinanciranja, se lahko prodajo tretji osebi pred potekom roka s pogojem, da podjetje nabavi druga osnovna sredstva, ki predstavljajo sodobnejšo tehnologijo za enak namen. Podjetje mora o tem predhodno pisno obvestiti SVLR.

Posebni pogoji sofinanciranja investicije kot celote po posameznih sklopih:

Sklop A:

- Za dodelitev nepovratnih sredstev lahko kandidirajo vlagatelji z investicijami, ki bodo odprle najmanj 2 novi delovni mesti v obdobju 3 let po zaključku investicije, katerih celotna investicijska vrednost je višja kot 40.000 EUR in bodo zaključene najkasneje do 31. 12. 2012.
- Maksimalna višina sofinanciranja investicije je opredeljena tudi s pogojem novo odprtih delovnih mest, tako da se lahko za novo odprto delovno mesto do vključno V. stopnje izobrazbe investicija sofinancira v maksimalni višini 13.000 EUR, za novo odprto delovno mesto VI. in višje stopnje izobrazbe pa v maksimalni višini 20.000 EUR.
- Skupna vrednost sofinanciranja investicije ne bo mogla preseči 80.000 EUR.

Sklop B:

- Za dodelitev nepovratnih sredstev lahko kandidirajo vlagatelji z investicijami, katerih celotna investicijska vrednost je višja kot 10.000 EUR in bodo zaključene najkasneje do 31. 12. 2012.
- Skupna vrednost sofinanciranja investicije ne bo mogla preseči 50.000 EUR.

Sklop C:

- Za dodelitev nepovratnih sredstev lahko kandidirajo vlagatelji z investicijami, katerih celotna investicijska vrednost je višja kot 6.000 EUR in bodo investicije zaključili najkasneje do 31. 12. 2012.
- Podjetnik, fizična oseba ali sobodajalec,

vpišan v poslovni register sobodajalcev pri AJPES-u, mora biti lastnik ali najemnik objekta, ki je v zemljiški knjigi vpisan kot stanovanjski objekt, v katerem bo uredil nastanitvene kapacitete.

- Sedež podjetja oziroma stalno prebivališče registriranega sobodajalca ali fizične osebe mora biti na območju občin Bovec, Kobarid ali Tolmin.
- Vlagatelj bo uredil nastanitvene kapacitete z vsaj štirimi (4) novimi ali obstoječimi ležišči. Nova ležišča morajo biti kategorizirana z vsaj 3 zvezdicami oziroma jabolki (***), adaptacija obstoječih prenočitvenih kapacitet pa mora zagotoviti prehod na višjo kategorijo.
- Pri obstoječih prenočitvenih kapacitetah, kjer se zagotavlja prehod na višjo kategorijo nastanitvenega objekta, morajo biti vsi prijavljeni upravičeni stroški nujno povezani s prekategorizacijo objekta.
- Vlagatelj bo nastanitveni obrat, za katerega je v okviru tega razpisa pridobil sredstva, registriral pri pristojnemu organu v 30 dneh po končanju investicije oziroma najkasneje do 30. 1. 2013.
- Vlagatelj bo nastanitvene kapacitete oddajal turistom najmanj 5 let po zaključku investicije.
- Višina nepovratnih sredstev za vsako ustvarjeno novo ali obnovljeno ležišče znaša 2.000 EUR na posteljo (brez dodatnih ležišč).
- Skupna vrednost sofinanciranja investicije ne bo mogla preseči 15.000 EUR.

Na razpis lahko vlagatelj kandidirajo tudi s posamezno (eno ali več) fazo investicije (faza nakupa, komunalnega in infrastrukturnega opremljanja zemljišča, faza gradnje/nakupa objektov, faza nakupa strojev in opreme ter nematerialnih investicij), vendar pa mora skupna višina celotne faze izpolnjevati v razpisu opredeljene kriterije.

Upravičenci morajo prispevati najmanj 25 % vrednosti investicije iz lastnih sredstev, ki ne smejo vsebovati javnih sredstev.

Utrinki

športnega statusa. Velja omeniti, da kljub temu, da je te dni Jaka v šoli – športni ekonomski gimnaziji v Kranju – prisoten bolj izjemoma, mu učenje – tudi na daljavo – in šolske obveznosti ne povzročajo preglavic, saj je lansko šolsko leto zaključil s prav dobrim uspehom. Prav slednji pa je poleg športnih uspehov pomemben tudi pri točkovanju za dodelitev olimpijske štipendije, ki jo prejema. Med željami za naprej Jaka izpostavlja nadaljnjo vzpenjanje forme. Kot vsak mladi skalec pa vzdrhti ob pojmu Planica in komaj čaka, da bo tudi sam dobil priložnost, da se spusti po velikanki – seveda – ko bo nanjo povsem pripravljen.

Besedilo in foto: Špela Mrak

JAKA HVALA DOMA NA PONIKVAH – Čeprav še ni dopolnil sedemnajst let, se Jaka že meri v svetovni skalni konkurenci vrstnikov. To lahko opazimo tudi, če pridemo k Hvalovim domov, kjer so omare polne pokalov in medalj. Ob tem pa ne gre pozabiti močne podpore staršev (na fotografiji).

III MERILA ZA IZBIRO

Merila za vrednotenje vlog – Sklop A

Merilo	Število točk
1 Reference vlagatelja	10
2 Število novih delovnih mest	27
3 Faznost in predvideni zaključek investicije	15
4 Vpliv investicije na okolje	6
5 Tržna naravnost	12
6 Delež visoke tehnologije	12
7 Lokacija investicije in potrebna prizadetost vlagatelja	13
8 Popolnost vloge	5
SKUPAJ	100

Merila so podrobneje opredeljena v razpisni dokumentaciji.

Za dodelitev sredstev mora vloga doseči vsaj 51 točk. Vloge bodo razvrščene glede na število doseženih točk. Razpisana sredstva bodo vlagateljem dodeljena po vrstnem redu do porabe sredstev. V primeru, da dosežeta dve vlogi enako število točk, ima prednost tista vloga, ki je dosegla večje število točk po merilu 2. Če imata vlogi še vedno enako število točk, ima prednost tista vloga, ki je dosegla večje število točk po merilu 6.

Merila za vrednotenje vlog – Sklop B

Merilo	Število točk
1 Reference vlagatelja	12
2 Število novih delovnih mest	20
3 Faznost in predvideni zaključek investicije	20
4 Vpliv investicije na okolje	6
5 Tržna naravnost	15
6 Delež visoke tehnologije	15
7 Lokacija investicije in potrebna prizadetost vlagatelja	7
8 Popolnost vloge	5
SKUPAJ	100

Merila so podrobneje opredeljena v razpisni dokumentaciji.

Za dodelitev sredstev mora vloga doseči vsaj 51 točk. Vloge bodo razvrščene glede na število doseženih točk. Razpisana sredstva bodo vlagateljem dodeljena po vrstnem redu do porabe sredstev. V primeru, da dosežeta dve vlogi enako število točk, ima prednost tista vloga, ki je dosegla večje število točk po merilu 2. Če imata vlogi še vedno enako število točk, ima prednost tista vloga, ki je dosegla večje število točk po merilu 6.

Merila za vrednotenje vlog – Sklop C

Merilo	Število točk
1 Reference vlagatelja	15
2 Število ležišč	20
3 Kategorija nastanitvenega obrata	10
4 Število novih delovnih mest	10
5 Predvideni zaključek investicije	20
6 Tržna naravnost	20
7 Popolnost vloge	5
SKUPAJ	100

Merila so podrobneje opredeljena v razpisni dokumentaciji.

Za dodelitev sredstev mora vloga doseči vsaj 51 točk. Vloge bodo razvrščene glede na število doseženih točk. Razpisana sredstva bodo vlagateljem dodeljena po vrstnem redu do porabe sredstev. V primeru, da dosežeta dve vlogi enako število točk, ima prednost tista vloga, ki je dosegla večje število točk po merilu 4. Če imata vlogi še vedno enako število točk, ima prednost tista vloga, ki je dosegla večje število točk po merilu 2.

IV OKVIRNA VIŠINA SREDSTEV IN ODOBJE FINANCIRANJA

Skupna višina nepovratnih sredstev, ki bo na razpolago za sofinanciranje sklopov A, B in C v letu 2010 znaša okvirno 659.247,00 EUR. Nepovratna sredstva za te namene so zagotovljena na proračunski postavki SVLR 1166: Razvojna pomoč Posočju.

Okvirna skupna višina nepovratnih sredstev za:

- Sklop A je 160.000,00 EUR,
- Sklop B je 349.247,00 EUR,
- Sklop C je 150.000,00 EUR.

Če sredstva na posameznem sklopu niso razdeljena med upravičence, se lahko prenesejo na drug sklop. O prenosu sredstev med posameznimi sklopi odloča strokovna komisija ob izboru.

Obdobje, za katerega so namenjena razpisna sredstva, je proračunsko leto 2010. SVLR bo sofinancirala le upravičene stroške prijavljene investicije oziroma prijavljene faze investicije, ki bodo nastali od oddaje vloge na razpis do najkasneje 20. 10. 2010.

V NAČIN PRIJAVE IN RAZPISNI ROKI

Rok za oddajo vloge (obrazci in priloge) na naslov Služba Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko, Kotnikova 28, 1000 Ljubljana je:

- priporočeno po pošti vključno do 29. 3. 2010 ali
- v glavno pisarno Službe Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko, Kotnikova 28, 1000 Ljubljana (4. nadstropje, soba 421) najkasneje do 29. 3. 2010 do 12. ure.

Vloga na razpis mora biti oddana v skladu s prejetimi navodili, in sicer v zaprti ovojnici z ustrezno navedbo na sprednji strani, dobesedno in brez okrajšav: »**NE ODPIRAJ – VLOGA - JAVNI RAZPIS ZAČETNE INVESTICIJE V POSOČJU 2010**«, navedenim sklopom, na katerega se prijavlja, in s polnim nazivom in naslovom vlagatelja.

Vse vloge, ki bodo nepravilno označene oziroma bodo oddane na navedeni naslov kasneje od predpisanega datuma oziroma ure, bodo zavržene in neodprte vrnjene pošiljatelju.

Vloge morajo biti napisane v slovenskem jeziku, stroški investicije in ostali finančni izračuni pa morajo biti v evrih (EUR).

Vloga in razpisna dokumentacija morata biti v skladu z zahtevami tega razpisa izpolnjeni, podpisani in žigosani, kjer je to zahtevano, ter zvezani v skupen dokument. Dokumentacija mora biti razvrščena po

vrstnem redu in označena z zaporednimi številkami.

VI VSEBINA VLOGE

Vloga je popolna, če vlagatelj do predpisanega roka za oddajo vlog v javnem razpisu, predloži pravilno zapečateni dokumente po naslednjem vrstnem redu:

Sklop A in Sklop B:

- izpolnjena, žigosana in podpisana Izjava o strinjanju z razpisnimi pogoji (Razpisni obrazec št. 1/1);
- izpolnjen, žigosan in podpisan Prijavni obrazec (razpisni obrazec št. 2/1);
- izpolnjen, žigosan in podpisan obrazec Osnovni podatki o vlagatelju in projektu (razpisni obrazec št. 3/1) in zahtevane priloge:
- originalne bilance stanja in izkazi poslovnega izida za zadnji dve leti (2008 potrjene s strani AJPES-a, 2009 podpisane s strani odgovorne osebe v podjetju)*;
- originalno potrdilo o poravnanih davčnih obveznostih do Republike Slovenije, ki ga izda pristojni davčni urad Republike Slovenije (original ne sme biti starejši od 30 dni od dneva oddaje vloge);
- cenitev nepremičnine v primeru nakupa nepremičnin, ki mora biti izdelana s strani sodno zapriseženega cenilca in ne sme biti starejša od enega leta – ob črpanju je potrebno predložiti overjeno pogodbo skupaj z dokazili o plačilu in vsaj potrjen zemljiškoknjižni predlog;
- predračuni, ponudbe in/ali predpogodbe za vse upravičene stroške (razen za nakup nepremičnin, za katere je potrebno upoštevati prejšnjo alinejo) – ob črpanju pa je potrebno predložiti pogodbe in račune z dokazili o plačilu;
- zemljiškoknjižni(e) izpisek(e); v primeru, da vlagatelj ni lastnik, pa še kopijo pogodbe o najemu in soglasje lastnika(ov) k predvideni investiciji kot dokazilo o lastništvu zemljišča oziroma objekta, na/v katerem se izvaja investicija;
- pravnoomočno gradbeno dovoljenje ali drugo ustrezno upravno dovoljenje (v skladu z Zakonom o graditvi objektov (Uradni list RS, št. 102/04-UPB1, 14/05, 111/05,120/06, 126/07, 57/09 in 108/09), ki se mora glasiti na vlagatelja in prijavljeno investicijo, v primeru graditve;
- potrdilo pristojnega Zavoda za zdravstveno zavarovanje o številu zaposlenih na dan objave javnega razpisa;
- izpolnjen obrazec Dispozicija projekta (razpisni obrazec št. 4/2);
- izpolnjen in parafiran Vzorec pogodbe (razpisni obrazec št. 5/2).

*Podjetjem, ustanovljenim v letu 2010, ni potrebno priložiti bilanc stanja in izkazov poslovnega izida za zadnji dve leti. Podjetja, ustanovljena v letu 2009, priložijo bilance stanja in izkaze poslovnega izida za leto 2009.

Sklop C:

a. za mikro podjetja:

- izpolnjena, žigosana in podpisana Izjava o strinjanju z razpisnimi pogoji (razpisni obrazec št. 1/2);
- izpolnjen, žigosan in podpisan Prijavni obrazec (razpisni obrazec št. 2/2);
- izpolnjen, žigosan in podpisan obrazec

Osnovni podatki o vlagatelju in projektu (razpisni obrazec št. 3/2) in zahtevane priloge:

- originalne bilance stanja in izkazi poslovnega izida za zadnji dve leti (2008 potrjene s strani AJPES-a, 2009 podpisane s strani odgovorne osebe v podjetju)*;
- originalno potrdilo o poravnanih davčnih obveznostih do Republike Slovenije, ki ga izda pristojni davčni urad Republike Slovenije (original ne sme biti starejši od 30 dni od dneva oddaje vloge);
- mnenje občine oziroma pooblaščen organizacije za turizem o doseganju poslovanju (potrdilo o plačanih zapadlih obveznostih iz naslova plačane turistične takse za leti 2008 in 2009)*;
- cenitev nepremičnine v primeru nakupa nepremičnin, ki mora biti izdelana s strani sodno zapriseženega cenilca in ne sme biti starejša od enega leta – ob črpanju je potrebno predložiti overjeno pogodbo skupaj z dokazili o plačilu in vsaj potrjen zemljiškoknjižni predlog;
- predračuni, ponudbe in/ali predpogodbe za vse upravičene stroške (razen za nakup nepremičnin, za katere je potrebno upoštevati prejšnjo alinejo) – ob črpanju pa je potrebno predložiti pogodbe in račune z dokazili o plačilu;
- zemljiškoknjižni(e) izpisek(e); v primeru, da vlagatelj ni lastnik, pa še kopijo pogodbe o najemu in soglasje lastnika(ov) k predvideni investiciji kot dokazilo o lastništvu zemljišča oziroma objekta, na/v katerem se izvaja investicija;
- pravnoomočno gradbeno dovoljenje ali drugo ustrezno upravno dovoljenje (v skladu z Zakonom o graditvi objektov (Uradni list RS, št. 102/04-UPB1, 14/05, 111/05,120/06, 126/07, 57/09 in 108/09), ki se mora glasiti na vlagatelja in prijavljeno investicijo, v primeru graditve;
- potrdilo pristojnega Zavoda za zdravstveno zavarovanje o številu zaposlenih na dan objave javnega razpisa v primeru, če ste v vlogi navedli nove zaposlitve;
- izpolnjen obrazec Dispozicija projekta (razpisni obrazec št. 4/2);
- izpolnjen in parafiran Vzorec pogodbe (razpisni obrazec št. 5/2).

*Podjetjem, ustanovljenim v letu 2010, ni potrebno priložiti bilanc stanja in izkazov poslovnega izida za zadnji dve leti. Podjetja, ustanovljena v letu 2009, priložijo bilance stanja in izkaze poslovnega izida za leto 2009.

b. za sobodajalce, vpisane v poslovni register sobodajalcev pri AJPES-u, ali fizične osebe, ki bodo uredile nastanitvene kapacitete v skladu z razpisnimi pogoji:

- izpolnjena, žigosana in podpisana Izjava o strinjanju z razpisnimi pogoji (razpisni obrazec št. 1/2);
- izpolnjen, žigosan in podpisan Prijavni obrazec (razpisni obrazec št. 2/2);
- izpolnjen, žigosan in podpisan obrazec Osnovni podatki o vlagatelju in projektu (razpisni obrazec št. 3/2) in zahtevane priloge:
- dokazilo o stalnem prebivališču (fizične osebe);
- dokazilo o vpisu v poslovni register so-

- bodajalec pri AJPES-u (razen za novonastale sobodajalce);
- dokazilo o kategorizaciji objekta za registrirane sobodajalce;
 - originalno potrdilo o poravnanih davčnih obveznostih do Republike Slovenije, ki ga izda pristojni davčni urad Republike Slovenije (original ne sme biti starejši od 30 dni od dneva oddaje vloge);
 - mnenje občine oziroma pooblaščenca organizacije za turizem o dosedanjem poslovanju (potrdilo o plačanih zapadlih obveznostih iz naslova plačane turistične takse za leti 2008 in 2009*);
 - cenitev nepremičnine v primeru nakupa nepremičnin, ki mora biti izdelana s strani sodno zapriseženega cenilca in ne sme biti starejša od enega leta – ob črpanju je potrebno predložiti overjeno pogodbo skupaj z dokazili o plačilu in vsaj potrjen zemljiškoknjižni predlog;
 - predračuni, ponudbe in/ali predpogodbe za vse upravičene stroške (razen za nakup nepremičnin, za katere je potrebno upoštevati prejšnjo alineo) – ob črpanju pa je potrebno predložiti pogodbe in račune z dokazili o plačilu;
 - zemljiškoknjižni(e) izpisek(e); v primeru, da vlagatelj ni lastnik, pa še kopijo pogodbe o najemu in soglasje lastnika(ov) k predvideni investiciji kot dokazilo o lastništvu zemljišča oziroma objekta, na/v katerem se izvaja investicija;
 - pravnomočno gradbeno dovoljenje ali drugo ustrezno upravno dovoljenje (v skladu z Zakonom o graditvi (Uradni list RS, št. 102/04-UPB1, 14/05, 111/05, 120/06, 126/07, 57/09 in 108/09) v primeru graditve);
 - izpolnjen obrazec Dispozicija projekta (razpisni obrazec št. 4/2);
 - izpolnjen in parafiran Vzorec pogodbe (razpisni obrazec št. 5/2).

*Sobodajalcem, registriranim v letu 2010, ni potrebno priložiti potrdil o plačanih zapadlih obveznostih iz naslova plačane turistične takse za leti 2008 in 2009. Sobodajalci, registrirani v letu 2009, priložijo potrdilo o plačanih zapadlih obveznostih iz naslova plačane turistične takse za leto 2009.

Kot popolna se šteje tudi tista vloga, ki je bila v dogovorjenem roku na podlagi poziva k dopolnitvi ustrezno dopolnjena.

VII DATUM IN NAČIN OBRAVNAVE VLOG

Odpiranje vlog bo 1. 4. 2010.

Vloge se bodo odpirale enkrat. Odpiranje vlog ne bo javno. Vse pravočasno prispele pravilno označene vloge bo odprla in pregledala, popolne pa tudi ocenila strokovna komisija, ki jo za ta namen imenuje minister za lokalno samoupravo in regionalni razvoj. Strokovno komisijo sestavljajo trije predstavniki Službe Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko in predstavnik Posoškega razvojnega centra.

Strokovna komisija bo v roku osmih (8) dni od odpiranja vlog pisno pozvala tiste vlagatelje, katerih vloge niso bile popolne, da jih dopolnijo. Rok za dopolnitev vlog je osem (8) dni po prejetju poziva. Nepopolne vloge, ki jih vlagatelji ne bodo dopolni-

li v določenem roku, bo strokovna komisija zavrgla.

Prepozno prispele ali nepravilno označene vloge se zavrzajo, neutemeljene pa zavrnejo. Zavrzajo se tudi vloge, ki jih vlagatelj v roku ne bo dopolnil oziroma bodo dopolnjene neustrezno.

Vloga je **neutemeljena** zlasti, če:

- vlagatelj zaproša za sredstva, ki niso namenjena spodbujanju začetnih investicij v mikro, malih in srednje velikih podjetjih, investicij v turistično nastanitvene kapacitete ter odpiranju novih delovnih mest, povezanih z investicijami;
- so bila vlagatelju predhodno že odobrena javna sredstva za isti namen;
- vlagatelj prijavi višino investicije, ki ne ustreza višini, določeni za posamezni sklop razpisa;
- vlagatelj ni podal podatkov in zahtevanih prilog, iz katerih bi bili jasno razvidni namen, cilji in način izvedbe;
- vlagatelj ne izpolnjuje pogojev Javnega razpisa za spodbujanje začetnih investicij in ustvarjanja novih delovnih mest, razvoja mikro, malih in srednje velikih podjetjih ter razvoja turističnih kapacitet na območju občin Bovec, Kobarid in Tolmin v letu 2010;
- ne doseže vsaj 51 točk oziroma v primeru, da je zahtevanih sredstev iz vlog z več kot 51 točkami več, kot je razpoložljivih sredstev.

Na podlagi predloga strokovne komisije bodo vlagatelji s strani SVLR v roku 60 dni od odpiranja vlog obveščeni s sklepom o odobritvi sredstev oziroma zavrnitvi.

Zoper sklep Službe Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko je možna pritožba v roku osmih (8) dni od prejema sklepa. Vložena pritožba ne zadrži podpisa pogodb z izbranimi vla-

gatelji. Pritožnik mora natančno opredeliti razloge, zaradi katerih je pritožba vložena. Predmet pritožbe ne morejo biti merila za ocenjevanje vlog. Pritožbo je potrebno nasloviti na: Služba Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko, Kotnikova 28, Ljubljana, s pripisom »PRITOŽBA NA SKLEP – JAVNI RAZPIS ZAČETNE INVESTICIJE V POSOČJU 2010«, navedenim sklopom, na katerega se vlaga pritožba in s polnim nazivom in naslovom pritožnika.

VIII POGODBA

SVLR bo posameznemu vlagatelju v enem proračunskem letu sofinancirala največ en projekt, in sicer v maksimalni višini do 50 % upravičenih stroškov prijavljenega investicijskega projekta oziroma v višini, ki jo določa kriterij novo odprtih delovnih mest.

V primeru pozitivnega sklepa o dodelitvi sredstev bodo vlagatelji s SVLR podpisali pogodbo (vzorec pogodbe je sestavni del razpisne dokumentacije). V pogodbi bodo določeni način financiranja, ostali pogoji in obrazec zahtevka za sofinanciranje. Pogodba bo pričela veljati, ko jo bosta podpisali obe pogodbeni stranki.

Izbrani vlagatelji bodo prejeli pisni poziv, da pristopijo k podpisu pogodbe za nepovratna sredstva. Če se v roku osmih (8) dni ne bodo odzvali na poziv, se šteje, da so umaknili vlogo za pridobitev sredstev.

S pogodbo SVLR z upravičencem podrobneje opredeli način in obliko poročanja upravičenca o poteku izvajanja projekta, za katerega so bila dodeljena nepovratna sredstva, in postopek nadzora nad porabo sredstev.

V primeru, da so v finančnem obračunu projekta izkazani upravičeni stroški, ki so manjši od predvidenih, se znesek sofinan-

ciranja s strani SVLR sorazmerno zmanjša v skladu z odobrenim odstotkom sofinanciranja.

Osnova za izplačilo nepovratnih sredstev bo s strani SVLR potrjen zahtevka za sofinanciranje, ki ga bo pripravil upravičenec, njegova oblika pa je predpisana z razpisno dokumentacijo.

Upravičenec bo imel možnost izstavljanja delnih zahtevkov za porabo nepovratnih sredstev. Zadnji rok za izstavitve zahtevka (končnega) za porabo sredstev proračunskega leta 2010 je 20. 10. 2010.

Upravičenec mora zagotoviti razliko med dodeljenimi sredstvi in dejansko vrednostjo investicije.

IX RAZPISNA DOKUMENTACIJA

Razpisno dokumentacijo v slovenskem jeziku lahko vlagatelji prevzamejo brez plačila na Posoškem razvojnem centru, Ulica padlih borcev 1b, 5220 Tolmin (tel: 05/38-41-500) vsak delovni dan v času uradnih ur od 9.00 do 12.00. Razpisna dokumentacija se lahko posreduje tudi po elektronski pošti, če vlagatelj na e-pošto info@prc.si posreduje prošnjo za dvig razpisne dokumentacije. Razpisna dokumentacija je na voljo tudi na internetnih naslovih www.svlr.gov.si in www.prc.si.

Dodatne informacije so v času odprtja razpisa na voljo vsak delovni dan med 9. in 12. uro, kontaktne osebe:

- Tina Bregar na SVLR (tel.: 01/478-37-97, e-pošta: tina.bregar@gov.si),
- Vesna Kozar na Posoškem razvojnem centru (tel.: 05/384-15-03, gsm: 031-381-692, e-pošta: vesna.kozar@prc.si),
- Nežika Kavčič na Posoškem razvojnem centru (tel.: 05/384-15-14, e-pošta: nezika.kavcic@prc.si).

dr. Henrik Gjerkeš, minister

Utrinki

FANTIČKI ORGANIZIRALI TURNIR TROJK

Podbrdo – Klub malega nogometa Fantički pri Športnem društvu Bača Podbrdo je januarja v telovadnici Osnovne šole Simona Kosa Podbrdo organiziral turnir trojk v malem nogometu. Udeležilo se ga je kar 23 ekip, največ s Tolminske. Prišla pa so tudi moštva iz Bovca, Kobarida, Logatca, Ročinja in Zavratca. Najbolj spretno so žogo v gol zabijali nogometaši s Tolminske, od koder so doma vse ekipe, ki so oblikovale lestvico prvih štirih: Radiator, Bača bar, Janči care in Fonex. Organizatorji so bili zadovoljni s številom udeležencev turnirja in tudi s srčno in borbeno igro moštev ter športnim navijanjem številnih gledalcev. Razočaral jih je le nešporten odnos ene od ekip, ki kljub opozorilu ni poravnala prijavnine.

Olga Zgaga, Društvo Baška dediščina

ORGANIZACIJSKI TIM TURNIRJA TROJK V MALEM NOGOMETU v sestavi Gašper Beguš, Sebastijan Zgaga, Jaka Obid in Jure Panjtar. Organizatorji so bili zadovoljni s številom udeležencev turnirja in tudi s srčno in borbeno igro moštev, malo manj pa z nešportnim odnosom ene od ekip. Foto: Alenka Zgaga

Posoški razvojni center

Na osnovi Zakona o popotresni obnovi objektov in spodbujanju razvoja v Posočju (Uradni list RS, št. 26/05-UPB1), Zakona o javnih financah (Uradni list RS, št. 79/99, 124/00, 79/01, 30/02, 56/02-ZJU, 127/06-ZJZP, 14/07-ZSPDPO, 109/08 in 49/09), Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2010 in 2011 (Uradni list RS, št. 99/09), Uredbe Komisije (ES) št. 1998/2006 z dne 15. 12. 2006 o uporabi členov 87 in 88 Pogodbe pri pomoči de minimis (Uradni list EU, L 379), Pravilnika o postopkih za izvrševanje proračuna Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 50/07, 61/08 in 99/09-ZIPRS1011), Programa spodbujanja razvoja v Posočju 2007–2013 (SOČA 2013) (Sklep Vlade RS št. 30301-1-2007-5, z dne 15. 3. 2007), Izvedbenega programa razvojne pomoči občinam Bovec, Kobarid in Tolmin za leto 2010 (Sklep Vlade RS št. 30301-4/2009/3, z dne 3. 12. 2009) in Sheme »de minimis« »Spodbujanje izobraževanja in usposabljanja zaposlenih v podjetjih v Posočju« (števila priložnosti: M001-1783262-2009) objavlja Služba Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko, Kotnikova 28, 1000 Ljubljana

Javni razpis za SPODBUJANJE IZOBRAŽEVANJA IN USPOSABLJANJA ZAPOSLENIH V PODJETJIH na območju občin Bovec, Kobarid in Tolmin v letu 2010

I PREDMET JAVNEGA RAZPISA

Predmet javnega razpisa je sofinanciranje izobraževanja in usposabljanja zaposlenih v podjetjih na območju občin Bovec, Kobarid in Tolmin v letu 2010 v obliki nepovratnih sredstev, ki se bodo dodeljevala podjetjem za:

- Izobraževanje zaposlenih** (izobraževanje se nanaša na pridobitev višje stopnje formalne izobrazbe od sedanjega),
- Usposabljanje zaposlenih** (ki se nanaša na pridobivanje ustreznih znanj in spretnosti).

Upravičeni stroški, za katere je mogoče pridobiti subvencijo oz. pomoč, so:

- stroški izobraževanja in usposabljanja,
- potni stroški oseb, ki se izobražujejo in usposabljujejo na odobrenih izobraževanjih in usposabljanjih, s tem, da njihova višina ne sme presegati 10 % upravičenih stroškov vseh odobrenih izobraževanj oz. usposabljanj skupaj.

Stroški lastnega dela vlagatelja niso upravičeni do sofinanciranja.

Davek na dodano vrednost v nobenem primeru ni upravičen strošek.

Skupna vrednost pomoči za posamezen projekt:

- do 100 % vrednosti upravičenih stroškov.

Skupna višina sofinanciranja izobraževanja in usposabljanja, ki jo lahko prejme upravičenec, ne bo mogla preseči 8.400 EUR. V primeru, da sredstva iz javnega razpisa niso porabljena v celoti, se lahko upravičencu dodelijo višja sredstva (ostanek se enakomerno porazdeli med upravičence).

II POGOJI DODELJEVANJA

Pomoč za izobraževanje in usposabljanje se dodeljuje v skladu z Uredbo Komisije (ES) št. 1998/2006 z dne 15. 12. 2006 o uporabi členov 87 in 88 Pogodbe pri pomoči de minimis (Uradni list EU, L 379). V skladu s pravilom de minimis, skupna pomoč de minimis, dodeljena kateremu koli podjetju, ne sme presegati 200.000 EUR v kateremkoli obdobju treh proračunskih let. Skupna pomoč de minimis, dodeljena kateremu koli podjetju, ki deluje v cestnoprometnem sektorju, ne sme presegati 100.000 EUR v kateremkoli obdobju treh proračunskih let. Ti zgornji meji se uporabljata ne glede na obliko pomoči de minimis ali zastavljeni cilj. V kolikor je prejemnik pomoči de minimis za iste upravičene stroške že prejel državno pomoč, vsota dodeljenih državnih pomoči ne sme presegati dovoljenih intenzivnosti državnih pomoči.

Na razpis se lahko prijavijo vlagatelji, ki bodo v letu 2010, in sicer v času **od objave razpisa v Uradnem listu RS do 29. 10. 2010**, vključevali zaposlene v programu izobraževanja in usposabljanja.

Na razpis se lahko prijavijo gospodarske družbe (velika, srednja, mala in mikro podjetja) in samostojni podjetniki, ki so registrirani po Zakonu o gospodarskih družbah (Uradni list RS, št. 65/09-UPB3) in:

- niso v stečajnem postopku, postopku prisilne poravnave ali likvidacije,
- ne pridobivajo državne pomoči za podjetja v težavah (Zakon o pomoči za reševanje in prestrukturiranje gospodarskih družb v težavah, Uradni list RS, št. 44/07-UPB2),
- niso insolventni glede na 2. točko 3. odstavka 14. člena Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (Uradni list RS, št. 126/07, 40/09 in 59/09),
- imajo registriran sedež ali podružnico na območju občin Bovec, Kobarid ali Tolmin,
- nimajo neporavnanih zapadlih obveznosti do Republike Slovenije,
- katerih dejavnosti niso izločene iz shem državnih pomoči v Evropski uniji.

Na razpis se lahko prijavijo tudi tuja podjetja, vendar pa je prejemnik sredstev lahko le podjetje, registrirano v Republiki Sloveniji.

Do nepovratnih sredstev **niso** upravičeni vlagatelji:

- ki so za iste upravičene stroške pridobili pomoči po drugih predpisih oz. s predvidenim zneskom pomoči »de minimis« presegajo predpisane intenzivnosti;
- ki delujejo na področju ribiškega ali ribogojnega sektorja;
- ki delujejo na področju primarne proiz-

vodnje kmetijskih proizvodov iz seznama v Prilogi I k Pogodbi o ustanovitvi Evropske skupnosti;

- ki delujejo na področju predelave in trženja kmetijskih proizvodov, kadar je:
 - znesek pomoči določen na podlagi cene ali količine kmetijskih proizvodov, ki so kupljeni od primarnih proizvajalcev ali jih zadevna podjetja dajo na trg,
 - pomoč pogojena s tem, da se delno ali v celoti prenese na primarne proizvajalce;
- kadar je pomoč namenjena za izvozom povezane dejavnosti v tretje države ali države članice;
- kadar je pomoč pogojena s prednostjo rabe domačega blaga pred rabo uvoženega blaga;
- ki delujejo na področju sektorja premo-govništva;
- ki opravljajo cestne prevoze blaga za najem ali plačilo in je pomoč namenjena za nabavo vozila za cestni prevoz tovo-ra;
- ki izpolnjujejo merila za podjetja v težavah, kot jih določa Zakon o pomoči za reševanje in prestrukturiranje gospodarskih družb v težavah (Uradni list RS, št. 44/07-UPB2).

III MERILA ZA IZBIRO

Merila za vrednotenje vlog

Merilo	Število točk
a. Čas ustanovitve podjetja	max 10
b. Velikost podjetja	max 4
c. Strategija razvoja kadrov	max 12
d. Skladnost izobraževanja in usposabljanja zaposlenih s strategijo vlagatelja (s poudarkom na strategiji razvoja kadrov)	max 14
e. Finančna konstrukcija in utemeljenost predlaganega projekta izobraževanja in usposabljanja zaposlenih	max 24
f. Predhodna vlaganja v izobraževanje in usposabljanje kadrov	max 17
g. Predhodno dodeljena sredstva	max 15
h. Lokacija vlagatelja	max 4
SKUPAJ	100

Merila so podrobneje opredeljena v razpisni dokumentaciji.

Za dodelitev sredstev mora vloga doseči vsaj 51 točk. Vloge bodo razvrščene glede na število doseženih točk. Razpisana sredstva bodo vlagateljem dodeljena po vrstnem redu do porabe sredstev. V primeru, da dosežeta dve vlogi enako število točk, ima prednost tista vloga, ki je dosegla večje število točk po merilu e. Če imata vlogi še vedno enako število točk, ima prednost tista vloga, ki je dosegla večje število točk po merilu f.

IV OKVIRNA VIŠINA SREDSTEV IN OBDOBJE FINANCIRANJA

Višina nepovratnih sredstev, ki bodo na razpolago v letu 2010, znaša okvirno 125.000 EUR. Nepovratna sredstva za te namene so zagotovljena na proračunski postavki Službe Vlade RS za lokalno sa-

moupravo in regionalno politiko 1166: Razvojna pomoč Posočju.

Obdobje, za katerega so namenjena razpisana sredstva, je proračunsko leto 2010. Služba Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko bo sofinancirala le upravičene stroške, nastale od objave razpisa v Uradnem listu RS do 29. 10. 2010.

V NAČIN PRIJAVE IN RAZPISNI ROKI

Rok za oddajo vloge (obrazci in priloge) na naslov Služba Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko, Kotnikova 28, 1000 Ljubljana, je:

- priporočeno po pošti do vključno 17. 5. 2010 ali
- v glavno pisarno Službe Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko, Kotnikova 28, 1000 Ljubljana (4. nadstropje, soba 421) najkasneje do 17. 5. 2010 do 12. ure.

Vloga na razpis mora biti oddana v skladu s prejetimi navodili, in sicer v zaprti ovojnici z ustrežno navedbo na sprednji strani, dobesedno in brez okrajšav: **»NE ODPIRAJ – VLOGA – JAVNI RAZPIS IZOBRAŽEVANJE IN USPOSABLJANJE V POSOČJU 2010«** in s polnim nazivom in naslovom vlagatelja.

Razpisni dokumentaciji je priložen obrazec pravilne opreme ovojnice za prijavo na javni razpis, ki ga lahko izpolnjenega v skladu s navodili nalepite na sprednjo stran ovojnice (glej oprema ovojnice v razpisni dokumentaciji – točka št. 16: Oprema ovojnice).

Vse vloge, ki bodo nepravilno označene oz. bodo oddane na navedeni naslov kasneje od predpisanega datuma oz. ure, bodo zavržene in neodprte vrnjene pošiljatelju.

Vloge morajo biti napisane v slovenskem jeziku, stroški projekta in ostali finančni izračuni pa morajo biti v evrih (EUR).

VI VSEBINA VLOGE

Vloga je popolna, če vlagatelj do predpisanega roka za oddajo vlog v javnem razpisu predloži pravilno zapečateni ovojnico in dokumente po naslednjem vrstnem redu:

- izpolnjena, podpisana in žigosana Izjava o strinjanju z razpisnimi pogoji (razpisni obrazec št. 1);
- izpolnjen, podpisan in žigosan Prijavni obrazec (razpisni obrazec št. 2);
- originalno potrjeno pristojnega Davčnega urada Republike Slovenije o poravnanih zapadlih davčnih obveznostih do Republike Slovenije, ki ne sme biti starejše od 30 dni od dneva oddaje vloge na razpis;
- izpolnjen, podpisan in žigosan obrazec Podatki o vlagatelju (razpisni obrazec št. 3) in zahtevane obvezne priloge:
 - originalne balance stanja in izkazi poslovnega izida za zadnji dve leti (2008 potrjene s strani AJPes-a, 2009 podpisane s strani odgovorne osebe v podjetju);
- izpolnjen obrazec Predstavitev projekta izobraževanja in usposabljanja zaposlenih pri prijavitelju v Posočju v letu 2010 (razpisni obrazec št. 4);

- za vsako vrsto izobraževanja in/ali usposabljanja izpolnjen obrazec Podatki o prijavljenem izobraževanju in/ali usposabljanju (razpisna obrazca št. 4.1 in/ali 4.2) s prilogami (program s ceno/predračun/predpogodba);
- izpolnjen obrazec Predhodna vlaganja v izobraževanje in usposabljanje kadrov
- v zadnjem letu (razpisni obrazec št. 5);
- izpolnjen, podpisan in žigosan Vzorec pogodbe (razpisni obrazec št. 6).

Podjetjem, ustanovljenim v letu 2010, ni treba priložiti bilanc stanja in izkazov poslovnega izida za zadnji dve leti. Podjetja, ustanovljena v letu 2009, priložijo bilance stanja in izkaze poslovnega izida za leto 2009.

Kot popolna se šteje tudi tista vloga, ki je bila v roku ustrezno dopolnjena na podlagi poziva k dopolnitvi.

VII DATUM IN NAČIN OBRAVNAVE VLOG

Odpiranje vlog bo 20. 5. 2010.

Vloge se bodo odpirale enkrat. Odpiranje vlog ne bo javno. Vse pravočasno prispele pravilno označene vloge bo odprla in pregledala, popolne pa tudi ocenila strokovna komisija. Strokovno komisijo sestavljajo trije predstavniki Službe Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko, predstavnik Zavoda RS za zaposlovanje – Območna služba Nova Gorica in predstavnik Posoškega razvojnega centra.

Strokovna komisija bo v roku osmih (8) dni od odpiranja vlog pisno pozvala tiste vlagatelje, katerih vloge niso bile popolne, da jih dopolnijo. Rok za dopolnitev vlog je osem (8) dni po prejemu poziva. Nepopolne vloge, ki jih vlagatelj ne bodo dopolnili v določenem roku, bo strokovna komisija zavrgla.

Prepozno prispele ali nepravilno označene vloge se zavrnejo, neutemeljene pa zavrnejo. Zavrnejo se tudi nepopolne vloge, ki jih vlagatelj v roku ne bo dopolnil oz. bodo dopolnjene neustrezno.

Vloge, ki ne bodo ustrezale razpisnim pogojem, bodo kot neutemeljene zavrnjene.

Na podlagi predloga strokovne komisije bodo vlagatelji s strani Službe Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko v roku 60 dni od odpiranja vlog obveščeni s sklepom o odobritvi sredstev oz. zavrnitvi.

Zoper sklep Službe Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko je možna pritožba v roku osmih (8) dni od prejema sklepa. Vložena pritožba ne zadrži podpisa pogodb z izbranimi vlagatelji. Pritožnik mora natančno opredeliti razloge, zaradi katerih je pritožba vložena. Predmet pritožbe ne morejo biti merila za ocenjevanje vlog. Pritožbo je potrebno nasloviti na: Služba Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko, Kotnikova 28, Ljubljana, s pripisom »PRITOŽBA NA SKLEP – JAVNI RAZPIS IZOBRAŽEVANJE IN USPOSABLJANJE V POSOČJU 2010« in s polnim nazivom in naslovom pritožnika.

VIII POGODBA

V primeru pozitivnega sklepa o izboru bodo vlagatelji s Službo Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko podpisali pogodbo (vzorec pogodbe je sestavni del razpisne dokumentacije). V pogodbi bodo določeni način financiranja, ostali pogoji in obrazec zahtevka za sofinanciranje.

Izbrani vlagatelji bodo prejeli pisni poziv, da pristopijo k podpisu pogodbe za nepovratna sredstva. Če se v roku osmih (8) dni ne bodo odzvali na poziv, se šteje, da so umaknili vlogo za pridobitev sredstev.

Posoški razvojni center

Na osnovi Zakona o popotresni obnovi objektov in spodbujanju razvoja v Posočju (Uradni list RS, št. 26/05-UPB1), Zakona o javnih financah (Uradni list RS, št. 79/99, 124/00, 79/01, 30/02, 56/02-ZJU, 127/06-ZJZP, 14/07-ZSPDPO, 109/08 in 49/09), Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leto 2010 in 2011 (Uradni list RS, št. 99/09), Uredbe o dodeljevanju regionalnih državnih pomoči (Uradni list RS, št. 72/06, 70/07, 99/08 in 17/09), Pravilnika o postopkih za izvrševanje proračuna Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 50/07, 61/08 in 99/09-ZIPRS1011), Programa spodbujanja razvoja v Posočju 2007–2013 (SOČA 2013) (Sklep Vlade RS št. 30301-1-2007-5, z dne 15. 3. 2007), Izvedbenega programa razvojne pomoči občin Bovec, Kobarid in Tolmin za leto 2010 (Sklep Vlade RS št. 30301-4/2009/3, z dne 3. 12. 2009) in Sheme državne pomoči »Regionalna shema državnih pomoči« (številka priglasitve: BE01-1783262-2007 in BE01-1783262-2007/I) objavlja Služba Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko, Kotnikova 28, 1000 Ljubljana

Javni razpis za SPODBUJANJE ZAPOSLOVANJA IN SAMOZAPOŠLOVANJA KADROV Z NAJMANJ SREDNJEŠOLSKO IZOBRAZBO na območju občin Bovec, Kobarid in Tolmin v letu 2010

I PREDMET JAVNEGA RAZPISA

Predmet javnega razpisa je sofinanciranje upravičenih stroškov dela (bruto plače) podjetjem in samostojnim podjetnikom za novozaposlene osebe z najmanj srednješolsko izobrazbo oz. sofinanciranje prispevkov za socialno varnost za zasebnike in se dodelijo za obdobje dveh let (24 mesecev).

Zaposlitev mora biti povezana z izvedbo projekta začetne naložbe (naložba v osnovna opredmetena in neopredmetena sredstva pri: vzpostavitvi novega obrata, širitvi

Upravičenec mora zagotoviti razliko med dodeljenimi sredstvi in celotno vrednostjo odobrenega projekta izobraževanja in usposabljanja zaposlenih.

IX RAZPISNA DOKUMENTACIJA

Razpisno dokumentacijo v slovenskem jeziku lahko prijavitelji prevzamejo brez plačila na Posoškem razvojnem centru, Ulica Padlih borcev 1b, Tolmin vsak delovni dan med 9. in 12. uro. Razpisna dokumentacija se lahko posreduje tudi po elektronski pošti, če podjetje na e-mail info@prc.si posreduje prošnjo za dvig razpisne

dokumentacije. Razpisna dokumentacija je na voljo tudi na internetnih naslovih www.svlr.gov.si in www.prc.si.

Dodatne informacije so v času odprtja razpisa na voljo vsak dan med 9. in 12. uro, kontaktni osebi:

- Tina Bregar na Službi Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko (tel.: 01/478-37-97, e-mail: tina.bregar@gov.si) in
- Almira Pirih na Posoškem razvojnem centru (tel.: 05/38-41-515 oz. 05/38-41-500, e-mail: almira.pirih@prc.si).

dr. Henrik Gjerkeš, minister

obstoječega obrata, diverzifikaciji izdelkov obrata z novimi dodatnimi izdelki, bistveni spremembi proizvodnega procesa v obstoječem obratu). To pomeni, da se nanaša na dejavnost, za katero je bila izvedena naložba in je ustvarjena v treh letih po končani naložbi. Upoštevajo se tudi delovna mesta, ustvarjena v treh letih po končani naložbi zaradi povečanja stopnje izkoriščenosti zmogljivosti s pomočjo nove naložbe.

Upravičeni stroški so:

- bruto plača za zaposlene v podjetju in pri samostojnih podjetnikih,
- obvezni prispevki za socialno varnost za zasebnike.

Najvišja dovoljena stopnja sofinanciranja lahko znaša do 30 odstotkov upravičenih stroškov ustvarjenih delovnih mest, povezanih z investicijo, za velika podjetja, izraženo v bruto ekvivalentu dotacije. Za srednja podjetja se tako določena zgornja meja lahko poveča za 10 odstotnih točk in za mala podjetja 20 odstotnih točk, razen za podjetja, ki poslujejo v sektorju transporta. Upošteva se tista bruto plača, ki jo v vlogi opredeli vlagatelj.

Maksimalna vrednost sofinanciranja za samozaposlene znaša polovico mesečno odvedenih prispevkov za socialno varnost, pri čemer se upoštevajo tisti, ki jih v vlogi opredeli vlagatelj.

II POGOJI DODELJEVANJA

Na razpis se lahko prijavi:

- delodajalci, ki bodo v letu 2010 v času od oddaje vloge na razpis do 16. 8. 2010 v Posočju na novo zaposlili za nedoločen čas kadre z najmanj srednješolsko izobrazbo in bodo delovno mesto ohranili vsaj 5 let (velika podjetja) oz. vsaj 3 leta (srednja in mala podjetja), oboje šteto od datuma, ko je bilo delovno mesto prvič zasedeno; sofinanciranje upravičenih stroškov plač kadrom, ki so bili kadarkoli doslej pri vlagatelju ali njegovem povezanem podjetju že zaposleni za nedoločen čas, ni upravičeno;
- posamezniki, ki se bodo v letu 2010 v času od oddaje vloge na razpis do 16. 8. 2010 v Posočju samozaposlili, imajo najmanj srednješolsko izobrazbo in bo njihovo delovno mesto ohranjeno vsaj 3 leta.

Na razpis se lahko prijavi gospodarske družbe (velika, srednja, mala in mikro podjetja) in samostojni podjetniki, ki so registrirani po Zakonu o gospodarskih družbah

(Uradni list RS, št. 65/09-UPB3) in:

- niso v stečajnem postopku, postopku prisilne poravnave ali likvidacije,
- ne pridobivajo državne pomoči za podjetja v težavah (Zakon o pomoči za reševanje in prestrukturiranje gospodarskih družb v težavah, Uradni list RS, št. 44/07-UPB2),
- niso insolventni glede na 2. točko 3. odstavka 14. člena Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (Uradni list RS, št. 126/07, 40/09 in 59/09),
- imajo registriran sedež ali podružnico na območju občin Bovec, Kobarid ali Tolmin,
- fizične osebe morajo imeti registrirano dejavnost na območju občin Bovec, Kobarid ali Tolmin,
- nimajo nepravilnih zapadlih obveznosti do Republike Slovenije,
- katerih dejavnosti niso izločene iz shem državnih pomoči v Evropski uniji.

Na razpis se lahko prijavi tudi tuja podjetja, vendar pa je prejemnik sredstev lahko le podjetje, registrirano v Republiki Sloveniji.

Do nepovratnih sredstev niso upravičeni vlagatelji:

- ki so za svojo dejavnost pridobili igralniško koncesijo;
- ki delujejo na področju ribištva ali premogovništva;
- ki delujejo na področju pridelave kmetijskih pridelkov, naštetih v Prilogi I Pogodbe o ustanovitvi Evropskih skupnosti in proizvodov, ki posnemajo ali nadomeščajo mleko in mlečne proizvode ter proizvode, ki ustrezajo CN kodam 4502, 4503 in 4504 za plutaste izdelke;
- ki delujejo na področju predelave in trženja kmetijskih proizvodov, kadar je:
 - znesek pomoči določen na podlagi cene ali količine kmetijskih proizvodov, ki so kupljeni od primarnih proizvajalcev ali jih zadevna podjetja dajo na trg,
 - pomoč pogojena s tem, da se delno ali v celoti prenese na primarne proizvajalce;
- ki delujejo na področju jeklarstva ali železarstva;
- ki delujejo na področju proizvodnje sintetičnih vlaken;
- ki izpolnjujejo merila za podjetja v težavah v skladu s Smernicami Skupnosti o državnih pomoči za reševanje in prestrukturiranje podjetij v težavah (Uradni list EU, C 244 z dne 1. 10. 2004, str. 2) in

Zakonom o pomoči za reševanje in prestrukturiranje gospodarskih družb v težavah (Uradni list RS, št. 44/07-UPB2); mala in srednja podjetja, ki delujejo manj kot tri leta od registracije, se ne štejejo kot podjetja v težavah v smislu Smernic Skupnosti o državni pomoči za reševanje in prestrukturiranje podjetij v težavah, razen če izpolnjujejo merila za stečajni postopek po predpisih, ki urejajo finančno poslovanje podjetij;

- za aktivnosti, povezane z izvozom, ko je pomoč neposredno vezana na izvožene količine, na vzpostavitev in delovanje distribucijskega omrežja ali na druge tekoče izdatke, povezane z izvozno aktivnostjo;
- kadar je pomoč pogojena s prednostjo rabe domačega blaga pred rabo uvoženega blaga.

Če za pomoč zaprosi podjetje, ki večino dohodkov ustvari v sektorju zračnega ali zemeljskega tovornega transporta, je treba poleg določb Uredbe o dodeljevanju regionalnih državnih pomoči upoštevati še posebna pravila, ki urejajo dodeljevanje državnih pomoči za ta področja.

III MERILA ZA IZBIRO

Merila za vrednotenje vlog

Merilo	Število točk
a. Čas ustanovitve podjetja	max 10
b. Število novih zaposlitev	max 22
c. Vlagatelj zaposluje študenta PRC-ja	max 4
d. Lokacija vlagatelja	max 4
e. Zaposlovanje kadrov tehničnih usmeritev oz. kadrov s področja gostinstva in turizma	max 20
f. Skladnost zaposlovanja z razvojno vizijo vlagatelja, v kateri je področje človeških virov posebej obdelano	max 30
g. Predhodno dodeljena sredstva	max 10
SKUPAJ	100

Merila so podrobneje opredeljena v razpisni dokumentaciji.

Za dodelitev sredstev mora vloga doseči najmanj 51 točk. Vloge bodo razvrščene glede na število doseženih točk. Razpisna sredstva bodo vlagateljem dodeljena po vrstnem redu do porabe sredstev. V primeru, da dosežeta dve vlogi enako število točk, ima prednost tista vloga, ki je dosegla večje število točk po merilu e. Če imata vlogi še vedno enako število točk, ima prednost tista vloga, ki je dosegla večje število točk po merilu f.

IV OKVIRNA VIŠINA SREDSTEV IN OBDOBJE FINANCIRANJA

Višina nepovratnih sredstev, ki bo na razpolago, znaša v letu 2010 okvirno 14.000,00 EUR. Nepovratna sredstva za te namene so zagotovljena na proračunski postavki Službe Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko 1166: Razvojna pomoč Posočju.

Obdobje, za katerega so namenjena nepovratna sredstva, so proračunska leta 2010, 2011 in 2012.

V letu 2010 bo Služba Vlade RS za lokalno

samoupravo in regionalno politiko sofinancirala upravičene stroške, nastale od oddaje vloge na razpis do izstavitve zahtevka za sofinanciranje (skrajni rok je 15. 11. 2010). V primeru velikega števila prijaviteljev zaposlitev se obdobje sofinanciranja v letu 2010 lahko ustrezno skrajša.

V kolikor proračunska sredstva za izvajanje pogodbenih obveznosti v letu 2011 in/ali 2012 ne bodo zagotovljena, pogodbene obveznosti Službe Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko prenehajo, pogodbene obveznosti prejemnika glede trajanja zaposlitev pa se proporcionalno zmanjšajo.

Sredstva se dodeljujejo za vsako leto posebej, in sicer enkrat letno za nazaj, največ za obdobje zaposlitve v tekočem letu.

V NAČIN PRIJAVE IN RAZPISNI ROKI

Rok za oddajo vloge (obrazci in priloge) na naslov Služba Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko, Kotnikova 28, 1000 Ljubljana je:

- priporočeno po pošti do vključno 16. 8. 2010 ali
- v glavno pisarno Službe Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko, Kotnikova 28, 1000 Ljubljana (4. nadstropje, soba 421) najkasneje do 16. 8. 2010 do 12. ure.

Vloga na razpis mora biti oddana v skladu s prejetimi navodili, in sicer v zaprti ovojnici z ustrežno navedbo na sprednji strani, dobesedno in brez okrajšav: »**NE ODPIRAJ - VLOGA - JAVNI RAZPIS ZAPOSLOVANJE V POSOČJU 2010**« in s polnim nazivom in naslovom vlagatelja.

Razpisni dokumentaciji je priložen obrazec pravilne opreme ovojnice za prijavo na javni razpis, ki ga lahko izpolnjenega v skladu z navodili nalepite na sprednjo stran ovojnice (glej oprema ovojnice v razpisni dokumentaciji – točka št. 13: Oprema ovojnice).

Vse vloge, ki bodo nepravilno označene oz. bodo oddane na navedeni naslov kasneje od predpisane datuma oz. ure, bodo zavržene in neodprte vrnjene vlagatelju.

Vloge morajo biti napisane v slovenskem jeziku, stroški projekta in ostali finančni izračuni pa morajo biti v evrih (EUR).

VI VSEBINA VLOGE

Vloga je popolna, če vlagatelj do predpisane roka za oddajo vlog v javnem razpisu predloži pravilno zapečateno ovojnico in izpolnjene, podpisane ter žigosane dokumente, zvezane v skupen dokument, po naslednjem vrstnem redu:

- izpolnjena, podpisana in žigosana Izjava o strinjanju z razpisnimi pogoji (razpisni obrazec št. 1);
- izpolnjena, podpisana in žigosana Izjava o povezanosti nove zaposlitve oz. samozaposlitve z naložbo v osnovna opredmetena in neopredmetena sredstva (razpisni obrazec št. 2);
- izpolnjen, podpisan in žigosan Prijavni obrazec (razpisni obrazec št. 3);
- originalno potrdilo pristojnega davčnega urada Republike Slovenije o poravnanih zapadlih davčnih obveznostih do Repu-

blike Slovenije, ki ne sme biti starejša od 30 dni od dneva oddaje vloge na razpis;

- izpolnjen, podpisan in žigosan obrazec Osnovni podatki o vlagatelju (razpisni obrazec št. 4) in zahtevane obvezne priloge;
- originalne bilance stanja in izkazi poslovnega izida za zadnji dve leti (2008 in 2009 potrjene s strani AJPEs-a);
- izpolnjen obrazec Predstavitev projekta novih zaposlitev (razpisni obrazec št. 5);
- izpolnjen, podpisan in žigosan Vzorec pogodbe (razpisni obrazec št. 6).

Podjetjem, ustanovljenim v letu 2010, ni potrebno priložiti bilanc stanja in izkazov poslovnega izida. Podjetja, ustanovljena v letu 2009, priložijo bilance stanja in izkaze poslovnega izida za leto 2009.

Kot popolna se šteje tudi tista vloga, ki je bila v roku ustrezno dopolnjena na podlagi poziva k dopolnitvi.

VII DATUM IN NAČIN OBRAVNAVE VLOG

Odpiranje vlog bo 19. 8. 2010.

Vloge se bodo odpirale enkrat. Odpiranje vlog ne bo javno. Vse pravočasno prispele pravilno označene vloge bo odprla in pregledala, popolne pa tudi ocenila strokovna komisija. Strokovno komisijo sestavljajo trije predstavniki Službe Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko, predstavnik Zavoda RS za zaposlovanje – Območna služba Nova Gorica in predstavnik Posoškega razvojnega centra.

Strokovna komisija bo v roku osmih (8) dni od odpiranja vlog pisno pozvala tiste vlagatelje, katerih vloge niso bile popolne, da jih dopolnijo. Rok za dopolnitev vlog je osem (8) dni po prejemu poziva. Nepopolne vloge, ki jih vlagatelj ne bodo dopolnili v določenem roku, bo strokovna komisija zavrгла.

Prepozno prispele ali nepravilno označene vloge se zavržejo, neutemeljene pa zavrnejo. Zavrnejo se tudi nepopolne vloge, ki jih vlagatelj v roku ne bo dopolnil, oz. bodo dopolnjene neustrezno.

Vloge, ki ne bodo ustrezale razpisnim pogojem, bodo kot neutemeljene zavrnjene.

Na podlagi predloga strokovne komisije bodo vlagatelji s strani Službe Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko v roku 45 dni od odpiranja vlog obveščeni s sklepom o odobritvi sredstev oz. zavrnitvi.

Zoper sklep Službe Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko je možna pritožba v roku osmih (8) dni od prejema sklepa. Vložena pritožba ne zadrži podpisa pogodb z izbranimi vlagatelji. Pritožnik mora natančno opredeliti razloge, zaradi katerih je pritožba vložena. Predmet pritožbe ne morejo biti merila za ocenjevanje vlog. Pritožbo je potrebno nasloviti na: Služba Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko, Kotnikova 28, 1000 Ljubljana, s pripisom »PRITOŽBA NA SKLEP – JAVNI RAZPIS ZAPOSLOVANJE V POSOČJU

2010« in s polnim nazivom in naslovom pritožnika.

VIII POGODBA

V primeru pozitivnega sklepa o dodelitvi sredstev bo upravičenec s Službo Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko podpisal pogodbo (vzorec pogodbe je sestavni del razpisne dokumentacije). V pogodbi bodo določeni način financiranja, ostali pogoji in obrazec zahtevka za sofinanciranje. Pogodba bo pričela veljati, ko jo bosta podpisali obe pogodbeni stranki.

Izbrani vlagatelj bode prejel pisni poziv, da pristopijo k podpisu pogodbe z Službo Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko. Če se v roku osmih (8) dni ne bodo odzvali na poziv, se šteje, da so umaknili vlogo za pridobitev sredstev.

Upravičenec mora zagotoviti razliko med dodeljenimi sredstvi in dejansko vrednostjo projekta.

IX RAZPISNA DOKUMENTACIJA

Razpisno dokumentacijo v slovenskem jeziku lahko prijavitelji prevzamejo brez plačila na Posoškem razvojnem centru, Ulica Padlih borcev 1b, Tolmin vsak delovni dan med 9.00 in 12.00. Razpisna dokumentacija se lahko posreduje tudi po elektronski pošti, če podjetje na e-mail info@prc.si posreduje prošnjo za dvig razpisne dokumentacije. Razpisna dokumentacija je na voljo tudi na internetnih naslovih www.svlr.gov.si in www.prc.si.

Dodatne informacije so v času odprtja razpisa na voljo vsak dan med 9. in 12. uro, kontaktni osebi:

- Tina Bregar na Službi Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko (tel.: 01/478-37-97, e-mail: tina.bregar@gov.si) in
- Almira Pirih na Posoškem razvojnem centru (tel.: 05/38-41-515 oz. 05/38-41-500, e-mail: almira.pirih@prc.si).

dr. Henrik Gjerkeš, minister

Utrinki

NOGOMETNI KLUB BABICE

Tolmin – Čeprav je videti, da pustna tradicija v Tolminu počasi zamira, česar si Tolminci prav gotovo ne želimo, pa ostajajo »veteranke« zveste tradiciji. Gre za skupino 20 žensk v zrelih in nekoliko starejših zrelih letih – najstarejša bo letos dopolnila 80 let – ki so se poimenovale Babice. Te redno dvakrat na teden obiskujejo rekreacijo, v času pustnih norčij pa nikoli ne pozabijo tudi na pusta. Tako so letos svoji »tovarišici« pripravile presenečenje in se prelevile v skupino nogometašic Nogometnega kluba Babice. Po enourni vadbi ob glasbi, ki je, kot si lahko predstavljate, minila v izjemno veselem razpoloženju, so za konec pripravile še pustni posladek z ocvirkovco, štraubami in slastnimi miškami.

Marina Fili, vodja rekreacije

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Bogastvo podeželja ob smaragdni poti

V skladu z odločbo o potrditvi letno izvedbenega načrta s strani Ministrstva RS za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Ustanova lokalna razvojna fundacija Banjske in Trnovske planote (v nadaljevanju Ustanova fundacija BIT Planota) objavlja:

Javni razpis za DODELJEVANJE SREDSTEV ZA PRIREDITVE, KI POSPEŠUJEJO POVEZOVANJE IN SODELOVANJE MED PREBIVALCI NA OBMOČJU LAS

I RAZPISOVALEC JAVNEGA RAZPISA
Razpisovalec je Ustanova fundacija BIT Planota, Grgarske Ravne 30, 5251 Grgar.

II PREDMET JAVNEGA RAZPISA

Predmet javnega razpisa je sofinanciranje prireditve, ki :

- ima osnovni poudarek na kulturnem in etnološkem značaju,
- krepi druženje, socialne stike, medgeneracijsko sodelovanje, ohranja kulturno identiteto, spodbuja socialno podjetništvo na podeželju ter
- ohranja naravno in kulturno dediščino.

III OBMOČJE, NA KATEREM SE IZVAJA PRIREDITEV

Prireditve se lahko izvajajo na območju občin Bovec, Cerklje, Idrija, Kanal ob Soči, Kobarid in Tolmin ter na Trnovski in Banjski planoti (Mestna občina Nova Gorica).

IV UPRAVIČENI PRIJAVITELJI PRIREDITEV

Upravičeni prijavitelji prireditve so nevladne organizacije (ustanove, zasebni neprofitni zavodi in društva). Prijavitelji prireditve, ki so upravičeni do sofinanciranja prireditve, morajo imeti sedež na območju LAS – Lokalne akcijske skupine za razvoj (območje občin Tolmin, Kobarid, Bovec, Idrija, Cerklje, Kanal ob Soči ter Trnovske in Banjske planote v Mestni občini Nova Gorica). Za vsako ob-

močje/občino bomo sofinancirali projekte v skupni vrednosti 7.654,43 EUR brez DDV.

V PREDMET PODPORE

Predmet podpore je dodelitev nepovratnih sredstev za izvajanje prireditve, ki poteka v sklopu projekta z naslovom *Podpora prireditvam NVO na območju LAS*.

VI UPRAVIČENI IN NEUPRAVIČENI STROŠKI PRIREDITVE

Med upravičene stroške prireditve sodijo:

- stroški materiala in storitev, nastali z izvedbo prireditve, • stroški zunanjih izvajalcev, nastali z izvedbo prireditve, • stroški promocije prireditve, • prostovoljno delo (prispevek v naravi).

Stroški so upravičeni:

- od 1. 1. 2010 (razen v primeru drugačne odločitve MKGP-ja),
- če so tesno povezani z izvedbo prireditve,
- če prijavitelj prireditve predloži zahtevna vsebinska in finančna poročila v rokih, ki jih določi Ustanova fundacija BIT planota, skupaj z zahtevanimi dokazili (naročilnice, originalni računi, pogodbe, potrdilo o plačilu računov ...).

Za neupravičene stroške prireditve se smatrajo stroški DDV-ja.

VII VIŠINA IN DELEŽ SOFINANCIRANJA PRIREDITVE

Pri izračunu sofinanciranja upravičenih

stroškov se upošteva najvišji dodeljen delež sofinanciranja prireditve, in sicer 88,47 %. Razliko do 100 % upravičenih stroškov ter neupravičene stroške krije prijavitelj prireditve iz lastnih sredstev. Do spremembe sofinanciranja lahko pride v primeru drugačne odločitve MKGP-ja.

Prispevek v naravi (prostovoljno delo) predstavlja do 19,92 % skupne vrednosti prijavljene prireditve brez vključenega DDV.

Prispevek v naravi se evidentira in dokazuje z izpolnjevanjem časovnic. Vrednosti posameznih ur so lahko do:

- 20 EUR za zahtevna dela (analize, študije, svetovanja ...),
- 17 EUR za manj zahtevna dela (vođenje prireditve ...),
- 13 EUR za administrativna in fizična dela.

VIII MINIMALNI IN MAKSIMALNI DELEŽ PODPORE

Za območje vsake občine je predviden enak delež sredstev. Najnižji delež sofinanciranja za posamezno prireditve (stroški + prispevek v naravi) je 1.000 EUR, najvišji pa 3.500 EUR.

IX ČAS IZVAJANJA PRIREDITVE TER OBDOBJE UPRAVIČENOSTI DO FINANCIRANJA

Projekt *Podpora prireditvam NVO na območju LAS* se bo izvajal v obdobju od 1. 1. 2010 do 31. 10. 2010. V tem obdobju morajo biti izvedene tudi prireditve, za katere bodo sredstva dodeljena.

X RAZPISNA DOKUMENTACIJA

Razpisna dokumentacija, ki je dosegljiva na spletni strani Ustanove fundacije BIT Planota, vsebuje:

- prijavi obrazec izbora prireditve za leto 2010,
- izjava partnerja – NVO pri organizaciji prireditve,
- ocenjevalni list,
- časovnica (za prispevek v naravi),
- pravilnik o kriterijih za prireditve in
- vzorec pogodbe.

Javni razpis in razpisna dokumentacija bosta od dneva javnega razpisa na voljo na spletnih straneh Ustanove fundacije BIT Planota, Posoškega razvojnega centra, Idrijsko-Cerkljanske razvojne agencije d.o.o. ter na spletnih straneh občin Bovec, Cerklje, Idrija, Kanal ob Soči, Kobarid, Tolmin in Mestne občine Nova Gorica.

Dodatne informacije: Metka Podgornik (telefon: 05/30-74-040, e-pošta: metka.podgornik@planota.si).

XI NAČIN PREDLOŽITVE VLOGE

Vloga mora vsebovati:

- izpolnjen prijavi obrazec,
- podpisano izjavo partnerja pri organizaciji prireditve (če pri organizaciji sodelujejo tudi druge NVO),
- kopijo potrdila o registraciji (AJPES),
- parafirano pogodbo.

Prijavitelj mora vlogo poslati na naslov: **Ustanova fundacija BIT Planota, Grgarske Ravne 30, 5251 Grgar** s pripisom: »NE ODPIRAJ – VLOGA ZA PRIJA-

VO PRIREDITEV NA JAVNI RAZPIS« ter z nazivom in naslovom pošiljatelja.

Vlogo lahko dostavite tudi osebno v pisarno Ustanove fundacije BIT Planota, Lokve 23 (stavba nekdanje restavracije Paradis), 5252 Trnovo, in sicer do roka, določenega za sprejem vlog, od ponedeljka do petka od 8. do 16. ure.

XII ODPIRANJE PRIJAV

Prijave na javni razpis sprejema Ustanova fundacija BIT Planota. Odpiranje prijav ni javno. Administrativno ustreznost prispelih prijav bo preverjala izbrana komisija Ustanove fundacije BIT Planota.

XIII POSTOPEK PREVERJANJA UPRAVIČENOSTI IN IZBIRA PROJEKTOV

Postopek izbora prijavljenih prireditve bo potekal na naslednji način:

Zbiranje prijavljenih prireditve	Pooblaščen oseba Ustanove fundacije BIT Planota preveri administrativno ustreznost prispelih prijav
Ocena prijavljenih prireditve in končni izbor	Ocenjevalna komisija Ustanove fundacije BIT Planota projektne predloge oceni po kriterijih za ocenjevanje vlog
Sklep o izboru prireditve	Pooblaščen oseba Ustanove fundacije BIT Planota pošlje sklep
Sklenitev pogodbe s prijaviteljem	Pooblaščen oseba Ustanove fundacije BIT Planota izpolni in pošlje pogodbo

XIV ROK ZA ODDAJO VLOGE

Vloga, ki jo sestavlja prijavi obrazec, mora na sedež Ustanove prispeti najkasneje do ponedeljka, 15. marca 2010, do 16. ure.

Vlogo je treba poslati s priporočeno pošto (velja poštni žig) od dneva objave javnega poziva do roka, določenega za sprejem vlog.

Če sredstva ne bodo porabljena v času tega razpisa, bomo razpis 15. aprila 2010 ponovili.

XV DELAVNICE ZA PRIPRAVO PROJEKTA

Zaradi lažje priprave projektov, bomo organizirali delavnice, in sicer:

- **v Kobaridu:** v četrtek, 18. februarja 2010, ob 17. uri v prostorih Ustanove Fundacije »Poti miru v Posočju«;
- **v Grgarju:** v petek, 19. februarja 2010, ob 17. uri v prostorih krajevne skupnosti;
- **v Idriji:** v ponedeljek, 22. februarja ob 17. v prostorih Idrijsko-Cerkljanske razvojne agencije d.o.o.

XVI DRUGE DOLOČBE

Rezultati tega javnega razpisa predstavljajo informacije javnega značaja, zato bodo po podpisu pogodb o sofinanciranju z izbranimi prijavitelji objavljeni na spletni strani <http://nvoplanota.si>.

Predsednica uprave **Aliče Čubej**, Ustanova fundacija BIT Planota

Utrinki

»REKREACIJSKE BABICE« so se za pusta prelevile v članice Nogometnega kluba Babice. Foto: Pavle Rutar

V enem dnevu čista Slovenija

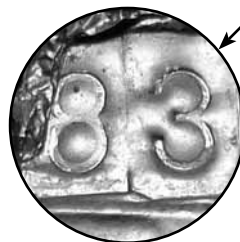
Pred časom je naš kolega Miro Kristan med sprehajanjem ob bistri Soči naletel na – po svoje – zanimive ostanke, za katere bi lahko celo rekli, da imajo (na žalost) že svojo zgodovinsko vrednost. Ker pa se s tem ne moremo preveč hvaliti, lahko nanje zgolj opozorimo.

V želji, da bi bilo tovrstnih zgodovinskih ostankov pri nas čim manj, vas hkrati opozarjamo še na največjo organizirano vseslovensko čistilno akcijo, ki bo potekala 17. aprila. Pripravljajo jo člani društva *Ekologi brez meja*, več o

njej v tokratni številki pišemo na straneh Občine Kobarid, vse podrobnosti pa boste našli na spletni strani projekta www.ocistimo.si.

Uredništvo EPIcentra

Foto: Miro Kristan

Opazanja

Triglavski narodni park – naša priložnost ali ovira?

Skoraj 30 let je minilo, odkar smo Slovenci dobili svoj prvi narodni park. Sprejeli smo ga s pričakovanji in dvomi, danes pa že ugotavljamo, da je zakon o parku povozil čas in da ga je treba popraviti. Ob tem se velja vprašati, ali je bil Triglavski narodni park naša priložnost ali le še ena omejitev več za že tako z mejami obdano prebivalstvo Tolminske in Bovške.

Smo z starim zakonom uspeli doseči načrtovane cilje? Da in ne. Uspešni smo omejiti prostor, ga fizično označiti in sprejeti za svojega. Prepričali smo nekatere projekte, ki bi lahko usodno posegli v prostor. Z dobrim delom *Javnega zavoda Triglavski narodni park* (TNP) smo ustvarili mednarodno znano blagovno znamko, nismo pa uspeli zaustaviti izseljevanja tukajšnjega prebivalstva ter s tem posledično razvijati kmetijstva in gozdarstva in ohraniti narave take, kot so jo v prejšnjih stoletjih soustvarili naši predniki. Cilji tudi danes ostajajo isti. Čutiti je željo po popravljanju zgrešenega, vendar predlogi razvojnih usmeritev delujejo medlo in znano: uvedli bomo eko kmetovanje, eko turizem, ponujali naravo, umetne obrti, prodajali spominke in mimoidočemu na planini ponudili mleko in sir, če bomo upoštevali predpise HACCP.

Z vstopom v Evropsko unijo smo se tudi pri nas začeli hitreje razvijati in pečati z velikimi projekti, podprti mi z evropskim denarjem. Slovenja

je tako postala eno veliko gradbišče avtocest, napoveduje se že obnova železniške infrastrukture, načrtuje šesti blok v Šoštanju, naša prestolnica postaja mesto steklenih palač, saj želi konkurirati ostalim evropskim metropolam ... Ob vsem tem pa nam predlagatelji zakona o TNP ponujajo le drobtinice.

Obstoj TNP-ja ne vpliva samo na prostor znotraj parka, temveč definira širše okolje in mu vsiljuje specifičen način življenja in razvoja, zato bi morala država razumeti, da je trajnostni razvoj ljudi v in ob parku odvisen od razvoja širšega prostora. Tolminska in Bovška sta že tako proti Furlaniji naravno omejeni, svoje pa je naredila še državna meja, zato tvorita naraven žep, brez sodobnih cestnih povezav. Drži, da potresi in druge naravne nesreče pritegnejo pozornost države in širše skupnosti, za kar smo domačini tudi hvaležni, vendar so visoki cilji ob zadnjem potresu obledeli. Vsaka naravna katastrofa nas potisne za pet korakov nazaj, z državno pomočjo pa naredimo tri nove naprej, zato tudi zaostajanju in izseljevanju ni konca.

Dobro bi bilo, če bi se zgledovali po kakšnem primeru dobre prakse – na primer pri naših avstrijskih sosedih, kjer so v *Narodnem parku Visoke ture* trajnostni razvoj dosegli z mrežo smučišč, ki se zajedajo v park. Ob tem velja poudariti, da niti eno smučišče ni v tako mizernem stanju, kot

je naš Vogel. Kljub napovedanim podnebnim spremembam Avstrijci še vedno intenzivno vlagajo v nova smučišča in posodablajo stara – celotista na nižje ležečih legah. In prav tamkajšnja smučišča so omogočila razvoj turizma ter posledično možnost preživetja prebivalcev. Ti se lahko pohvalijo s pestro ponudbo apartmajev in drugih gostinskih storitev, ki obiskovalcem parka omogočajo oddih in uživanje v naravi, v zimskem času pa dobro mero rekreacije. Ravno smučišča omogočajo rentabilnost in so pritegnila zanimanje investitorjev, saj lahko domačini in vlagatelji tržijo bistveno večji del leta – poleg toplejšega tudi zimski čas. Ob takih možnostih je prebivalstvo zainteresirano za pridelavo ekološke hrane ter vzdrževanje in varovanje kulturne krajine in okolja. Težko dostopno in nerazvito okolje je dobilo svojo vrednost, saj je v vedno večjo korist domačinom in tudi državi sami.

Naš zakon pa na drugi strani predvideva odkup zemljišč po 0,3 evra na kvadratni meter in temu namenja najvišjo proračunsko postavko. Od tega ne bodo imeli koristi ne lastniki ne država. Nov zakon o TNP bo invaliden, če država ne bo razumela, da mora ob zakonu ali z zakonom sprožiti potrebna vlaganja v nova in že obstoječa smučišča ob in v parku. Bovška kotlina s Trento in Logom pod Mangartom nujno potrebuje podobno in razširjeno kaninsko smuč-

šče. Enako velja za Vogel, ki bi s povezavo na Tolminsko stran obudil demografsko nedvomno najbolj ogroženo območje v državi – Baško grapo. Tu je še Kranjska Gora, ki je bolj podobna drči kot smučišču.

Že vrsto let govorimo o težkih razmerah Slovencev v Benečiji in Reziji, kljub opozorilu pa ostaja vse bolj na ravni solznih proslav in obljub. Naša državna politika je v nasprotju z avstrijsko pozabila na razvoj podeželja in zamejstva. Njihovo podeželje, tudi tisto najbolj oddaljeno in nedostopno, dobesedno cveti. Zavedajo se, da je v kriznih časih in vojnah podeželje največje bogastvo vsake države. Kaj pa mi? Smo res tako bogati in varni?

Narodni parki so namenjeni ohranjanju narave, hkrati pa pomembna blagovna znamka in vodilo turističnega razvoja in preživetja nedostopnih in osiromašenih območij. Čas je, da začnemo razumeti, da je ohranitev kulturne naravne krajine odvisna od možnosti obstoja človeka v in ob parku.

Nekdanje visokogorske pašnike danes prekriva rušje, gladko pokošena senožet je le še redkost. Srna ne ve kam. Bevkovi pastirci so zapustili planine in odšli v dolino ... Resnično upam, da nas Triglavski narodni park v prihodnje ne bo oviral, ampak bo postal naša priložnost za njegove prebivalce.

Darjo Velušček, Tolmin

Datum	Kraj	Prireditev	Informacije
4. 3. (19.00)	TOLMIN, knjižnica	Odprtje razstave Alenke Viceljo	Knjižnica Cirila Kosmača Tolmin
4. 3.–7. 3.	BOVEC, smučišče Kanin-Sella Nevea	Freeride Battle Kanin Slovenija 2010 – tekmovanje v smučanju in deskanju prostega sloga	www.freeridebattle.com
5. 3. (19.00)	KOBARID, muzej	Po sledah Ernesta Hemingwaya – predstavitev knjige (Branko Drekonja, Aleksander Jankovič Potočnik)	Kobariški muzej
5. 3. (20.00)	BOVEC, kulturni dom	Koncert Oliverja Dragojevića	Kulturni dom Bovec, Iris Stres: 05/38-86-758
6. 3.	ZONCOLAN	Enodnevni smučarski izlet v Zoncolan (Italija)	aljosakriznic@gmail.com, www.kizej.net, KTŠ face book
6. 3. (22.00)	TOLMIN, Center MinK	Drum and Bass/Dubstep večer z DJ-ji	www.kizej.net, KTŠ facebook
7. 3.	PODNANOS	Po Vojkovih poteh na Nanos	PD Tolmin, Rudi Rauch: 05/38-83-211 (četrtek 17h–19h), 05/388-20-33, pdtolmin@gmail.com
7. 3.	SVIŠČAKI	Snežnik	PD Tolmin, Simon Ivančič: 05/38-83-211 (četrtek 17.00–19.00), 041-400-439, pdtolmin@gmail.com
11. 3. (19.00)	TOLMIN, knjižnica	Predstavitve knjige Blagor ženskam, avtorice Alenke Rebula	Knjižnica Cirila Kosmača Tolmin
12. 3.–20. 3.	VALMEINIER	Tedensko smučanje s KTŠ-jem v Valmeinierju (Francija)	aljosakriznic@gmail.com, www.kizej.net, KTŠ facebook
12. 3. (16.00)	KOBARID, OŠ Simona Gregorčiča	Kulturno in družabno srečanje starejših občine Kobarid	OZRKS Tolmin, Občina Kobarid
12. 3. (19.00)	KOBARID, Fundacija Poti miru v Posočju	Evolucija vojne – predavanje Gašperja Jesenška in Luke Rejca	Fundacija Poti miru v Posočju
13. 3. (22.00)	TOLMIN, Center MinK	Mike Sponza blues band	www.kizej.net, KTŠ facebook
16. 3. (17.00)	TOLMIN, knjižnica	Multivizijsko predavanje priznanega fotografa Bogdana Kladnika in predstavitev projekta Varuhi Zemlje	Posoški razvojni center, Patricija Rejec: 05/38-41-506
19. 3. (22.00)	TOLMIN, Center MinK	Koncert skupin Toxine in Zmajev rep	www.kizej.net, KTŠ Facebook
20. 3. (22.30)	TOLMIN, Center MinK	Fresh Hip Hop turneja	ZTMD
21. 3.	KOBARID, trg	Branje poezije na kobariškem trgu	Skupina PoBeRe: 041-473-633.
21. 3.	PETROVO BRDO	Porezen	PD Tolmin, Vinko Pagon: 05/38-83-211 (četrtek 17.00–19.00), 041-261-075, pdtolmin@gmail.com
25. 3. (19.00)	TOLMIN, knjižnica	Kosmač je bil ... Kosmačevi prijatelji in sodobniki bodo obujali spomine na pisatelja, skupne pogovore in doživetja.	Knjižnica Cirila Kosmača Tolmin: 05/38-11-526
27. 3.	SOLKAN	Po poteh Valentina Staniča	PD Tolmin, Milena Brešan, Rudi Rauch: 05/38-83-211 (četrtek 17.00–19.00), 041-743-356, pdtolmin@gmail.com
27. 3. (20.00)	BOVEC, kulturni dom	Tudi v Bovcu z IN Frizuro – dobrodelna prireditev z glasbenimi, plesnimi in drugimi kulturno-razvedrilnimi nastopi	Tatjana Komac: 031-203-268
27. 3. (22.00)	TOLMIN, Center MinK	Electric Jazz Quartet – jazz koncert	www.kizej.net, KTŠ facebook
začetek aprila	KOBARID, Mlekarna Planika Kobarid	Od planine do Planike – odprtje stalne razstave	Mlekarna Planika Kobarid: 05/38-41-000
5. 4. (od 10.00 dalje)	BOVEC, osrednji trg in smučišče Kanin-Sella Nevea	XVII. Emaus 2010 – mednarodno srečanje ljubiteljev smučanja po starem	SD Kanin, Boris Zorko: 041-600-477
6. 4. (20.00)	TOLMIN, Kinogledališče Tolmin	Gledališka predstava SNG Nova Gorica Pogovori, Samogovori	Zveza kulturnih društev Tolmin: www.zkd-tolmin.si
9. 4. (22.00)	TOLMIN, Center MinK	Koncert Jazz Punt Big Banda	Matija Mlakar: 040-348-420
10. 4.	TOLMIN, OŠ Franceta Bevka	Letni koncert ženskega pevskega zbora Znamenje Volče	ŽPZ Znamenje Volče, Vanja Hvala: 041-709-194
10.-11. 4.	BUZET	Čičarija	PD Tolmin, Darij Kenda: 05/38-83-211 (četrtek 17h–19h), 041-774-631, pdtolmin@gmail.com
15. 4.	TOLMIN, dvorana OŠ Franceta Bevka	Multimedijska predstavitev Kosmačeve pravljice Kamen in njiva ter foto razstava	OŠ Franceta Bevka Tolmin: 05/38-01-201
17. 4.	SORICA	Po Soriški planini	PD Tolmin, Nada Gabersček: 05/38-83-211 (četrtek 17.00–19.00), 031-876-010, pdtolmin@gmail.com
18. 4.	OBLOKE	Slovesnost ob 150-letnici rojstva skladatelja Ivana Kokošarja	Adrijana Čelik: 041-207-443

Informacije za *Koledar prireditev* za naslednjo številko **EPIcentra** lahko do 12. aprila posredujete Mateji Kutin na telefon 05/38-41-502 ali e-naslov **mateja.kutin@prc.si**. Objavili bomo prireditve oziroma dogodke, ki se bodo zgodili med 23. aprilom in 28. majem.

Objava v Koledarju prireditev je **brezplačna** in je namenjena informiranju prebivalcev Zgornjega Posočja, ne pa oglaševanju prireditev ali organizatorjev oziroma podjetij. Objavljamo naslednje podatke: datum in uro, ime prireditve, kontakt organizatorja ter telefonsko številko, e-naslov ali spletno stran. Če želite v EPIcentru objaviti članek o vaši prireditvi, oglas ali oglasno sporočilo, pa so vam informacije na voljo na naši spletni strani **www.prc.si**.

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Bogastvo podeželja ob smaragdni poti

VEČ ZNANJA NA PODEŽELJU

Konec minulega leta ste lahko v poštini nabiralnikih našli *Katalog izobraževanj*, v katerem so podrobneje opisani izobraževalni programi za sezono zima- pomlad 2010. S tem *Lokalna akcijska skupina »LAS za razvoj«* nadaljuje drugi sklop izobraževanj, ki so s projektom *Več znanja na podeželju* namenjena prebivalcem območja, ki ga pokriva LAS. Zaradi omejenega števila udeležencev vas organizatorji prosijo, da se na predavanja oziroma delavnice prijavite čim prej.

Datum in čas	Lokacija	Vsebina izobraževanja	Predavatelj	Prijave sprejema
3. 3. (9.30)	Cerkno, sejna soba Občine Cerkno	Smernice pri oblikovanju ponudbe turistične kmetije	Vesna Čuček, (KGZS-Zavod CE)	ICRA – Dušanka Černalogar, T: 05/37-43-913, E: izobrazevanje@icra.si
4. 3. (16.00)	Idrija, učilnica ICRUM	Zakaj in kako obnovljati tradicionalno kmečko dediščino?	prof. dr. Živa Deu (Fakulteta za arhitekturo)	ICRA – Dušanka Černalogar, T: 05/37-43-913, E: izobrazevanje@icra.si
4. 3. (17.00)	Tolmin, učilnica PRC	Pridelava zelenjave na ekološki način	Peter Studen	PRC – Peter Domevsček, T: 05/38-41-508, E: peter.domevscek@prc.si
4. 3. (18.00)	Kanal, Gotska hiša	Človek in okolje – delitev dela v ekosistemu (ekološke niše), človekovo mesto v ekosistemu, človeški genij in ekosistem	mag. Stipe Hečimovič	TIC Kanal – Lora Zimic Mugerli in Nika Testen, T: 05/39-81-213 ali 05/39-81-215
8. 3. (16.00)	Idrija, učilnica ICRUM	Kultura oblačenja – več vemo, manj potrebujemo	Lea Pisani	ICRA – Dušanka Černalogar, T: 05/37-43-913, E: izobrazevanje@icra.si
11. 3. (16.00)	Tolmin, učilnica PRC	Zakaj in kako obnovljati tradicionalno kmečko dediščino?	prof. dr. Živa Deu (Fakulteta za arhitekturo)	ICRA – Dušanka Černalogar, T: 05/37-43-913, E: izobrazevanje@icra.si
11. 3. (18.00)	Kanal, Gotska hiša	Človek in okolje danes – umetni ekosistem, posledice za naravni ekosistem in človeka	mag. Stipe Hečimovič	TIC Kanal – Lora Zimic Mugerli in Nika Testen, T: 05/39-81-213 ali 05/39-81-215
16. 3. (10.00)	Idrija, učilnica ICRUM	Odpadne vode na podeželju (male čistilne naprave)	Gabrijela Salobir Vilar (KGZS)	ICRA – Dušanka Černalogar, T: 05/37-43-913, E: izobrazevanje@icra.si
17. 3. (9.30)	Kobarid, Dom Andreja Manfrede	Trendi pri oblikovanju ponudbe turistične kmetije	Vesna Čuček (KGZS-Zavod CE)	ICRA – Dušanka Černalogar, T: 05/37-43-913, E: izobrazevanje@icra.si
18. 3. (18.00)	Kanal, Gotska hiša	Hrana, okolje, zdravje – ekološko biološka pridelava in priprava hrane, izbira bioloških vrednih živil	mag. Stipe Hečimovič	TIC Kanal – Lora Zimic Mugerli in Nika Testen, T: 05/39-81-213 ali 05/39-81-215
23. 3.	Kobarid, Dom Andreja Manfrede	Zdravo življenje (prehrana, gibanje, šport) - ob 9. uri za osnovnošolce, - ob 18. uri za širšo javnost	Erika Lavrenčič, Melita Kanalec Podgornik	PRC – Peter Domevsček, T: 05/38-41-508, E: peter.domevscek@prc.si
30. 3. (10.00)	Cerkno, sejna soba Občine Cerkno	Sončne elektrarne kot dopolnilna dejavnost na kmetijah	Srečko Horvat (KGZS – Zavod GO)	ICRA – Dušanka Černalogar, T: 05/37-43-913, E: izobrazevanje@icra.si
30. 3. (14.00)	Krn, sirarski učni center	Sirarska delavnica – priprava mleka na usirjenje (praktični prikaz)	Davorin Koren	PRC – Peter Domevsček, T: 05/38-41-508, E: peter.domevscek@prc.si
8. do 10. 4. (16.00)	Kobarid, center mesta	Pletenje košar iz vrbovih vej – tridnevna delavnica	Vladko Trebše	PRC – Peter Domevsček, T: 05/38-41-508, E: peter.domevscek@prc.si

▶ POSTANITE NAROČNIK e-EPICentra

Vse, ki želite postati naročniki **e-EPICentra**, vabimo, da nam na mateja.kutin@prc.si sporočite svoj e-naslov, na katerega vam bomo pošiljali povezavo na naše spletno glasilo.

Uredništvo

▶ IZID NASLEDNJE ŠTEVILKE EPICentra

Bralke in bralce obveščamo, da bo naslednja številka **EPICentra** predvidoma izšla **23. aprila 2010**. Vsi, ki boste v našem glasilu želeli objaviti kak prispevek, nam ga **do 5. aprila 2010** pošljite na e-naslov epicenter@prc.si. Neaktualnih vsebin in vsebin, ki jih bomo prejeli po tem datumu, žal ne bomo

mogli upoštevati. Besedila naj ne bodo daljša od **2.000 znakov** (s presledki), saj le na tak način lahko zagotovimo objavo večjega števila vaših člankov. Več informacij glede objav najdete tudi na 3. strani tokratnega EPICentra ter na naši spletni strani www.prc.si/epicenter.

Uredništvo